

DAAD

Uniwersytet
Wrocławski

centrum im. willy brandta

willy brandt centrum

Centrum Studiów Niemieckich
i Europejskich
im. Willy'ego Brandta
Uniwersytetu Wrocławskiego
w latach 2002-2012

Spis treści

Prof. dr hab., dr. h.c. mult. Marek Bojarski
JM Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego 4

Prof. dr hab. Margret Wintermantel
Prezydent DAAD 6

Prof. dr hab. Włodzimierz Borodziej
Uniwersytet Warszawski 8

Prof. dr hab. Krzysztof Ruchniewicz
Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta
Uniwersytetu Wrocławskiego jako pośrednik
w dialogu polsko-niemieckim 12

Prof. dr hab. Marek Zybura
Dr Mirosława Zielińska
Kultura, literatura i pamięć kulturowa w relacjach
polsko-niemieckich XIX XX w. 16

Prof. dr hab. Marek Zybura
Projekt CSNE: Polonica leguntur. Literatura polska w krajach języka
niemieckiego (2002-2012) 20

Prof. dr hab. Krzysztof Ruchniewicz
Czy badanie historii najnowszej w CSNE ma sens? 24

Dr Dariusz Wojtaszyn
Sport w cieniu polityki 27

Prof. dr hab. Ireneusz Paweł Karolewski
Potencjał transformacyjny Unii Europejskiej 31

Dr Monika Sus
Transformacja polityki zagranicznej Unii Europejskiej – od Europejskiej
Współpracy Politycznej po Europejską Służbę Spraw Zewnętrznych 33

Dr Elżbieta Opitowska
Przestrzenie transnarodowe w Europie. Europeizacja regionów pogranicza
w porównaniu wschód-zachód 35

Mgr Michał Matlak
Seminarium doktorskie: refleksja nad Europą w polsko-niemieckim wydaniu 37

Dr Andrzej Dębski
Kino polskie i niemieckie na pograniczu kultur 40

Bartłomiej Grzebyk
„Dyplomacja Europejska” – nowy kierunek utworzony na Uniwersytecie
Wrocławskim 43

Mgr Tomasz Sikora
Jak zrozumieć sąsiada? Pierwsza pomoc – www.niemcy-online.pl 46

Mgr Piotr Wejman
Biblioteka 50

Konferencje 2003-2012 56

Szkoła Letnia 2011 64

Wykłady (2002-2012) 66

Debaty i dyskusje (2004-2012) 74

Prezentacje książek 78

Spotkania filmowe 2011-2012 82

Wystawy 2006-2011 86

Publikacje CSNE (2002-2012) 94

Serie wydawnicze 94

Breslauer Trouvaillen 94

Studia Brandtiana 94

Studia Brandtiana Translationes 94

Niemcy, Media, Kultura 95

Niemcy (nie)znane? 95

„Wily Brandt Lectures“ 95

Warsztaty 96

Raporty 98

NRD – Polityka, Społeczeństwo, Kultura 99

Polonica Leguntur 100

Monografie 101

Pozostałe publikacje 105

Prezydenci / Rada Naukowa / Rada Kuratorów (2002-2012) 110

Pracownicy DAAD szczególnie związani z CSNE 112

Wykaz pracowników Centrum (2002-2007/9) 113

Wykaz pracowników Centrum (2009-) 114

Wykaz absolwentów seminarium doktorskiego CSNE 116

Schemat organizacyjny UWr 118

Schemat organizacyjny CSNE 119

Prof. dr hab., dr. h.c. mult. Marek Bojarski

JM Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego

Marek Bojarski, Gerhard Schröder

Szanowni Państwo,

Przed 10 laty nasz Uniwersytet wraz z szacownym partnerem, Niemiecką Centralą Wymiany Akademickiej (DAAD) zdecydował się na realizację pewnego eksperymentu. Choć od wielu dekad rozwijamy zróżnicowane kontakty z zagranicznymi partnerami, szczególnie intensywnie w ostatnich 20 latach, to jednak dotąd nie połączył nas projekt tego typu. Projekt ten nie bazuje tylko na dobrych kontaktach i woli współpracy badaczy. Opiera się bowiem na równej partycypacji w kosztach jego urzeczywistnienia oraz specyficznej formie oceny jego wyników, której dokonuje odrębne, międzynarodowe gremium.

Eksperyment ten to oczywiście Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta (dalej CSNE), placówka międzywydziałowa, która przez lata swej działalności – jak się okazało – sprawnie i z pożytkiem wpisała się w strukturę naszej uczelni i wyraźnie wzbogaciła naszą aktywność badawczą, jak i ofertę dydaktyczną. Nie jest więc już, jak mi się wydaje, eksperymentem, któremu się z uwagą (życzliwą bądź sceptyczną) przyglądamy, ale po prostu jedną z części Uniwersytetu Wrocławskiego, ważną i posiadającą satysfakcjonujące sukcesy.

Pola działalności CSNE są szerokie i zróżnicowane. Placówka z powodzeniem łączy zadania badawcze z programem działań popularyzujących wiedzę o Niemczech, relacjach polsko-niemieckich i problemach europejskich. Szczegółowe sprawozdanie z tych aktywności znajdzie czytelnik w tej publikacji. Chciałbym jedynie podkreślić, iż CSNE w swych działaniach skierowanych ku szerszemu kręgowi odbiorców, także spoza środowiska akademickiego jest elastyczne i częstokroć nowatorskie. Nie stroni od charakterystycznych dla nas debat i odczytów, ale też potrafi posłużyć się projekcjami filmowymi i wernisażami. Zespół placówki umiejętnie łączy imprezy naukowe z działaniami bardziej popularnymi. Przyczynia się to do umacniania dobrej opinii o naszej uczelni jako miejsca rozmaitych przedsięwzięć, jako forum wymiany poglądów i atrakcyjnego upowszechniania wiedzy.

Naukową pozycję CSNE potwierdzają wyniki prowadzonych tu badań, liczne publikacje, obecność jego pracowników w ważnych krajowych

i zagranicznych gremiach naukowych. Ważne jest również, iż placówka potrafi dla swych młodych pracowników stworzyć wymagającą, ale atrakcyjną ścieżkę rozwoju. Również doktoranci i studenci mają tu doskonałą ku temu możliwość, korzystając z wiedzy i opieki doświadczonych badaczy, dobrego zaplecza bibliotecznego i możliwości indywidualnego poszerzania wiedzy choćby przez udział w różnych konferencjach i warsztatach.

Dekada istnienia została przez CSNE znakomicie wykorzystana do organizacji działalności, wytyczenia profilu badań, nawiązania i umocnienia kontaktów naukowych, oraz wyłonienia skutecznych metod pracy ze studentami. Bilans wypadła bardzo pozytywnie. Placówka nie tylko wrosła w strukturę podobnych instytucji, ale i jest ważnym miejscem na ich mapie. Następna dekada powinna te osiągnięcia znacząco wzbogacić i rozwinąć, czego życzę dyrekcji Centrum i jego pracownikom, jak i sobie i całej społeczności Uniwersytetu.

Prof. dr hab. Margret Wintermantel

Prezydent DAAD

Margret Wintermantel

Szanowne Panie, Szanowni Panowie,

gdy przed dziesięciu laty rektor Uniwersytetu Wrocławskiego i prezydent DAAD w obecności niemieckiego kanclerza i polskiego premiera złożyli swoje podpisy na porozumieniu w sprawie utworzenia Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta, akt ten był nie tylko początkiem całkiem nowego wspólnego projektu DAAD i Uniwersytetu Wrocławskiego, lecz stanowił niejako zwieńczenie długoletniej i pełnej sukcesów współpracy akademickiej między DAAD a polskimi uczelniami. Do tego momentu zaproszono do Niemiec ogółem ponad 30 tys. polskich studentów, doktorantów i naukowców na pobyty studyjne i naukowe, podczas gdy dzięki różnym programom DAAD do Polski przybyło 14 tys. osób. Przede wszystkim po 1989 r. powstała gęsta sieć polsko-niemieckich partnerstw między uczelniami a Uniwersytet Wrocławski należał do tych uczelni, które bardzo szybko zorientowały się na współpracę zagraniczną i w sposób szczególnie pielęgnowały wymianę akademicką z Niemcami. Prawdopodobnie nie było zatem dziełem przypadku, że to Uniwersytet Wrocławski był tą uczelnią, z której młoda badaczka otrzymała w 1958 r. pierwsze stypendium DAAD na roczny pobyt naukowy w dawnej Republice Federalnej Niemiec. Wysoki poziom współpracy akademickiej z Polską jako jednym z najważniejszych krajów partnerskich w Europie Środkowo-Wschodniej skłonił DAAD do rozpoczęcia właśnie tutaj nowego modelu współpracy, który po 1991 r. wypróbowaliśmy tylko w USA, Kanadzie i Wielkiej Brytanii: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich utworzone w drodze konkursu na jednej z polskich uczelni w celu kształcenia specjalistów w zakresie współczesnych Niemiec i ich miejsca w Europie. Jak duże znaczenie dla stosunków niemiecko-polskich przypisywano temu przyszłemu Centrum, poświadczają fakt, że jego utworzenie postulował ówczesny kanclerz Gerhard Schröder w grudniu 2000 w polskim parlamencie. Stało się to podczas wystąpienia kanclerza z okazji 30 rocznicy słynnego „ukłęknięcia” Willy'ego Brandta przed pomnikiem powstańców getta. Uniwersytet Wrocławski wygrał konkurs z czołowymi polskimi uczelniami na siedzibę placówki nazywanej imieniem Willy Brandta. Stało się tak, gdyż dysponuje znanymi przedstawicielami nauk społecznych, historykami o głębokich zainteresowaniach niemcoznawczych oraz największą germanistyką poza niemieckim kręgiem językowym, co pozwoliło zgłosić przekonujący

komisję projekt. Dzisiaj, po dziesięciu latach bliskiej, partnerskiej i równoprawnej współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim możemy, DAAD i Uniwersytet, z zadowoleniem i dumą spoglądać na nasz wspólny projekt. Z zadowoleniem dlatego, gdyż wszystkie zawarte w naszych porozumieniach najważniejsze cele osiągnięto: dzięki atrakcyjnym studiom magisterskim otrzymują przyszłe polskie elity kierownicze kompetencje z zakresu wiedzy o Niemczech i Europie. CSNE sprawowało intensywną opiekę nad licznymi doktorantami w ostatnich dziesięciu latach i otrzymali oni wysokie kwalifikacje naukowe. Osiągnięcia naukowe badaczy CSNE zaprezentowano na wielu konferencjach w Centrum i poza nim i opublikowano je w licznych wydawnictwach. Zgodnie z życzeniem Uniwersytetu i DAAD rozwinęło się rzeczywiście w „Centrum dobrej jakości” (Exellenz-Zentrum). Jak duże jest znaczenie CSNE dla polskiej nauki pokazano poprzez świetnie przez Centrum zorganizowany i z sukcesem przeprowadzony pierwszy kongres polskich niemcoznawców. Godna podziwu jest także praca w przestrzeni publicznej Centrum, która sięga daleko poza zakres akademicki. Z dumą możemy również spoglądać na nasze Centrum, gdyż cieszy się wśród niemieckiej i polskiej publiczności wielkim poważaniem, gdyż stało się ważnym celem odwiedzin szeregu znanych polityków, aktywnych i byłych, w czasie których wygłaszają przemówienia, które spotykają się z dużym rezonansem. Niemiecki prezydent Christian Wulff nazwał 15 listopada 2011 r. w czasie uroczystego aktu z okazji 200-lecia istnienia Państwowego Uniwersytetu we Wrocławiu Centrum Willy’ego Brandta i „wymianę w zakresie nauki i techniki” „filarem relacji polsko-niemieckiej”. DAAD ze swej strony będzie także w przyszłości dokładać starań, by wzmocnić ten filar.

Prof. dr hab. Włodzimierz Borodziej

Uniwersytet Warszawski

Włodzimierz Borodziej.
Foto: Fundacja im. F. Eberta

Nawet najlepsze uniwersytety cierpią na otorbenie. Odkąd pracujemy w szkolnictwie wyższym umasowionym, przestaliśmy rozmawiać z kolegami. Studentom siłą rzeczy też poświęcamy mniej czasu niż dawniej. A dodatkowo nasz rodzimy instytut czy wydział grodzi się od sąsiednich, wskutek czego dyskusja z przedstawicielami dyscyplin pokrewnych wymaga organizacji, czyli staje się wyzwaniem.

Nowe jednostki międzywydziałowe mają w tych warunkach trudne życie. Ich zadaniem jest przełamywanie barier wewnątrz uniwersytetu, tworzenie forum dla rozmowy poza zastałymi strukturami. Z tradycyjnymi jednostkami łączy je z kolei brak wzorców oddziaływania na sferę publiczną poza uczelnią macierzystą. Natomiast kolejną barierę – widoczności międzynarodowej – pokonują w gruncie rzeczy łatwiej, jako że na dobre polskie instytucje jest w Europie zapotrzebowanie.

CSNE przeskoczyło w krótkim czasie wszystkie trzy płotki. Patrząc z zewnątrz nie wiadomo, czy właściwie ocenia się ich wysokość, niemniej udało się w ciągu niespełna dekady wiele: projekty i publikacje, kształcenie studentów i doktorantów oraz ich mobilność, współpraca autentycznie międzynarodowa, imprezy publiczne, oryginalna prezenacja internetowa, interaktywna i wykraczająca poza przekaz informacji. Centrum ma swoje miejsce w przestrzeni uniwersyteckiej, wrocławskiej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej. Ma też własny, wyrazisty program – otwartości na wyjątkową historię *Aulae Leopoldinae* i Dolnego Śląska towarzyszy ciekawość współczesnej Europy. Nie wiemy, ilu młodych ludzi, którzy przewinęli się przez Centrum w tej czy innej roli (studenta, wolontariusza czy doktoranta), dało się tą kombinacją historii i perspektyw zarazić: oby jak najwięcej. Natomiast polski pejzaż uniwersytecki na pewno zyskał ważny punkt odniesienia dla nieszablonowych rozwiązań i pomysłów.

• Spotkanie autorskie z Władysławem Bartoszewskim podczas I Zjazdu Niemcoznawców

- Dnia 18 czerwca 2002 r. uroczyste podpisanie umowy o powołaniu Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego w obecności premiera RP, Leszka Millera oraz kanclerza RFN, Gerharda Schrödera

Prof. dr hab. Krzysztof Ruchniewicz

CSNE

Krzysztof Ruchniewicz, Marek Bojarski

Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego jako pośrednik w dialogu polsko-niemieckim

W 2011 r. minęła 20 rocznica podpisania polsko-niemieckiego układu o dobrym sąsiedztwie. Jest to dobra okazja, by zwrócić uwagę nie tylko na polityczne i gospodarcze znaczenie tego układu. Z pewnością ważnym elementem jest także znaczna intensyfikacja wymiany naukowej. Ma ona już wyraźną tradycję, istniała również przed 1989 r. Istotnie jednak rozwinęła się w ostatnich dwóch dekadach, po zniesieniu ograniczeń przede wszystkim politycznych.

Bez wątpienia „dziekiem” procesu współpracy i zbliżenia jest Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego (dalej CSNE), którego 10-lecie obchodzimy w tym roku. Inicjatorem powstania tej placówki był niemiecki kanclerz Gerhard Schröder, który chciał, by relacje polsko-niemieckie ożywiły nowe impulsy, także na polu nauki i kultury. Takie zadanie postawiono przed placówką naukowo-dydaktyczną, którą tworzyć mieli wspólnie Polacy i Niemcy, na zasadzie równych praw i obowiązków. Przyjęto, że Centrum będzie finansowane w równej części przez obie strony. Wrocław stał się siedzibą placówki w wyniku zwycięstwa Uniwersytetu Wrocławskiego w ogólnopolskim konkursie, który rozpięła w 2002 r. niemiecka fundacja wspierająca wymianę naukową, Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej (DAAD).

Z perspektywy dekady istnienia Centrum można stwierdzić, iż spełnia ono swoje zadania. Z powodzeniem pełni rolę pośrednika między Polską a Niemcami na polu wymiany naukowej i pogłębiania dialogu. Centrum utworzono jako jednostkę międzywydziałową UW, nadano mu charakter interdyscyplinarny. Główny punkt ciężkości położono na nauki społeczne, co umożliwia zajęcie się różnymi aspektami historii i współczesności Niemiec, jak i Europy. W Centrum zatrudniono wysokiej klasy politologów, historyków, germanistów, kulturoznawców oraz socjologów. Współpracują oni w wieloma zagranicznymi placówkami, w tym innymi Centrami powołanymi przez DAAD w świecie. Efekty badań CSNE publikowane są w osobnych seriach wydawniczych w Polsce i Niemczech.

Gerhard Schröder
Willy Brandt Lectures
07.10.2011

W krótkim czasie w placówce zorganizowano również zajęcia dydaktyczne. Obecnie w Centrum działa seminarium doktorskie, które doczekało się już 19 absolwentów. We współpracy z Wydziałem Nauk Społecznych UWr CSNE tworzy studia 1 i 2 stopnia, na kierunku dyplomacja europejska. W 2011 r. uruchomiono polsko-niemieckie studia doktoranckie z LMU w Monachium, co pozwoli na rozpropagowanie tematów polsko-niemieckich w obu krajach. Nowym polem aktywności Centrum jest szkoła letnia, której pierwsza edycja odbyła się w 2011 r. Nawiązuje ona do jednego z ciekawszych projektów między Warszawą, Berlinem a Paryżem, „Trójkąta Weimarskiego”.

Centrum jest nie tylko placówką badawczą i dydaktyczną. Na ile to jest możliwe stara się również aktywnie uczestniczyć w tworzeniu sieci kooperujących ze sobą instytutów zajmujących się podobnymi problemami. W tym celu we Wrocławiu w 2010 r. zorganizowano I Zjazd Niemcoznawców, który stał się znaczącym sukcesem. Centrum organizuje także wykłady publiczne, na które zaprasza gości z Polski i Niemiec. W ramach cyklu wykładów organizowanych z Fundacją im. F. Eberta „Willy

Brandt Lectures” Centrum gościło w 2010 r. byłego kanclerza RFN. G. Schrödera. W 2011 r. odwiedzili Centrum b. prezydent RFN, Richard von Weizsäcker oraz prof. Fritz Stern. Wymianie studentów polskich i niemieckich służy stypendium im. Fritza Sterna, które przyznaje Centrum we współpracy z Europejskim Uniwersytetem Viadrina we Frankfurcie nad Odrą. Dużą wagę Centrum przykładą także do popularyzowania wiedzy o współczesnych Niemczech. W tym celu uruchomiono specjalny portal internetowy www.niemcy-online.pl.

Centrum z dużą dynamiką realizuje swe zadania. W pełni korzysta z pozytywnych efektów układu o dobrym sąsiedztwie zawartego między Polską a RFN. Stabilny rozwój zapewnia mu wsparcie partnerów niemieckich, jak i macierzystego Uniwersytetu Wrocławskiego, jednej z największych i najlepszych uczelni w Polsce. Z pewnością istnienie tego rodzaju placówek naukowo-dydaktycznych o charakterze międzywydziałowym i interdyscyplinarnym stworzyło nową jakość w dialogu naukowym polsko-niemieckim i jest atrakcyjną ofertą dla studiujących na różnych szczeblach.

Kardynał Henryk
Gulbinowicz, Wojciech
Wrzesiński, Bohdan
Osadczyk

Krzysztof Ruchniewicz,
Joanna Obruśnik-Jagła,
Christine Becker,
Marek Zybura

Heinrich August Winkler

Franciszek Połomski, Kurt Tudyka, Robert Grzeszczak, Kalina Mróz-Jablecka

Doktoranci CSNE im. Willy'ego Brandta: Paulina Hojny, Piotr Przybyła, Rudolf Urban, Magdalena Lasowy

Władysław Bartoszewski z synem

.....●
Anna Wolff-Powęska,
Karol Jonca,
Zdzisław Latajka,
Klaus Zimmer, Hans-Joachim
Paffenholz,
Helmut Blumbach

! Michael Fleischer

! Egon Bahr, Franciszek Połomski, Dieter S. Lutz, Zdzisław Latajka

.....●
Sebastian Płociennik,
Mariusz Wojtan

Prof. dr hab. Marek Zybura

CSNE

Dr Mirosława Zielińska

CSNE

Marek Zybura

Mirosława Zielińska

Kultura, literatura i pamięć kulturowa w relacjach polsko-niemieckich XIX XX w.

Badania Katedry Germanistyki Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego (dalej CSNE) koncentrują się na problematyce szeroko rozumianych polsko-niemieckich związków kulturowych w przeszłości oraz współczesnych uwarunkowaniach kontaktów kulturowych i naukowych. Perspektywa uwzględniająca dwa stulecia – tj. XIX i XX w. – pozwala na skatalogowanie odmiennych konstelacji, tak dynamizujących, jak i blokujących procesy transferu kulturowego. Ich wyłonienie wiąże się z ustaleniem spłotu najistotniejszych uwarunkowań, które w „długim trwaniu” bądź sprzyjały, bądź uniemożliwiły – kluczową dla podjęcia dialogu literackiego – aktywność „społeczności interpretacyjnych”, tj. przede wszystkim tłumaczy, krytyków literackich, literaturoznawców.

Szczególna rola pośredników transferu kulturowego, zajmujących się popularyzacją literatury polskiej w niemieckim kręgu kulturowym oraz literatury niemieckiej w kulturze polskiej, wynikała z ich postrzeżenia oraz statusu w danej kulturze przyjmującej. Pośrednicy transferu kulturowego musieli zacząć od ich podważenia w danej kulturze przyjmującej. Arbitralnie definiowane odmienności kulturowe – wpisujące się w dziewiętnastowieczne konceptualizacje literatur i państw narodowych – wyłączyły literaturę polską z europejskiego kanonu, a w konsekwencji obiegu literackiego. Dopiero w II połowie XX w. literatura polska, jako literatura „nieznana” – czy wręcz „obca” – mogła zyskać na atrakcyjności, gdy jej „odmienność” około dwa dziesięciolecia uchodziła za synonim awangardowości i innowacyjności – przy tym stałym elementem jej postrzegania i odbioru był kontekst polityczny. Literatura niemieckojęzyczna natomiast – postrzegana jako część europejskiego kanonu kulturowego – była istotnym elementem krajobrazu kultury polskiej aż do II wojny światowej. Jej zapośredniczenie w realiach powojennej kultury polskiej utrudniała nie tylko oficjalna polityka kulturalna PRL, reglamentująca transfer literatury niemieckiej, lecz przede wszystkim ukształtowany na gruncie antyniemieckiego resentymentu – i jak się wydaje przez niego trwale zniekształcony – horyzont oczekiwań czytelniczych. Intensywność procesu zapośredniczenia literatury i szerzej kultury polskiej w niemieckim

Heinrich Olschowsky, Marek Zybura, Andreas Lavaty i uczestnicy międzynarodowej konferencji poświęconej recepcji twórczości Czesława Miłosza w niemieckim kręgu kulturowym

kręgu kulturowym oraz literatury i kultury niemieckiej w kulturze polskiej, którą ze względu na instytucjonalne wsparcie procesów transferu w obydwu kierunkach można szczególnie odnieść do ostatnich dwóch dekad, nie zmieniła póki co asymetrii istniejącej między aktywnością pośredników transferu kulturowego a zainteresowaniem potencjalnych odbiorców.

Istotnym polem badawczym są procesy transferu kulturowego literatury polskiej w niemieckim kręgu kulturowym. Przyjęcie perspektywy dynamicznych i wielokierunkowych procesów transferu kulturowego każe zwrócić szczególną uwagę na cały kompleks uwarunkowań kulturowych: natury materialnej, społeczno-politycznej, jak i mentalnościowej, określających kulturę recypującą.

W ramach ogłoszonego w 2011 Roku Miłoszowskiego, upamiętniającego setną rocznicę urodzin poety, Katedra Germanistyki zorganizowała wspólnie z Nord-Ost-Institut z Lüneburga na Uniwersytecie w Hamburgu w październiku 2011 r. międzynarodową konferencję poświęconą twórczości Noblisty. Uczestniczący w sympozjum badacze z Polski, Niemiec, Austrii i Szwajcarii dyskutowali nad miejscem Czesława Miłosza w szeroko pojętym dyskursie intelektualnym ubiegłego wieku oraz obiegami, w których funkcjonowała twórczość eseistyczna, prozatorska i poetycka polskiego autora. Była to czwarta ze zorganizowanych z inicjatywy prof. Marka Zybura konferencja poświęcona polsko-niemieckim kontekstom recepcyjnym czołowych pisarzy polskich XX wieku. Poprzednie poświęcone zostały twórczości Tadeusza Różewicza, Witolda Gombrowicza oraz Józefa Mackiewicza.

W kręgu zainteresowań Katedry Germanistyki CSNE znajduje się także działalność naukowa i popularyzatorska konkretnych pośredników transferu literatury polskiej w niemieckim kręgu kulturowym. Należą do nich m.in. związany z Wiedniem Otto Forst de Battaglia (1889-1965), jeden z najważniejszych promotorów polskiej literatury dwudziestolecia międzywojennego w niemieckim obszarze kulturowym, historyk, historyk literatury, a także utalentowany krytyk literacki, eseista i tłumacz (*Drogi i kochany panie! Listy pisarzy polskich do Ottona Forst de Battaglii*, oprac. i do druku podał M. Zybura, Wrocław 2010; *Człowiek Śródeuropy – Otto Forst de Battaglia (1889-1965)*, red. K. Huszcza, A. Juzwenko i M. Zybura, Wrocław 2011); założyciel i pierwszy dyrektor Instytutu Polskiego w Darmstadt, autor m.in. pięćdziesięciotomowej Biblioteki Polskiej oraz siedmiotomowej Panoramy Literatury Polskiej XX wieku, Karl Dedecius (*Lekcja ciszy Karla Dedeciusa w głosach krytyki niemieckiej*, przeł. i do druku podał M. Zybura, Wrocław 2009) oraz Heinrich Kunstmann (1923-2009), pochodzący z Ratyzbony bohemista i polonista, profesor slawistyki Uniwersytetu Monachijskiego, niemiecki tłumacz polskiej literatury współczesnej, dzięki któremu dramaty takich twórców jak Gombrowicz, Witkacy, czy Mrożek zostały przyswojone językowi niemieckiemu (*Amicus Poloniae. Teksty ofiarowane Profesorowi Heinrichowi Kunstmannowi w osiemdziesiątą piątą rocznicę urodzin*, red. K. Ruchniewicz, M. Zybura, Wrocław 2009; *Heinrich Kunstmann, Pisma wybrane*, wybrał M. Zybura, Kraków 2009; *Listy 1959-1993. Heinrich Kunstmann – Tymoteusz Karpowicz*, oprac. i do druku podał M. Zybura, Wrocław 2011).

W badania naukowego transferu kulturowego w stosunkach niemiecko-polskich wpisuje się realizowany wspólnie z Instytutem Filologii Germańskiej UWr projekt poświęcony dziejom germanistyki w Polsce. W Niemczech pozostają one tematem generalnie nieznanym („eine terra incognita”, jak to podsumował w odniesieniu do całej germanistyki śród- i wschodnio-europejskiej w 1995 r. niemiecki historyk germanistyki Christoph König¹). A przy tym jej specyfikę wobec wielu innych germanistyk nieniemieckich w Europie określa z jednej strony geograficzne sąsiedztwo z Niemcami i okoliczność, że niektóre historyczne dzielnice Polski wchodziły przez pewien czas w skład niemieckich państwowych: pruskich i austriackich, i że uprawiano tam wówczas tę dyscyplinę. Te pozanaukowe czynniki wpływały od początku (i wpływają) na program, metodologiczne i treściowe tradycje polskiej germanistyki. Ponadto trzeba zaznaczyć w tym kontekście, że germanistyka polska nie jest tożsama z germanistyką w Polsce, gdyż na terytorium obecnego państwa polskiego istniały niegdyś niemieckie ośrodki germanistyczne, z których najważniejszy był Wrocław, rozwijające własne tradycje naukowe, które notabene trafiły także w ostatnich latach w spektrum historyczno-naukowych zainteresowań polskich germanistów.² Ponadto związane ze wspomnianymi historycznymi dzielnicami Polski, sięgające połowy XIX w., zręby naukowych tradycji germani-

stycznych w Krakowie i we Lwowie kładzione były przez uczonych austriackich i niemieckich. Była to więc germanistyka w Polsce, ale jeszcze niepolaska, którą zaczęła się stawać dopiero na przełomie XIX i XX w. (choć jeszcze po lata trzydzieste minionego wieku germaniści austriaccy i niemieccy kształtować mieli oblicze germanistyki w Krakowie, Lwowie i Wilnie). Z drugiej strony, uwarunkowania historyczne i polityczne sprawiły po 1945 r., że polska germanistyka nie mogła być li „tylko” germanistyką, czyli filologiczną dyscypliną uniwersytecką jak inne i stawała się volens nolens, raz mniej, raz bardziej intensywnie „nauką polityczną” (Eduard Goldstücker), ze wszelkimi wynikającymi z tego konsekwencjami, rzutującymi na jej priorytety tematyczne.

Po wydanym w 2011 r., biograficznie sprofilowanym tomie: in Polen. Zur Fachgeschichte einer literaturwissenschaftlichen Auslandsgermanistik – 18 Porträts (Osnabrück), obydwaj wydawcy M. Zybura i W. Kunicki kontynuują projekt, przygotowując ze swoim zespołem autorskim nowy tom, którego celem jest wszechstronny naukowy opis polskiej germanistyki literaturoznawczej i kulturoznawczej w aspekcie metod, instytucji oraz transferu kulturowego: Germanistik in Polen. Methoden. Institutionen. Kulturtransfer. Jego publikacja przewidziana jest na rok 2014.

Na obecności literatury polskiej w niemieckim kręgu kulturowym koncentruje się projekt habilitacyjny dr Mirosławy Zielińskiej. Na przedmiot badań został wybrany trwający od (ponad) pięćdziesięciu lat proces recepcji twórczości – lirycznej, dramatycznej oraz prozatorskiej – Tadeusza Różewicza w niemieckim kręgu kulturowym. Jego analiza pozwala na wyłonienie tych aspektów,

1 *Germanistik in Mittel- und Osteuropa w 1945-1992. Hrsg. von Christoph König*, Berlin – New York 1995, s. 1.

2 *Por. Stefan H. Kaszyński: Methodologische Aspekte der germanistischen Literaturwissenschaft in Polen nach 1945*, tamże, s. 148 n.

towarzyszących transferowi kulturowemu twórczości Różewicza do niemieckojęzycznego obszaru kulturowego, które zaważyły na jego intensyfikacji, spowolnieniu, zablokowaniu bądź korekcie. Projekt stawia sobie również za zadanie sformułowanie uogólniających wniosków dotyczących uwarunkowań transferu literatury polskiej w niemieckiego kręgu kulturowego w wymienionym okresie.

Katedra Germanistyki bierze obecnie udział w realizacji międzynarodowego projektu naukowego: Uwarunkowania oraz cezury polsko-niemieckiego procesu transferu kulturowego w XIX i XX w. (Die Hauptfaktoren und Zäsuren des deutsch-polnischen Kulturtransfers im 19. und 20. Jahrhundert). Instytucjami partnerskimi CSNE są Instytut Filologii Germańskiej UW, Europejski Uniwersytet Viadrina we Frankfurcie

nad Odrą oraz Uniwersytet im. Jana Gutenberga w Moguncji. Celem badawczym projektu jest całościowe ujęcie i prześledzenie charakteru polsko-niemieckich kontaktów kulturowych w „długim XIX” i „krótkim XX stuleciu”, ze względu na deklarowane różnice, bądź podobieństwa, opisanie kontekstów sprzyjających zbliżeniu i odwrotnie, prowadzących do dystansu (aż po wykluczenie), a także wyznaczenie cezur i prześledzenie okresów przejściowych oraz momentów uznawanych za przełomowe. Spojrzenie na obydwie kręgi kulturowe przez pryzmat dynamicznych i wielokierunkowych procesów transferu kulturowego ma pozwolić na przeciwstawienie zamkniętemu i homogenizującemu rozumieniu kultury (sprzyjającemu dychotomizującemu oraz polaryzującemu postrzegania świata), koncepcji interakcyjnych, heterogenicznych kultur, o których należałoby zawsze myśleć w liczbie mnogiej.

•.....
Rolf Fieguth, Marek Zybura

•.....
Dariusz Wojtaszyn,
Mirosława Zielinska,
Marek Zybura,
Elżbieta Opiłowska,
Ireneusz Paweł Karolewski

Prof. dr hab. Marek Zybur

CSNE

Marek Zybur

Projekt CSNE: Polonica leguntur. Literatura polska w krajach języka niemieckiego (2002-2012)

Metafora po/mostu, tak często nadużywana w naszych czasach w dyskursie politycznym, że wydaje się być czasem wyprana z wszelkiej treści symbolicznej, wciąż jeszcze trafnie wskazuje na rodzaj służby, do jakiej powołana jest sztuka pisanego słowa, odkąd istnieje: tj. do przetrwania po/mostów między ludźmi i narodami. Ale różnie z pojmowaniem tej powinności wśród pisarzy i narodów, także tych najbliższych, sąsiedzkich bywało – i wciąż bywa. W nowszych, porozbiorowych, relacjach polsko-niemieckich literatura częściej dzieliła aniżeli łączyła nasze narody. Konceptualizacje literatur i państw narodowych w XIX w., definiujące arbitralnie odmienności kulturowe, wykluczyły w dużej mierze literaturę polską z europejskiego kanonu, a w konsekwencji obiegu literackiego. Oślawione dictum „polonica non leguntur et non tractantur” przyjmowane było w krajach niemieckich z pełną oczywistością. Już l'abbé Sieyès zauważył z właściwą sobie złośliwością: – *Co powinien znać Niemiec z wielkich dzieł literatury polskiej? Wszystkie. – Co ukazało się z tego po niemiecku? Niewiele. – Co zna z tego szersza publiczność literacka? Nic!* Słowa francuskiego polityka długo nie traciły swojej aktualności, co wypominał Niemcom w dwudziestoleciu międzywojennym Otton Forst de Battaglia.

Do zmiany tego stanu rzeczy doszło paradoksalnie po tragedii II wojny światowej i obecnie sarkastycznego bonmotu Sieyèsa nie można by już powtórzyć w pierwotnej postaci. Literatura stała się rzeczywiście po/mostem łączącym Polaków i Niemców. Oto zjednoczone Niemcy są w perspektywie międzynarodowej tym krajem, gdzie publikuje się najwięcej przekładów z literatury polskiej i tłumaczy najwięcej polskich autorów. Stąd też droga polskiego pisarza do zagranicznej sławy wiedzie najczęściej przez Niemcy, dzisiaj „pierwsze okno na świat literatury polskiej” (Leszek Szaruga), będące dla innych krajów Zachodu swego rodzaju wzorcową giełdą literatur środkowo- i wschodnioeuropejskich.

Gdyby jednak za Mieczysławem Orskim odwrócić aperçu Sieyèsa i zapytać: – *A co wiedzą współcześni Polacy o tym, jak Niemcy czytają naszych autorów i co o nich piszą?* – to trzeba by odpowiedzieć: – *Nic, lub prawie nic!* Przynajmniej do niedawna tak to mogło wyglądać, bowiem

ukazująca się równo od 2002 pod patronatem Centrum Stosunków Niemieckich i Europejskich im. W. Brandta (dalej CSNE) w krakowskiej renomowanej oficynie Universitas książkowa seria „Polonica leguntur. Literatura polska w krajach języka niemieckiego” zmienia ten stan rzeczy powoli, ale konsekwentnie. Międzynarodowa renoma CSNE pozwoliła pozyskać do redakcyjnej współpracy przy jej wydawaniu wybitnych znawców literatury polskiej z krajów niemieckich: z Niemiec Andreasa Lawatego (niegdyś redaktora prowadzącego Polnische Bibliothek w darmstadtzkim Polen-Institut), ze Szwajcarii Germana Ritza (pierwszego pióra tamtejszej polonistyki) oraz z Austrii Aloisa Woldana (m. in. tłumacza i wydawcy dzieł Tadeusza Różewicza). Redagowana przez twórców od lat współkształtujących charakter i treści transferu literacko-kulturowego między Polską a krajami niemieckimi seria ta – czytamy w odredakcyjnej charakterystyce – „poświęcona jest prezentacji recepcji piśmiennictwa polskiego (od literatury pięknej po dokumentarną) w niemieckim kręgu językowym. Monografie oraz tomy zbiorowe, składające się na kolejne tomy serii, przedstawiają proces translacyjnego przyswajania piśmiennictwa polskiego w Niemczech, Austrii i Szwajcarii na przestrzeni wieków, adaptacyjnego wchłaniania go przez tamtejszy krwiobieg kulturowy oraz towarzyszącą temu refleksję krytyczną.”

Jeśli przyjrzeć się teraz wydanym już czternastu tomom, to chciałoby się widniejące w tytule serii słowa „Polonica leguntur” uzupełnić – mając przy tym na myśli manifestującą się w tych tomach recepcję naszej literatury w krajach niemieckich – o wspomniane tu już (w jakże odmiennym kontekście!) słowa „et tractantur”. W Polsce, gdzie bywa, że ciągle pokutuje jeszcze mit paryskiego

salonu jako kulturalnego przedsiönka polskiego zaistnienia na świecie (Gombrowicz, Mrozek, Herbert, Zagajewski), nie zawsze zdajemy sobie w należytej mierze sprawę z tego doniosłego kulturowo faktu. Nie dosyć zatem przypominać o tym, że literatura polska jest w Niemczech tłumaczona częściej niż gdzie indziej, ale dodawać przy tym zaraz trzeba, że jest tam także czytana oraz analizowana i badana na interpretacyjnym poziomie, którego nie mogłyby się powstydić i nasze najlepsze polonistki krajowe. Kolejne tomy serii przekonują o tym czytelników w Polsce wciąż na nowo. Zresztą większość jej autorów to historycy i teoretycy literatury i kultury dobrze w polskich ośrodkach polonistycznych znani, gdzie często goszczą na wykładach, konferencjach etc. Nieakademicki, ale zainteresowany tą problematyką polski czytelnik poznaje ich teraz z książek ukazujących się w „Polonica leguntur”.

Czego może się z ich książek dowiedzieć? Czego nie znalazłby w książkach rodzimych polonistów? Przeczyta np. o zdumiewającym fenomenie niemieckiej recepcji twórczości Witolda Gombrowicza, któremu to w dużej mierze właśnie niemieckie przekłady i inscenizacje sztuk zapewniły sławę, jaką cieszy się dzisiaj na świecie (*Patagończyk w Berlinie. Witold Gombrowicz w oczach krytyki niemieckiej*, 2004). Zaskoczyć może polskiego czytelnika także intensywna recepcja twórczości Tadeusza Różewicza w Niemczech, gdzie jest on nazywany nawet „naszym nauczycielem Tadeuszem” (*Tadeusz Różewicz i Niemcy*, 2003). Zdziwi się nasz czytelnik, że są w Niemczech poloniści porywający się np. na analizę stylistyki utworów Gombrowicza, jak to uczynił Olaf Köhl w swojej pracy *Gęba Erosa*. Tajemnice stylu Witolda Gombrowicza (2005) i że wychodzą

z tych wyzwań obronną ręką. Książkę, którą przed laty bez powodzenia usiłował wydać renomowany IBL PAN, udostępniło polskim czytelnikom w swojej serii CSNE. W taki pionierski sposób placówka nasza wychodzi na zapotrzebowanie polskiego środowiska humanistycznego w ramach omawianej tu serii częścię: fundamentalną monografię *Polska myśl historyczna a humanistyczna 1500-1700 Hansa-Jürgena Bömelburga*, nominowaną w 2007 r. do nagrody „Pro Historia Polonorum” Centrum wydało w 2011 r. jako czternasty tom „Polonica leguntur”. Wskazując w 2006 r. na potrzebę wydania polskiego przekładu tej książki Jerzy Strzelczyk pisał, że stanowi ona przykład sytuacji, „kiedy uczeni zagraniczni wyręczają polskich historyków”. Najnowsze, nowatorskie odczytanie biografii i twórczości Słowackiego także nie spod pióra rodzimego polonisty wyszło, ale napisał je specjalnie dla omawianej tu serii German Ritz: *Poeta romantyczny i nieromantyczne czasy. Juliusz Słowacki w drodze do Europy* (2011). Rzecz można w tym przypadku, że „Polonica leguntur” nie tylko transferuje niemieckojęzyczną myśl polonistyczną (literaturoznawczą i kulturoznawczą) do Polski, lecz ją także stymuluje.

Stymulującą rolę wydawców serii widać i w tym, że niebawem, jako kolejne jej tomy, ukazą się oryginalne wybory polonistycznych pism nestorów niemieckiej polonistyki (i sztuki przekładu zarazem) Karola Dedeciusa pod redakcją Andreasa

Lawatego i Heinricha Olschowsky’ego pod redakcją Marka Zybury. Tom takich pism Heinricha Kunstmanna, również oryginalny, skomponowany specjalnie dla serii, ukazał się już w 2009 r.

„Nie sposób przecenić kulturalno-politycznej doniosłości omawianej tu serii („przysłowiowy strzał w dziesiątkę”, pisał w „Odrze”, nr 10/2004, Stanisław Gębała), jej wkładu do polsko-niemieckiego dialogu literacko-kulturowego i rozwoju stosunków polsko-niemieckich w ogóle. Redaktorom pogratulować należy pomysłu i uporę, z jakim mimo rozmaitych przeciwności go realizują, zaś Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej z Warszawy podziękować trzeba za dotychczasowe wsparcie finansowe tego projektu. Trudno byłoby znaleźć drugą taką instytucję, która mogłaby dzisiaj roztoczyć nad nim taki mecenat, nie wzbudzając jednocześnie z tego powodu po tej czy tamtej stronie Odry żadnych wątpliwości. Wreszcie dajmy wyraz nadziei, że CSNE, gdzie seria jest redagowana, dalej będzie jej służyć swoim oparciem, bo jest nam w Polsce bezwzględnie potrzebna” – pisał o ukazującej się pod patronatem CSNE serii redaktor naczelny wrocławskiej „Odry” (2/2008).

O omawianej tu serii M. Orski wypowiadał się także na łamach drezdeńskiego czasopisma „Silesia Nova” 2007, nr 4. Por. także: Jürgen Joachimsthaler, *Polonica leguntur*, w: DIALOG. Deutsch-Polnisches Magazin (Berlin), 2009/10, nr 90.

! Marek Zybur, Heinrich Olschowsky

Prof. dr hab. Krzysztof Ruchniewicz

CSNE

Krzysztof Ruchniewicz

Czy badanie historii najnowszej w CSNE ma sens?

Wiele przemawia na pierwszy rzut oka za udzieleniem odpowiedzi przeczącej. Historia, a zwłaszcza historia najnowsza w polskim wykonaniu jest – jak się wydaje – nauką dość zamkniętą na dialog z innymi dyscyplinami. Ten stan można tłumaczyć nie tyle jakąś umyślową skłonnością moich koleżanek czy kolegów, czy ślepym konserwatyzmem, lecz okresem zapóźnienia w badaniach nad ostatnim ponad półwieczem. Zbyt wiele jest ciągle do zrobienia na płaszczyźnie wydawałoby się dość rudymenatarnych ustaleń faktograficznych. Upadek komunizmu przed 23 laty stworzył nowe możliwości badawcze, zamknięte dotąd archiwa otworzyły swoje podwoje, sporym powodzeniem cieszyły się tematy nieobecne dotąd w przestrzeni publicznej, jak np. relacje polsko-radzieckie, losy Polaków na Wschodzie, czy sprawa Katynia, ale także stosunki między Polakami a mniejszościami narodowymi i ich sąsiadami. Bez wątplenia w każdym z tych zakresów osiągnięto ogromne sukcesy. Świadczą o tym nie tylko opasłe tomy, lecz także powolne przenikanie wyników badań do świadomości społecznej. Niestety, za tym bujnym „odkrywaniem” niejednokrotnie zafałszowanych lub nieobecnych tematów nie szła w parze refleksja metodologiczna, która z pewnego dystansu umożliwiałaby spojrzenie krytyczne na dyscyplinę i jej osiągnięcia w ostatnich latach. Metodologia zbyt się chyba kójarzyła historykom edukowanym jeszcze w PRL z jedynym podejściem badawczym, w postaci metodologii marksistowskiej. Jednocześnie można było zauważyć nową tendencję w szeroko pojętych badaniach humanistycznych. Tzw. nauki społeczne coraz częściej zaczęły wprowadzać do swego instrumentarium historię i w sposób przetworzony na potrzeby swej dyscypliny szerzej wykorzystywać materię historyczną. Szczególnie widoczne to jest w badaniach politologicznych, socjologicznych czy literaturo- lub kulturoznawczych.

Tworząc program naukowy katedry historii w Centrum konieczne stało się zmierzenie z miejscem historii najnowszej w dyskursie naukowym i zaproponowanie możliwości dialogu z innymi dyscyplinami. Interdyscyplinarność miała wszak być fundamentem placówki. Z perspektywy kilku lat można stwierdzić, że taki sposób traktowania własnej dyscypliny zaczął przynosić pierwsze efekty. W tym miejscu warto wskazać na najciekawsze projekty realizowane w katedrze. Horyzont badań uległ wzbogaceniu. W toku prac badawczych pojawiły

się także refleksje nad problemami warsztatowymi i metodologicznymi. Prowadzone w katedrze badania można podzielić na trzy kategorie.

Pierwsza to badania bezpośrednio związane z zainteresowaniami pracowników katedry i współpracujących z nią doktorantów, jak np. „Neue Ostpolitik” Republiki Federalnej Niemiec, dzieje Polaków w Niemczech, znaczenie tzw. wypędzonych w życiu politycznym RFN, biografie czołowych polityków RFN, sport w NRD i jego polityczna instrumentalizacja, losy mniejszości narodowych w Polsce po 1945 r., młodzież w relacjach polsko-niemieckich, rola i znaczenie organizacji pozarządowych w relacjach polsko-niemieckich i inne.

Drugą kategorią są badania o charakterze ogólnocentrowym z udziałem większości pracowników naukowych. Do nich można wliczyć badania nad relacjami polsko-niemieckimi oraz dziejami współczesnych Niemiec. Dużym wyzwaniem w przyszłości będzie opracowanie słownika kultury Niemiec i krajów niemieckojęzycznych po 1945 r., co jest ambitnym planem CSNE na najbliższe lata.

Trzecia kategoria aktywności związana jest z działalnością popularyzatorską. Katedra historii zorganizowała cykle kursów o dziejach współczesnych Niemiec dla uczniów szkół dolnośląskich. W pracach uczestniczyły również inne katedry. Znaczącym osiągnięciem było też zorganizowanie we Wrocławiu w 2010 r. I Zjazdu Niemcoznawców, w którym aktywnie uczestniczyła także katedra. Ważnym doświadczeniem była nasza praca w projekcie przygotowującym pierwszy wspólny polsko-niemiecki podręcznik do historii, który ma być używany w obu krajach. Praca z nauczycielami oraz nad projektem podręcznika polsko-niemieckiego przekonała nas o konieczności

prowadzenia badań na temat wiedzy uczniów o Niemczech i stosunkach polsko-niemieckich oraz stałego monitorowania używanych w szkołach podręczników do historii pod kątem tej tematyki.

Efekty pracy pracownicy katedry drukują w osobnych seriach wydawniczych. Na szczególne podkreślenie zasługuje seria wydawnicza „NRD. Polityka, społeczeństwo, kultura”, jedyna tego rodzaju w piśmiennictwie historycznym w Polsce. Ukazało się dotąd 10 tomów. Zajmują się one różnymi aspektami dziejów NRD. Czytelnik znajdzie tam prace poświęcone genezie tego państwa, rozwojowi opozycji, relacjom polsko-enerdowskim. Autorami są nie tylko historycy, lecz także socjologowie, czy literaturoznawcy. Spory rezonans poszczególnych publikacji w tej serii przekonał nas o celowości jej dalszego prowadzenia, kolejne tomy są w przygotowaniu. Katedra planuje też kontynuowanie wydawania serii dokumentów poświęconych stosunkom polsko-enerdowskim.

Ten pobieżny i z racji miejsca bardzo skrótowy przegląd niektórych osiągnięć katedry historii może więc skłaniać do mimo wszystko pozytywnej odpowiedzi na postawione na początku pytanie. Historia w CSNE wypracowała swój profil. Z biegiem lat pracownicy katedry i doktoranci potrafią docenić interdyscyplinarny charakter badań i z niego czerpać inspiracje do kolejnych przedsięwzięć badawczych. Z pewnością do takiego stanu przyczyniła się nie tylko otwarta atmosfera samego Centrum, lecz także intensywna wymiana naukowa z naszymi partnerami w Niemczech i Europie. Jednymi z najlepszych jej efektów były dwie ważne publikacje w Niemczech, w których przygotowaniu uczestniczyliśmy: „Länderbericht Polen” oraz „Lexikon der Vertreibungen”.

Dr Dariusz Wojtaszyn

CSNE

 Dariusz Wojtaszyn

Sport w cieniu polityki

Studia i analizy poświęcone historii Niemiec obejmują szeroki krąg zagadnień, wkraczając stopniowo również na obszar problematyki społecznej. Z tych zainteresowań wyłączona jest jednak dziedzina, która odgrywała i nadal odgrywa niezwykle istotną rolę w życiu obywateli – sport. Zagadnienie to nie tylko w polskiej historiografii jest marginalizowane, a jego znaczenie niedoceniane. Badania historyczne o tematyce sportowej pozostają zwykle w cieniu innych sfer życia, ignorując fakt, że sport dysponuje znacznie szerszym niż wiele dziedzin kultury polem oddziaływania społecznego, docierając do licznego grona odbiorców. Nie ulega wątpliwości, że sport w XX wieku stał się niezwykle ważnym elementem życia człowieka, przejmując pewne sfery percepcji zarezerwowane dotąd dla kultury. Dysponując znacznym i wciąż rosnącym potencjałem oddziaływania społecznego oraz uniwersalnym charakterem, sport skazany był na wytworzenie ścisłych powiązań ze sferą polityki. Niemal każdy system polityczny próbował dokonywać instrumentalizacji „jednego z największych ruchów społecznych” (Wojciech Lipoński) w historii ludzkości. Ta dziedzina życia często traktowana była (i jest) jako pewien rodzaj polityki realizowanej za pomocą specyficznych środków oraz jako przestrzeń, w której możliwe jest alternatywne współzawodnictwo międzypaństwowe. Znaczenie sportu sprawiło, że starano się go instrumentalizować – odpowiednie ukierunkowanie i wykorzystanie wyzwalanych przez sport przeżyć miało realizować określone cele o charakterze politycznym bądź społecznym.

Cechy te zostały stosunkowo szybko dostrzeżone również w obu państwach niemieckich, szczególnie w NRD, której przywódcy posługiwali się sportem zarówno w doraźnych działaniach, jak i dalekosiężnych planach politycznych. Ta ważna sfera życia społecznego nie znajduje się zwykle w sferze zainteresowania większości badaczy. W powszechnej świadomości sport w NRD zredukowany został nawet do – budzącego najwięcej emocji i kontrowersji – zagadnienia niedozwolonego wspomaganie farmakologicznego profesjonalnych zawodników. Abstrahując od skrajności tej oceny – nieuwzględniającej innych elementów niezwykle rozbudowanego i sprawnego systemu sportowego NRD – stwierdzić należy, że tego typu postrzeżenie automatycznie pociąga za sobą ignorowanie wielu zasadniczych czynników

Stefan Szczepek z koszulką ze słynnego meczu Polska – RFN z półfinału mistrzostw świata z roku 1974

związanych z tą sferą życia. Dlatego w Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta (dalej CSNE) opublikowana została książka „Sport w cieniu polityki. Instrumentalizacja sportu w NRD” (ATUT, Wrocław 2011), poświęcona różnorodnym aspektom sportu w NRD. W przedstawionej książce, która jest pierwszą na polskim rynku wydawniczym publikacją, podejmującą tematykę związaną z tą dziedziną życia społecznego w Niemczech Wschodnich, podjęta została próba uzupełnienia polskich badań poświęconych dziejom NRD poprzez zwrócenie uwagi na funkcjonowanie sportu w tym państwie – ukazanie mechanizmów i metod, jakimi posługiwały się władze NRD w celu jego politycznej instrumentalizacji.

Z kręgu zainteresowania badaczy wyłączona była dotąd także jedna z najpopularniejszych dyscyplin sportowych na świecie – piłka nożna. Wydarzeniom piłkarskim zwykle odmawia się prawa do wywierania wpływu na kształtowanie świadomości szerokich grup obywateli poszczególnych państw. Przyznanie Polsce i Ukrainie prawa do organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w 2012 roku w pewnym stopniu zmieniło tę sytuację. Problemy piłkarskie stały się odtąd częstszym tematem poważnych dyskusji publicznych. Włączając się w tę debatę CSNE zorganizowało w dniach 23-25 kwietnia 2012 roku międzynarodową konferencję naukową „Piłka nożna na celowniku polityki”. Uczestnikami konferencji byli naukowcy zajmujący się piłką nożną, a także dziennikarze, publicyści, działacze sportowi i byli piłkarze z Polski, Niemiec, Austrii i Stanów Zjednoczonych a tematyka związana była z bezpośrednimi i pośrednimi związkami piłki nożnej z polityką. Szczególną uwagę poświęcono

zarówno wymiarowi sportowemu, jak i bezpośrednio z nim związanym aspektom pozaboiskowym: politycznym, gospodarczym, społecznym i prawnym. Ważny punkt konferencji stanowiły również rozważania na temat wzajemnych polsko-niemieckich kontaktów w tej dziedzinie życia.

Sport, a szczególnie te dyscypliny, które – jak piłka nożna – przyciąga na stadiony tłumy widzów, budzą również emocje innego rodzaju, często związane z przemocą i atawistycznymi instynktami. Problematyka kibiców sportowych należy do zagadnień, które bardzo trudno jest jednoznacznie zdefiniować. Można je analizować uwzględniając różne metody badawcze i różne punkty widzenia. Fenomen piłki nożnej i widzów spektakli piłkarskich nie jest związany wyłącznie ze stadionem – stanowi pewnego rodzaju styl życia, a nawet pewną formę specyficznej religii (na podstawie definicji Thomasa Luckmanna), która przejawia się m.in. w kulcie klubu sportowego. Ważną rolę odgrywa w tym kontekście również identyfikacja z drużyną narodową, która często ma podłoże o charakterze szowinistyczno-ideologicznym. Od problemu pseudokibiców nie były wolne również państwa bloku wschodniego. Ta problematyka stanowi przedmiot realizowanego w CSNE projektu habilitacyjnego, poświęconego zagadnieniu funkcjonowania kibiców w rzeczywistości państwa „realnego socjalizmu”. Celem projektu jest m.in. deskryptywne przedstawienie sceny fanów piłkarskich w NRD z uwzględnieniem specyficznych warunków polityczno-społecznych. Temat ten nie został dotąd gruntownie zbadany. Podjęty projekt stanowi więc próbę wypełnienia powstałej luki, a jednocześnie naukowe włączenie się do debaty dotyczącej problemu kibiców piłkarskich.

Piłka nożna

na celowniku polityki

Międzynarodowa
konferencja naukowa

23-25.04.2012 Wrocław

Miejsce i dane kontaktowe:

Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego,
ul. Strażnicza 1-3, PL-50-206 Wrocław

Program konferencji jest dostępny na stronie: www.wbz.uni.wroc.pl

DAAD

• Ireneusz Paweł Karolewski
Spotkanie z Reinerem Kunze

Prof. dr hab. Ireneusz Paweł Karolewski

CSNE

Ireneusz Paweł Karolewski

Potencjał transformacyjny Unii Europejskiej

Unia Europejska jest potężną siłą transformującą w Polsce i w całej Europie.

Potencjał transformacyjny Unii Europejskiej jest szeroko dyskutowany w naukach społecznych, lecz nadal istnieje deficyt systematycznej analizy i refleksji nad tą problematyką. Mimo wieloletnich badań prawnych, politologicznych i socjologicznych systematyczne badania nad procesami transformacyjnymi wychodzącymi z Unii Europejskiej oraz zachodzącymi w niej samej zostały w polskiej politologii przeprowadzone w stopniu niewystarczającym. Projekt stanie się tym samym przyczynkiem do systematyzacji badań nad potencjałem transformacyjnym UE i będzie wykraczał poza standardową debatę dotyczącą europeizacji.

Równocześnie projekt ma znaczenie w kontekście politycznym. Wnioski projektu powinny przelożyć się na lepsze zrozumienie i wykorzystanie warunków polskiej obecności w UE w przyszłości. Zrozumienie głębokości i charakteru zmian, jakie Unia Europejska wywołuje swoimi działaniami w państwach członkowskich, jest konieczne, aby w sposób świadomy móc kształtować swoje miejsce w Unii, inicjować projekty polityczne i odgrywać bardziej znaczącą rolę w wypracowywaniu decyzji i strategii.

Projekt koncentruje się na analizie potencjału transformacyjnego w trzech obszarach polityki Unii Europejskiej w odniesieniu do Polski w okresie badawczym 2004 – 2012:

- „Zatrudnienie i sprawy społeczne” (aspekt polityki równości płci)

W ramach badań nad polityką równości płci, projekt analizuje, na ile poprzez swą legislację oraz promowane specyficznych wartości i norm społecznych Unia Europejska wpływa na faktyczną implementację zagadnień polityki równości płci, a na ile powoduje jedynie adaptację instytucji krajowych do norm wspólnotowych.

- „Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa” (aspekt związany z Europejską Polityką Sąsiedztwa, szczególnie z Partnerstwem Wschodnim)

Projekt zbada wpływ Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, jej instrumentów takich, jak wspólne strategie, działania i stanowiska, a także programy i inicjatywy polityczne na politykę zewnętrzną Polski. Analizie poddany zostanie także proces odwrotny – wpływ polskich koncepcji w zakresie polityki zagranicznej na działania UE.

„Sprawiedliwość, Wolność i Bezpieczeństwo” (aspekt związany z polityką graniczną i migracyjną oraz polityką antyterrorystyczną w Unii Europejskiej)

Celem analizy polityki granicznej i migracyjnej będzie wskazanie zmian będących efektem integracji europejskiej, które dokonały się na granicach Polski oraz przedstawienie wpływu, jakie te zmiany miały na procesy integracyjne w obszarach przygranicznych. Z kolei polityka antyterrorystyczna to jedna z najbardziej dynamicznie rozwijających się aktywności Unii Europejskiej, ale równocześnie jedna z najbardziej kontrowersyjnych, z uwagi na szczególne wymogi kontroli demokratycznej. Projekt koncentruje się na zbadaniu tezy „biurokratycznego uwolnienia się”,

zakładającej dążenie części administracji państw członkowskich UE (głównie zgrupowanych wokół ministerstw spraw wewnętrznych) do uwolnienia się od mechanizmów kontroli demokratycznej.

Badania, jakie zostaną przeprowadzone w ramach niniejszego projektu, przyczynią się do lepszego zrozumienia roli i wpływu Unii Europejskiej na polską politykę w zakresie wybranych obszarów badawczych. Jednocześnie projekt ma szansę zarówno w zakresie jego tematyki, jak i metodologii stać się przyczynkiem do prowadzenia dalszych badań nad potencjałem transformacyjnym Unii Europejskiej w odniesieniu do innych obszarów polityki. Siatka pojęć oraz instrumenty metodologiczne, jakie zastosują wykonawcy projektu, będzie mogła być wykorzystana w dalszych badaniach. Projekt prowadzony będzie w języku angielskim, co pozwoli na zaprezentowanie teorii, metodyki i wyników badań międzynarodowej społeczności naukowej oraz ich szeroką dyskusję. Zróżnicowany dobór analizowanych obszarów tematycznych (case studies) odzwierciedla kompleksowy charakter UE oraz jej kompleksowy potencjał transformacyjny. Tym samym projekt reaguje na fakt, iż większość analiz naukowych na temat UE funkcjonuje na poziomie jednego obszaru tematycznego, co ogranicza możliwości generalizacji wniosków.

Dr Monika Sus

CSNE

Monika Sus

Transformacja polityki zagranicznej Unii Europejskiej – od Europejskiej Współpracy Politycznej po Europejską Służbę Spraw Zewnętrznych

Zarówno politolodzy, jak i specjaliści od stosunków międzynarodowych intensywnie zajmują się zagadnieniem pozycji Unii Europejskiej na świecie i roli, jaką ta organizacja może pełnić w szukaniu wspólnych odpowiedzi na globalne problemy i wyzwania. Mimo, iż historia integracji europejskiej rozpoczęła się od harmonizacji działań w obszarze gospodarki i handlu, idea współpracy państw członkowskich w zakresie polityki zagranicznych pojawiła się już na przełomie 1969 i 1970 r. Zapoczątkowano wtedy Europejską Współpracę Polityczną, polegającą na niesformalizowanym koordynowaniu działań państw członkowskich w najważniejszych obszarach polityki zagranicznej, przy zachowaniu jednomyślności przy podejmowaniu decyzji. Wydarzenia, jakie miały miejsce na początku lat 90 – tych, koniec Zimnej Wojny, powstanie nowych państw czy konflikty w Europie Południowo – Wschodniej, skłoniły państwa członkowskie do zwiększenia skuteczności wspólnego działania w obszarze polityki zewnętrznej i zaowocowały utworzeniem na mocy Traktatu z Maastricht Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa. W kolejnych traktatach Unia Europejska, reagując na nowokolejne wyzwania na scenie międzynarodowej, podejmowała dalsze próby zwiększenia spójności swoich działań zewnętrznych. Istotne zmiany przyniósł w tym względzie Traktat z Lizbony. Zgodnie z jego postanowieniami wprowadzono urząd Wysokiego Przedstawiciela do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, który jest jednocześnie wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej oraz przewodniczy Radzie do Spraw Zagranicznych. Co więcej, Wysoki Przedstawiciel wspierany jest w swoich działaniach przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych. Nowa unijna dyplomacja ma być docelowo największą służbą dyplomatyczną na świecie i liczyć ponad 7000 pracowników, z których jedna trzecia ma pochodzić ze służb dyplomatycznych krajów członkowskich. Poza siedzibą w Brukseli, w jej strukturę wchodzi ponadto 140 delegatur Unii Europejskiej na całym świecie, które mają za zadanie reprezentować stanowisko Unii w krajach trzecich. Celem unijnej dyplomacji jest koordynowanie działań w obszarze polityk zewnętrznych Unii Europejskiej, do których należą: Europejska Polityka Sąsiedztwa, polityka rozszerzeniowa,

handel międzynarodowy i umowy handlowe, polityka rozwojowa, polityka humanitarna, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa, Wspólna Polityka Bezpieczeństwa i Obrony w tym zarządzanie kryzysami czy operacje pokojowe. Koordynacja tak bogatego instrumentarium unijnych działań zewnętrznych nie jest łatwa. Co więcej Europejska Służba Działań Zewnętrznych musi współpracować blisko zarówno z państwami członkowskimi, jak i z Komisją Europejską. Część z wymienionych obszarów politycznych koordynowana jest bowiem na poziomie międzyrządowym, a część na poziomie wspólnotowym. Ponadto na mocy Traktatu z Lizbony zwiększyła się rola Parlamentu u Europejskiego w zakresie unijnej polityki zagranicznej a także wprowadzony został urząd Przewodniczącego Rady Europejskiej, który reprezentuje Unię w relacjach bilateralnych na najwyższym szczeblu i odpowiada za przygotowanie szczytów z najważniejszymi partnerami.

Nie ulega wątpliwości, iż mamy do czynienia z procesem transformacji w polityce zagranicznej Unii Europejskiej – wychodząc od luźnej i niesformalizowanej współpracy w najważniejszych obszarach polityki zagranicznej w latach 70-tych XX wieku, Unia wypracowała sobie bardzo bogaty zestaw instrumentów zewnętrznych oraz wspólną dyplomację, której zadaniem jest osiągnięcie większej spójności w zewnętrznych działaniach Unii. Transformacja polega także na stopniowym przenoszeniu kompetencji w zakresie polityk zewnętrznych na poziom wspólnotowy, mimo że najważniejsze decyzje

pozostają nadal w gestii państw członkowskich. Proces transformacji polityki zagranicznej Unii jest kluczowy w kontekście znaczenia tej organizacji w stosunkach międzynarodowych. W naukach politologicznych nie została, jak dotąd, podjęta próba zbadania procesu koordynacji unijnych działań zewnętrznych na różnych poziomach instytucjonalnych i w różnych obszarach merytorycznych, z uwzględnieniem pozycji i roli aktorów państwowych i instytucji po Traktacie z Lizbony. Z tego względu projekt habilitacyjny, realizowany w ramach prac Katedry Politologii CSNE, podejmuje to zagadnienie i dąży do zbadania przebiegu procesu transformacji polityki zagranicznej na przestrzeni ostatnich dwóch dekad. Analizie zostają poddane okoliczności tego procesu, działania aktorów biorących w nim udział oraz relacje między nimi, które doprowadziły do obecnego kształtu struktury instytucjonalnej w unijnej polityce zagranicznej. Uzyskane informacje staną się następnie podstawą do stworzenia ram analitycznych, które pozwolą na zbadanie działań nowej unijnej dyplomacji w zakresie lepszej koordynacji na poziomie poszczególnych polityk zewnętrznych, a w efekcie większej spójności w polityce zagranicznej Unii Europejskiej. Projekt został przedstawiony i omówiony w gronie badaczy z czołowych uniwersytetów w Europie na warsztatach badawczych „Transformacja polityki zagranicznej i dyplomacji”, jakie odbyły się w Antwerpii w dniach 10 – 15 kwietnia 2012 r. w ramach Europejskiego Konsorcjum Badań Politycznych i spotkał się z dużym zainteresowaniem zagranicznych partnerów.

Dr Elżbieta Opiłowska

CSNE

Elżbieta Opiłowska

Przestrzenie transnarodowe w Europie. Europeizacja regionów pogranicza w porównaniu wschód-zachód

Badania nad problematyką europeizacji cieszą się w ostatnich latach zarówno w Polsce, jak i na świecie ogromną popularnością. Pojęcie „europeizacja” ma różne wykładnie – może oznaczać dopasowanie do europejskich wartości i sposobu życia, ale także długowiekowy „eksport europejskiej kultury i politycznych poglądów na inne kontynenty”, a także adaptację i wdrożenie europejskiego „acquis communautaire” w poszczególnych państwach członkowskich UE. Europeizacja odnosi się jednakże nie tylko do procesu integracji w ramach UE, ale sięga historycznie daleko wstecz i obejmuje przestrzenie poza Europą.

Historyczne pojęcie „europeizacji” lub też czasem utożsamianej z nią westernizacji zakłada, że Europa/Zachód stanowi model rozwoju dla innych nieeuropejskich krajów, które znajdowały się poza Europą Zachodnią i oznaczały „niecywilizowanych innych/obcych”.

W epoce renesansu i wielkich odkryć Europa stała się nie tylko centrum nowoczesnego kapitalistycznego „systemu-świata” (Immanuel Wallerstein), nie tylko globalnym mocarstwem kolonialnym, ale także modelem rozwoju dla reszty świata.

Wraz z powstaniem transnarodowych struktur, rozwojem współpracy gospodarczej i politycznej, państwo narodowe zmieniało swoją rolę, a jego historia i kultura zaczęły być postrzegane z europejskiej perspektywy. Jednocześnie w dyskursie naukowym coraz częściej pojawia się opinia o kryzysie państwa narodowego. Procesy globalizacji powodują, że to transnarodowi aktorzy wydają się decydować o kierunkach rozwoju Europy i świata. Coraz większą rolę przypisuje się także regionalnym aktorom.

Celem niniejszego projektu jest analiza regionów przygranicznych UE jako transnarodowych przestrzeni i aktorów procesu europeizacji. Badanie stopnia europeizacji na pograniczu niemiecko-francuskim, polsko-niemieckim i polsko-ukraińskim pozwoli zweryfikować model współpracy ponadgranicznej oraz wykazać, jakie bariery (administracyjne, historyczne, gospodarcze, mentalnościowe) stoją na

przeszkodzie do powstania zintegrowanego regionu pogranicza, który wykorzystując zasoby po obu stronach (czasem nieistniejącej) już granicy, mimo swojego peryferyjnego położenia i słabości strukturalnych, może stać się ważnym aktorem regionalnym. Projekt ma na celu ukazanie rozwoju współpracy transgranicznej, która od lat 60. XX wieku rozwijała się w Europie Zachodniej głównie w ramach struktur i z pomocą instrumentów WE / UE, a od lat 90. w polsko-niemieckim i polsko-ukraińskim regionie granicznym. Właśnie regionom przygranicznym przypisuje się często rolę laboratoriów integracji europejskiej. W Europie istnieje ok. 200 jednostek współpracy regionalnej, z czego wiele z nich została zinstytucjonalizowana w ramach euroregionów. Na mocy Traktatu z Maastricht regiony uzyskały swojego przedstawiciela w postaci Komitetu Regionów, który jest organem doradczym, reprezentującym lokalne i regionalne samorządy w Unii Europejskiej. Komisja, Rada i Parlament są zobowiązane do zasięgania opinii Komitetu Regionów przed przyjęciem decyzji UE w sprawach dotyczących samorządów lokalnych i regionalnych (na przykład w kwestii polityki zatrudnienia, środowiska, edukacji lub zdrowia publicznego). Na płaszczyźnie rządowej powstają bilateralne komisje ds. regionów i współpracy transgranicznej, a na płaszczyźnie samych regionów komunalne / lokalne przedstawicielstwa.

Mimo licznych ram instytucjonalnych, projektów i inicjatyw integracja na polsko-niemieckim pograniczu w odróżnieniu od stawianego za wzór pogranicza niemiecko-francuskiego napotyka na opory. Można postawić tezę, że zachodzi tu europeizacja „top down” i obejmuje głównie elity, natomiast społeczeństwo pozostaje w dużym stopniu bierne. Czy regiony pogranicza powinny być zatem traktowane jako laboratoria integracji? Czy wręcz przeciwnie na styku różnych kultur, nacji i historii, narodowe tożsamości są bardziej zaznaczone? Czy europejska współpraca transgraniczna może być modelem, który można zaadoptować z sukcesem na różnych pograniczach europejskich? Czy Europa staje się „Europą bez granic” czy „europejską fortecą”? Te i wiele innych zagadnień są przedmiotem badań niniejszego projektu.

Zarówno problemy europeizacji, jak i regionalizacji należą do głównych obszarów badawczych CSNE, które działając we Wrocławiu na Dolnym Śląsku, regionie, w którym krzyżowały się różne narodowe historie i tradycje, podejmuje tę tematykę także poprzez dyskusje, wykłady gościnne, warsztaty, wystawy, publikacje oraz aktywną współpracę z regionalnymi aktorami i instytucjami na pograniczu polsko-niemieckim.

Mgr Michał Matlak

CSNE

Michał Matlak

Seminarium doktorskie: refleksja nad Europą w polsko-niemieckim wydaniu

Prowadzenie seminarium doktorskiego to jeden z ważniejszych obszarów działalności Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta UWr. W ciągu dziewięciu lat 19 absolwentów seminarium uzyskało stopień doktora. Przez ten czas seminarium kierowali kolejno prof. prof. Leon Olszewski, Maria Piotrowska oraz Marek Zybura, który obecnie pełni tę funkcję.

Tematyka prac potwierdza interdyscyplinarny charakter Centrum. Dysertacje koncentrują się m.in. na procesach integracji europejskiej, współczesnych problemach demokratycznych systemów politycznych, tj. populizm, czy prawicowy ekstremizm, zagadnieniach prawa europejskiego, uwarunkowaniach polsko-niemieckiego dialogu kulturowego, z uwzględnieniem relacji polsko-(wschodnio)niemieckich przed 1989 r., historii regionalnej oraz historii polsko-niemieckiego pogranicza, recepcji literatury NRD w Polsce, powstała także monografia czasopisma „Oberschlesischer Anzeiger”.

Drukiem ukazały się m.in. biografia Güntera Särchena (1927-2004), związanego z powstaniem i działalnością Akcji Znak Pokuty („Der Patron. Günter Särchens Leben und Arbeit für die deutsch-polnische Versöhnung” – 2007/ „Patron. Życie i twórczość Güntera Särchena” – 2008) autorstwa Rudolfa Urbana, monografia Andrzeja Dębskiego poświęcona początkom i rozwojowi kina we Wrocławiu na przełomie XIX i XX w. („Historia kina we Wrocławiu w latach 1896-1918” – 2009), studium Magdaleny Lasowy-Pudło, badające polsko-wschodniemieckie kontakty literackie („Recepcja literatury NRD w Polsce w latach 1949-1990” – 2010). W czerwcu 2012 ukaże się przygotowane przez Evelyny Schmidt studium porównawcze poświęcone prozie PRL i NRD, wpisujące konstrukcje postaci literackich badanych tekstów w dyskurs obłędu. („Leiden des Neuen Menschens. Zum Wahnsinn-Diskurs in der Literatur der DDR und der Volksrepublik Polen”). Obroniona w 2011 r. na Wydziale Prawa i Administracji UWr dysertacja Teofila Moskala na temat prawnych aspektów bezpieczeństwa finansowego w sektorze bankowym została nagrodzona prestiżową nagrodą przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego.

Część z prac obroniona została poza Uniwersytetem Wrocławskim, m.in. w Uniwersytecie Łódzkim, w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach czy w Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu.

Losy absolwentów seminarium są zazwyczaj związane ze środowiskiem akademickim: duża część pracuje w jednostkach akademickich we Wrocławiu i poza nim (dr Teofil Moskal został w kwietniu 2012 wybrany prorektorem Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałbrzychu), w mediach, niektórzy wykonują zawody prawnicze. Duża część słuchaczy z powodzeniem łączy pracę zawodową z nauką, jak np. Annemarie Franke, dyrektor Miejsca Pamięci Krzyżowa.

Obecnie Centrum kształci kolejnych 25 doktorantów, którzy zajmują się m.in. skutkami rozszerzenia strefy Schengen dla rejonów transgranicznych, rolą religii i sekularyzacji w procesie integracji europejskiej, porównaniem polityk równości płci

w Polsce i w Niemczech w kontekście europejskim, budowaniem tożsamości Dolnego Śląska po II wojnie światowej, historią uchodźców macedońskich na Dolnym Śląsku, działalnością polonijnych środowisk emigracyjnych w RFN po II wojnie światowej, edukacją międzykulturową na pograniczu polsko-niemieckim, spuścizną pośredników transferu kulturowego – przede wszystkim działalnością translatorską Heinricha Kunstmanna (1923-2009).

W 2010 CSNE pogłębiło współpracę z niemieckimi uczelniami w zakresie kształcenia doktorantów: otwarto polsko-niemieckie seminarium doktorskie wraz z Ludwig-Maximilians-Universität w Monachium. W tym samym roku zainaugurowano funkcjonowanie programu „The New Europe”, który umożliwi intensywną współpracę naukową, a także obronę pracy doktorskiej w Uniwersytecie Lipskim. Oba kierunki współpracy w połączeniu z tradycyjną aktywnością seminarium dają nadzieję, że o niejednym absolwencie i niejednej absolwentce będziemy jeszcze mogli usłyszeć.

• Wycieczka na Ślężę.
Studenci dyplomacji europejskiej UW

Dr Andrzej Dębski

CSNE

Andrzej Dębski

Kino polskie i niemieckie na pograniczu kultur

Z Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego (dalej CSNE) związany jestem od 2004 roku, gdy zostałem słuchaczem seminarium doktorskiego, przygotowując – pod opieką prof. Marka Zybury – dysertację na temat dziejów kina we Wrocławiu do końca I wojny światowej. Temat, będący wtedy „białą plamą” w badaniach naukowych, nie był ani stricte historyczny, ani stricte filmoznawczy, więcej – wymagał kompetencji kulturoznawczych, socjologicznych, a nawet ekonomicznych, o orientowaniu się w dziedzinie architektury nie wspominając. Jako naturalne wydawało mi się więc, że tak pomyślany projekt badawczy będzie do zrealizowania jedynie w placówce, dla której ważny wyznacznik działalności stanowi interdyscyplinarność, i której kierownictwo otwarte jest na wielość perspektyw badawczych. Taką kadrę naukową znalazłem w Centrum, która przyjęła mój projekt z wysokim zainteresowaniem, wspierając mnie na każdym etapie badań. Dzięki temu po czterech latach mogłem obronić swój doktorat, a w 2009 roku opublikować książkę będącą jego pokłosiem.

Szybko okazało się, że CSNE to odpowiednie miejsce dla realizacji wielu innych działań, wynikających z pasji i zainteresowań naukowych, a tematyka kina niemieckiego zagościła w nim na stałe, mnie samemu dając możliwość kształtowania kompetencji organizacyjnych. Nie tylko wśród pracowników Centrum, ale też słuchaczy zewnętrznych, powodzeniem cieszyły spotkania dyskusyjno-filmowe wokół kina niemieckiego, czy cykl wykładów dotyczących tej tematyki, prowadzonych przez prof. Andrzeja Gwoźdźcia z Uniwersytetu Śląskiego, z którym owocna współpraca trwa do dzisiaj. W 2007 roku zorganizowaliśmy także międzynarodową konferencję na temat dziejów kina w przed- i powojennym Wrocławiu, która skutkowałą rok później publikacją książkową, inicjującą badania naukowe na tym polu, w kolejnych latach rozwijane o nowe wątki.

Nie jest dziwne zatem, że po skończeniu doktoratu chciałem rozwijać badania filmoznawcze w CSNE, które umożliwiło mi wystąpienie o duży grant badawczy do Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz Nauki. Projekt pod nazwą „Kino polskie i niemieckie na pograniczu kultur”,

który został pozytywnie oceniony przez władze Fundacji, rozpoczął się na jesieni 2010 roku i jest w trakcie realizacji. W jego ramach dwie doktorantki, przyjęte na seminarium doktorskie w Centrum, prowadzą badania szczegółowe w zakresie polsko-niemieckich relacji filmowych, a ja sam eksploruję temat kina wrocławskiego do II wojny światowej. W 2011 roku odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa na temat polsko-niemieckich stosunków filmowych, a Centrum – w związku z realizacją projektu – zainicjowało też serię wydawniczą „Niemcy – Media – Kultura”, w której ukazują się publikacje poświęcone różnym aspektom kultury audiowizualnej niemieckiego obszaru językowego oraz relacjom

polsko-niemieckim. Kolejne wydarzenia w ramach projektu to cykle filmowe w Dolnośląskim Centrum Filmowym, jak np. „Obrazy Żydów we współczesnym filmie niemieckim”, „Polska oczyma niemieckich reżyserów”, czy „Spotkania PL-DE”. Organizujemy również wykłady z wybitnymi filmoznawcami i autorami książek na temat kina niemieckiego.

Interdyscyplinarność prowadzonych badań, otwarcie na nowe pomysły i idee, duże wsparcie dykcji przy realizacji zainteresowań, to niewątpliwe atuty Centrum, które sprawiają, że chcę i mogę rozwijać swoje zainteresowania właśnie tutaj.

Spotkanie z Konsulem Generalnym RFN we Wrocławiu,
dr. Gottfriedem Zeitzem, 6.02.2012

Bartłomiej Grzebyk

CSNE

Bartłomiej Grzebyk, student
dyplomacji europejskiej

„Dyplomacja Europejska” – nowy kierunek utworzony na Uniwersytecie Wrocławskim

Tymi słowami zachęcała nas uczelnia w 2010 r., ażeby to właśnie w jej murach i na tym kierunku rozpocząć studia licencjackie. Od początku podkreślano niezwykłość tego kierunku. Podstawą jego istnienia jest interdyscyplinarność, połączenie ze sobą najważniejszych elementów stosunków międzynarodowych oraz europeistyki. Wyjątkowa jest również współpraca naukowa dwóch podmiotów Uniwersytetu: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy’ego Brandta (dalej CSNE) oraz Wydziału Nauk Społecznych. Jest ona bardzo korzystna dla studentów, gdyż pozwala nam korzystać z zasobów naukowo-technicznych obu placówek. Kolejnym atutem tego kierunku jest z pewnością jego elitarność – w pierwszym roku przyjęto na studia dzienne 50 osób.

Dla większości z nas, osób zainteresowanych dyplomacją, Unią Europejską i szeroko pojętymi stosunkami międzynarodowymi, kierunek ten był pierwszym świadomym wyborem ścieżki edukacji na uczelni wyższej. Przyciągnął nas program zajęć, innowacyjność, elitarność i wizja kariery w europejskich instytucjach i dyplomacji. Mimo tych wszystkich zalet było w nas też wiele wątpliwości. Jako pierwszy rocznik nie wiedzieliśmy, czego mieliśmy się spodziewać po nowym kierunku. Jednak już po pierwszych tygodniach mogliśmy dostrzec, że decyzja o studiowaniu w CSNE to strzał w dziesiątkę. Nie dotyczy nas uczucie anonimowości i bycia pozostawionym samym sobie, którego mogą doświadczać studenci innych kierunków – tu traktuje się każdego z nas indywidualnie i przyjaźnie oraz poświęca czas naszym inicjatywom.

Często też korzystamy z bogatej, zwłaszcza w zagraniczne publikacje, biblioteki CSNE. Pisząc o plusach studiowania w tym miejscu nie można nie docenić wybitnej kadry naukowej z czterech katedr: nauk historycznych, filologii germańskiej, politologii oraz nauk społecznych i ekonomii. Organizowane przez Centrum spotkania ze znamienitymi gośćmi w nieszablonowy sposób poszerzają naszą wiedzę i horyzonty. Rozpoczęcie roku akademickiego uczciliśmy wspólną wycieczką na Ślęzę. Na zakończenie roku akademickiego mamy również możliwość

uczestniczyć w regatach wioślarskich, co jest nie lada atrakcją i to nie tylko dla zagorzałych sportowców. I my, i nasi wykładowcy chcemy, by były to stałe elementy „dyplomatycznej” tradycji.

To wyjątkowo sprzyjające środowisko, innowacyjny kierunek oraz pozytywna motywacja ze strony dyrekcji CSNE, zachęciło nas do założenia Koła Naukowego Studentów Dyplomacji Europejskiej. Koło działa od 23.03.2011 r. i w ciągu swojej działalności zdążyło już zorganizować szereg ciekawych przedsięwzięć.

Członkowie Koła stawiają przede wszystkim na poszerzanie własnych zainteresowań poprzez organizację spotkań z ludźmi polityki i dyplomacji, a także licznych konferencji naukowych. Koło Naukowe Studentów Dyplomacji Europejskiej może pochwalić się licznymi sukcesami, w tym

zorganizowaniem cyklu spotkań z europosłami, spotkaniem z amerykańską dziennikarką Ritą Cosby, cyklem spotkań z konsulami i ambasadorami czy konferencją naukową o sytuacji w Afryce Północnej. W każdym z tych przedsięwzięć mogliśmy liczyć na aktywne zaangażowanie i wsparcie ze strony pracowników CSNE.

Obecnie, kończąc czwarty semestr nauki w CSNE, możemy już w pełni świadomie wyrazić swoją pozytywną opinię ze studiowania w tym miejscu. Cieszymy się, iż możemy być częścią tej 10-letniej historii Centrum i wnieść w nią swój wkład. Z pewnością na kolejny huczny jubileusz z przyjemnością wrócimy w te mury jako absolwenci Dyplomacji Europejskiej, a może, kto wie, wybitne osoby ze świata polityki i dyplomacji, ale i wierni przyjaciele CSNE.

• Rita Cosby, Willfried Spohn

Mgr Tomasz Sikora

CSNE

Tomasz Sikora

Jak zrozumieć sąsiada?

Pierwsza pomoc – www.niemcy-online.pl

Stereotypy narodowe, uprzedzenia, wypędzenia, spór o „kartofle”, „polnische Wirtschaft” i „Nord Stream”. Z drugiej strony współpraca gospodarcza firm i koncernów, Trójkąt Weimarski i idąca w miliony emigracja. Po środku tego zgiełku okraciem usadowił się portal niemcy-online.pl

Parę faktów: portal powstał w 2009 roku, łącznie 76 autorów opublikowało ponad 600 tekstów, które, według statystyki, przeczytało 470 tysięcy unikalnych użytkowników. Autorzy raportów, opracowań i komentarzy to pracownicy naukowcy, doktoranci i studenci wrocławskiego Centrum im. Willy'ego Brandta (dalej CSNE), a także praktykanci portalu i stali współpracownicy z całej Polski oraz kilku niemieckich miast.

Czytelników – a portal kierowany jest głównie do polskiego odbiorcy – internetowy analizator pokazuje nie tylko w największych miastach (najwięcej w Warszawie, dalej Poznań, Wrocław, Kraków, Łódź) ale też w miejscowościach do 500 mieszkańców. Z niemcy-online.pl korzystają też internauci z Niemiec, Francji, Włoch, Stanów Zjednoczonych a nawet Australii i... Mongolii. Portal nie używa żadnych programów pozycjonujących treści, bo duża aktywność autorów, trzymanie ręki na pulsie bieżących wydarzeń oraz unikalna tematyka są wystarczającym powodem dla odwiedzenia strony i w efekcie wyższej pozycji w wyszukiwarkach. Portal mimo zapytań nie zamieszcza też reklam i nie uznaje lokowania produktów lub treści. Niemcy-online.pl finansowane są w 100% przez CSNE.

Telefon. Od słowa do słowa, rozmowa kończy się tyradą: – *Ja dzwonię z polskiej gazety, nie polskojęzycznej, polskiej! Kto wam, za to reklamowanie Niemców płaci? Merkel pewnie? Ile judaszowych srebrników trzeba wydać, by was kupić? Sprzedawczyki. Ciemniżona Rzeczpospolita, Polska ginie a wy o tych szwabach? Nie wstyd wam? Bo ja artykuł o was przygotowuję.*

Artykuł faktycznie napisano. Potem powstało nawet nasze redakcyjne sprostowanie, bo nic się nie zgadzało. Przez 3 lata działalności jeszcze parę tekstów o podobnej stylistyce zamieszczono na największych

polskich portalach prawniczych. Parę szkalujących opinii pod tekstami na niemcy-online. Parę telefonów od „życzliwych” pseudo czytelników niezbyt życzliwie życzenia składających. Zarzut podstawowy – może jesteśmy portalem ulokowanym w Polsce, ale nie polskim. Co najwyżej „polskojęzycznym”.

Mail, mail, mail, telefonów od groma, nawet 11 listów tradycyjnych, w czasach gdy na papierze przychodzą tylko rachunki. Redakcja sparaliżowana natłokiem pytań. Wszystkie mniej więcej tej samej treści, jak ten mail od Moniki. *Dzień dobry, kończę gimnazjum. Przeczytałam wasz tekst o praktykach zawodowych w Niemczech. Moja mama ma nas 7mioro. Wiem, że taka praktyka byłaby szansą dla mnie. By zdobyć zawód, odciążyć rodzinę a może i pomóc. To co napisaliście byłoby dla mnie szansą, właściwie dla całej rodziny. Proszę o więcej szczegółów, gdzie się zgłosić, jak się skontaktować z niemieckim Związkiem Rzemieślników.*

Podobnych maili na redakcyjną skrzynkę przyszło 345, pod artykułami na temat „praktyk dla młodzieży w Niemczech” za każdym razem jest kilkadziesiąt komentarzy z prośbami o pomoc i uszczegółowienie informacji. Zarówno ten pierwszy szkalujący telefon, jak i proszący mail wyznaczają sens naszego redakcyjnego działania. Pokazują jak istotne jest miejsce, które niemcy-online.pl wypełniają.

Jeśli dziennikarka prawniczej ogólnopolskiej gazety traci zawodowy dystans i po chwili rozmowy atakuje bez pardonu odsłaniając szowinistyczną, opartą po części na germanofobii wizję świata i rzeczywistości, to obrazuje, jak wiele jest jeszcze w polsko-niemieckich relacjach do zrobienia.

Jeśli kilkuset nastolatków prosi o pośrednictwo przy znalezieniu im praktyk za Odrą, a kolejnych kilkadziesiąt tysięcy czyta artykuły na ten temat, to oznacza – powtórzmy – ile wciąż jest do zrobienia.

Taki właśnie cel mają niemcy-online.pl. W sposób maksymalnie obiektywny prezentować sytuację u zachodniego sąsiada Polski. Gdy portal powstał, założyliśmy, że w Niemczech mieszka i pracuje kilkadziesiąt tysięcy Polaków, których rodziny pozostały po tej stronie Odry. To do nich między innymi postanowiliśmy skierować portal, bo interesuje ich, co dzieje się w kraju, w którym mieszkają ich najbliżsi. Okazało się jednak, że wielu czytelników mamy także w Niemczech, którzy jak wskazują maile – z powodu słabej znajomości niemieckiego – za pośrednictwem portalu dowiadują się, czym aktualnie żyją ich pracodawcy czy sąsiedzi.

Od początku było dla nas jasne – trzeba pisać do czytelnika zainteresowanego sąsiadem, ale „nieszpecjalisty”. O dziwo, to okazało się trudne. Nasi autorzy to na ogół wybitni niemcoznawcy z tytułami profesorskimi. Na początku, po kilka razy dostawali teksty do poprawki. Bo zbyt naukowo, zbyt trudno. Czasem sięgaliśmy po argument ostateczny: *Panie profesorze, jakby pan wnuczkowi musiał wyjaśnić!* Wtedy pomagało.

Na początku cierpieliśmy na grzech polskich massmediów. Polskie media żyją polityką. Czołówki, a czasem całe serwisy informacyjne wypełnione są utarczkami, kłótniami i sporami kompetencyjnymi. Chcieliśmy o tym samym pisać na niemcy-online. Omawialiśmy skomplikowane relacje najpierw między CDU/CSU i SPD a potem układanie się koalicji CDU/CSU-FDP. Internet

daje jednak bezwzględne narzędzie: klikalność. To liczba odsłon tekstu pokazała jak na dłoni: czytelników „czysta polityka” nie interesuje, albo interesuje zbyt wąską grupę. Znacznie bardziej przyciągają sprawy, które wywołują emocje – Steinbach, Centrum Wypędzonych, napis *Arbeit Macht Frei*. Teraz już wiemy, że, jeśli pisać o polityce, to czytelnicy chcą widzieć szersze tło – w zestawieniu z Polską. Albo pokazując problemy polityków – Merkel „wyglądającą swój wizerunek”, Westerwelle wprowadzającego na salony partnera, czy Guttenberga piszącego doktorat metodą „kopiuj-wklej”.

Polacy nie tylko pod względem gospodarczym idą w kierunku Niemiec. W serwisach informacyjnych za Odrą polityka gra ogony. Ludzi interesuje gospodarka, społeczeństwo, szersze raporty i analizy. Dlatego przebudowaliśmy portal z wydawniczym stając się bardziej analitycznym. Teraz większość naszych tekstów to szerokie raporty pisane przystępnie dla „Kowalskiego”. Komentaria porównujące sytuację w Polsce i Niemczech. To wreszcie na pierwszym miejscu gospodarka.

To niemcy-online.pl wskazywały w raportach ekonomicznych, jako pierwsza polska redakcja, tendencje zmian w relacjach między krajami. To, że Polska 3 lata temu wyprzedziła Rosję czy Japonię wchodząc do grona największych partnerów handlowych Bundesrepublik, że Polska więcej aut eksportuje do Niemiec niż stamtąd importuje (a największym polskim eksporterem jest... podpoznańska fabryka Volkswagena). Że już 5,5 tysiąca polskich firm ma kapitał bądź udziałowców niemieckich. Trzymamy więc rękę na niemieckim pulsie gospodarczym.

Ale zaglądamy też pod niemieckie łóżka – trochę wzorem powszechnie komentowanego pamiętnika Justyny Polańskiej – polskiej sprzątaczkę, której książkę zresztą zrecenzowaliśmy i opisaliśmy w Polsce jako pierwszy. Czytelnicy niemcy-online chcą wiedzieć, co słychać w domach u zachodniego sąsiada. Nowak sprawdza, co dzieje się u Schmidta. Znową decydująca okazuje się „klikalność tekstów”. Po kilkanaście tysięcy odsłon mają artykuły o skandalu pedofilskim w niemieckim kościele, problemach z mniejszością turecką, drużyną piłkarskiej trenera Loewa, albo o teutońskiej słabości do samochodów. Dlatego też wysyłaliśmy naszych reporterów do Berlina, Essen, Monachium i Stuttgartu, by bezpośrednio z miejsca wydarzeń opisać w reportażach „stan świadomości niemieckiego społeczeństwa”. Pojawiły się więc relacje przy okazji rocznicy zburzenia Muru Berlińskiego, powołania Europejskiej Stolicy Kultury, organizacji targów motoryzacyjnych czy protestów związanych z budową nowoczesnego podziemnego dworca. Później do redakcji zgłosili się współpracownicy, którzy z Berlina, Bochum, Tybingi i Eichstaett piszą dziś, czym na co dzień żyją Niemcy.

Ponieważ niemcy-online.pl powstały w CSNE zależy nam, by tematyka, którą na co dzień zajmują się naukowcy Centrum również w bardziej popularnej (czasem wręcz popowej!) formie gościła na portalu. Dlatego, nawet jeśli naukowcy Centrum piszą o ważnych wydarzeniach społecznych, historycznych i politycznych, analizując relacje polsko-niemieckie, a nawet prześwietlają podręczniki, z jakich młodzi ludzie w obu krajach poznają historię sąsiada – za każdym razem dbamy o to, by przed naukowcem-dziennikarzem stał

wirtualny czytelnik – najlepiej 18-30 letni człowiek niezbyt ufnie podchodzący do sąsiada po drugiej stronie rzeki. To jemu musimy przekazać wiedzę o Niemczech.

Choć może ta nieufność jest niepotrzebna – współpraca polsko-niemiecka na tym najniższym poziomie rozwija się znakomicie. Polacy mieszkają w domach po zachodniej stronie Odry, tam posyłają dzieci do przedszkola i szkoły, tam znajdują

pracę, robią karierę kończąc na najwyższym szczeblu niemieckich koncernów, albo z tytułami „Królów Dortmundu” zdobywają mistrzostwo Bundesligi. Z drugiej strony, jak wskazują badania do których dotarł portal, Polska jest na drugim miejscu za Szwajcarią wśród krajów europejskich, w których chcieliby pracować niemieccy emigranci. Wyprzedziliśmy nawet Austrię! I temu ma służyć portal – opisowi zjawisk, ale też pomocy naszym czytelnikom. Pomocy w rozumieniu sąsiada.

Mgr Piotr Wejman

CSNE

 Piotr Wejman

Biblioteka

Biblioteka CSNE została powołana do istnienia już w pierwszym roku działalności Centrum. Załącznikiem powstającego księgozbioru stały się przekazane w 2002 r. dary prof. Andrzeja Kamińskiego, badacza dziejów Niemiec i stosunków polsko-niemieckich oraz część księgozbioru prof. Władysława Bartoszewskiego, historyka, publicyisty, byłego ministra spraw zagranicznych RP. Tego samego roku złożono dwa wnioski o dofinansowanie zakupu literatury naukowej do Deutsche Forschungsgemeinschaft oraz Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Obie instytucje wsparły rozbudowę księgozbioru Biblioteki również w następnych latach.

Przez dziesięć lat istnienia Biblioteki jej zbiory zasilili dary wielu osób prywatnych i instytucji. Nasz księgozbiór nie byłby tym, czym jest, gdyby nie hojność między innymi takich osób, jak prof. Helmut Bleiber (†), prof. Włodzimierz Borodziej (Warszawa), prof. Władysław Bartoszewski (Warszawa), prof. Winfried Böttcher (Aachen), prof. Arno Herzig (Hamburg), dr Margareth Jochimsen, prof. Andrzej Kamiński (†), prof. Manfred Kerner (Berlin), prof. Caspar Kulenkamph (†), Gabrielle Leser (Warszawa), dr Christoph von Marshall (Nowy Jork), Theo Mechtenberg, prof. Ernst Nolte, prof. Siegfried Schmidt (Münster), prof. Arnold Sywottek (†), prof. Mieczysław Tomala (Warszawa), prof. Stefan Troebst (Lipsk / Berlin), prof. Johannes Tuchel (Berlin), prof. Heinrich August Winkler (Berlin). Ogromny wpływ na kształt i liczebność zbiorów miały także instytucje: Deutsche Forschungsgemeinschaft, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacja Roberta Boscha (Stuttgart), Fundacja Konrada Adenauera (Warszawa/Sankt Augustin), Sächsische Landeszentrale für politische Bildung (Drezno), DAAD (Warszawa/Bonn), Geisteswissenschaftliches Zentrum Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas (Lipsk), ZEIT-Stiftung Ebelin und Gerd Bucerius (Hamburg), Hannah-Arendt-Institut für Totalitarismusforschung (TU Dresden), Institut für Demoskopie Allensbach, Martin-Opitz-Bibliothek (Herne), Niemiecki Instytut Historyczny (Warszawa).

Biblioteka w miarę możliwości stara się gromadzić w jednym miejscu publikacje z zakresu szeroko rozumianych stosunków polsko-niemieckich i historii Niemiec współczesnych, ale także – być może przede wszystkim – być miejscem, gdzie polski czytelnik może zapoznać się z literaturą niemieckojęzyczną. Biblioteka posiada

w swoich zbiorach tytuły nieosiągalne bądź trudno dostępne w innych polskich bibliotekach, np.: Stenogramy Niemieckiego Bundestagu i Bundesratu (Verhandlungen des Deutschen Bundestages und des Bundesrates), Roczniki Instytutu Badania Opinii Publicznej Allensbach (Allensbacher Jahrbuch der Demoskopie), Deutsche Biografische Enzyklopädie. Kontynuacją tego założenia była wydana przez Centrum w 2006 r. w ramach serii „Monografie” „Bibliografia niemcoznawcza”.

Jakkolwiek specjalistyczny charakter zbiorów sprawia, że są one szczególnie atrakcyjne dla studentów i pracowników naukowych, korzyść z nich – na miejscu, w czytelni, może każdy. Rokrocznie ze zbiorów biblioteki korzysta ponad 1400 osób. Mając na uwadze unikalność zbiorów, już na samym początku wdrożono nowoczesny system biblioteczny umożliwiający przeszukiwanie zbiorów za pośrednictwem katalogu online. Prócz ogromnej wygody w odnajdywaniu literatury pozwoliło to na poszerzenie grona potencjalnych czytelników.

Przełomowym dla Biblioteki okazał się być rok 2009. Dotacja pozyskana na zakup literatury z DAAD przyspieszyła konfrontację z problemem braku miejsca – rozrastający się księgozbiór przestał mieścić się głównych pomieszczeniach biblioteki. Okazało się również, że nowoczesny w 2002 roku system biblioteczny zestarzał się i nie potrafi dotrzymać kroku ewolucji, jaką przeszły inne systemy wyszukiwania informacji, jak i cały Internet. Przyszedł czas na zmiany. Na potrzeby napływających książek wygospodarowano nowe przestrzenie. Rzadziej wykorzystywane pozycje i archiwalne numery czasopism przesunięto do innego pomieszczenia, aby zrobić miejsce na nową literaturę i księgozbiór podręczny, który wzbogacił

się o nowe pozycje, między innymi o Brockhaus-Enzyklopädie i nowe wydania słowników.

Rozpoczęto wdrażanie nowego systemu bibliotecznego Koha. Oparty o model open source system, na bieżąco rozwijany i aktualizowany, umożliwia przeszukiwanie zbiorów za pomocą prostych haseł, jak i bardzo złożonych zapytań łączących kryteria formalne i treściowe. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom użytkowników Koha ułatwia również dalszą pracę z wyszukanyymi rekordami – pozwala na tworzenie kolekcji i list wyników, a także na ich eksport do najpopularniejszych programów do tworzenia i zarządzania opisami bibliograficznymi. Spore zmiany zaszły w sposobie prezentacji wyników wyszukiwania, rekordy zostały uzupełnione o skany okładek, interfejs użytkownika został udostępniony w trzech wersjach językowych (polskiej, niemieckiej i angielskiej).

Co nas czeka w następnych latach? Digitalizacja. Wydawcy coraz częściej oprócz wersji drukowanej decydują się także na cyfrowe edycje książek i czasopism – brak jeszcze co prawda na rodzimym rynku sprawdzonych rozwiązań udostępniania treści elektronicznych poza bibliotekę, ale biorąc pod uwagę prezencyjny charakter placówki wydaje się, że gromadzenie zbiorów będzie się coraz bardziej skłaniać w stronę publikacji elektronicznych. Już teraz coraz częściej w bibliotece pojawia się nie klasyczny czytelnik, a użytkownik zorientowany na informację elektroniczną, przyzwyczajony do konsumowania treści za pomocą urządzeń mobilnych. Smartfony, tablety i e-booki stają się powoli nieodłączną częścią naszego życia, na co znaczący wpływ mają ich coraz przystępniejsze ceny. Biblioteka zamierza wyjść e-czytelnikowi naprzeciw, zachowując jednocześnie swój tradycyjny, „papierowy” charakter.

Willy Brandt
Dziennik
niemiecki
rum
d-
en
t
pl
roc.

Uniwersytet Wrocławski

DAAD Deutscher Akademischer Austausch Dienst
Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej

Centrum Studiów
Niemieckich
i Europejskich
im. Willy'ego Brandta
Uniwersytetu
Wrocławskiego

• Ulla Lachauer, Sonja Stankowski
Krzysztof Ruchniewicz

• Marek Bojarski, Władysław Bartoszewski i Rafał Rogulski

• Willfried Spohn,
Stephen Mennell

📍 Marek Bojarski, Rafal Dutkiewicz, Fritz Stern, Richard von Weizsäcker, Janusz Reiter

📍 Andrzej Gwóźdź

📍 Martin Schulze-Wessel

Konferencje 2003-2012

2012

Wrocław, 23-25.04.2012

Konferencja: „Piłka nożna w celowniku polityki”

Wrocław, 15.05.2012

Konferencja: „Dzieje Górnego Śląska jako wyzwanie badawcze dla Polaków, Czechów i Niemców” połączona z prezentacją książki pt.: „Historia Górnego Śląska. Polityka, gospodarka i kultura europejskiego regionu” we współpracy z Domem Współpracy Polsko Niemieckiej w Opolu/Gliwicach

Wrocław, 17-20.05.2012

Międzynarodowa konferencja: „Stadt als Palimpsest – Kultur und Stadt im 21. Jahrhundert” we współpracy z Saksońską Akademią Sztuk Pięknych oraz Konsulatem Generalnym Republiki Federalnej Niemiec we Wrocławiu

Wrocław, 25-26.05.2012

Międzynarodowa konferencja jubileuszowa: „Projekt „Europa”: potencjał i wyzwania?”

2011

Wrocław, 21.04.2011

Konferencja naukowa: „Czego boją się Europejczycy? Współczesne zagrożenia i wyzwania dla Europy w perspektywie nauk humanistycznych”

Wrocław, 6.05.2011

Konferencja naukowa: „Festung Breslau 1945” we współpracy z Instytutem Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego i Ośrodkiem „Pamięć i Przyszłość”

Wrocław, 27.05.2011

Konferencja naukowa: „Rewolucje w Afryce Północnej oraz ich wpływ na sytuację międzynarodową”

Wrocław, 25-28.09.2011

Międzynarodowa konferencja naukowa: „Żydzi na Śląsku / Die Juden in Schlesien” we współpracy z Instytutem Leo Baecka, Instytutem Historii Niemieckich Żydów Hamburg i Żydowskim Instytutem Historycznym w Warszawie

Wrocław, 6-7.10.2011

Konferencja naukowa: „Między Wschodem a Zachodem – narratywny, mity, stereotypy, wizerunki i imaginacje w polsko-niemieckiej przestrzeni komunikacyjnej” Forum międzykulturowe we współpracy z Instytutem Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UW, i Instytutem Sławistyki Uniwersytetu im. Johannesa Gutenberga w Moguncji

Wrocław, 13-15.10.2011

Międzynarodowa konferencja naukowa: „Czesław Miłosz: duch i władza w wieku skrajności”

Wrocław, 24-26.11.2011

Konferencja: „Kino polskie i niemieckie na pograniczu kultur” we współpracy z Instytutem Nauk o Mediach Uniwersytetu w Trewirze, Polskim Towarzystwem Kulturoznawczym, Instytucją Kultury Odra-Film, Instytutem Goethego w Krakowie, fundacją DEFA-Stiftung i Bundesarchiv-Filmarchiv

Poczdám, 9-10.12.2011

Konferencja naukowa: „Pisarz i Polak. Twórczość literacka i polityczne zaangażowanie Andrzeja Szczypiorskiego” we współpracy z Miejscem Pamięci i Muzeum Sachsenhausen i Stiftung Brandenburgische Gedenkstätten

2010**Wrocław, 23-24.01.2010**

Konferencja: „Unia Europejska jako prawny i polityczny system wielopoziomowy i wielocentryczny” we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim

Wrocław, 9.04.2010

Międzynarodowa konferencja: „Między Rosją (Sowiecką) a Niemcami – Historia i polityka w twórczości Józefa Mackiewicza”

Wrocław, 9-11.05.2010

Międzynarodowa konferencja: „I Zjazd Niemcoznawców” we współpracy z Niemiecką Centralą Wymiany Akademickiej

Wrocław, 14.05.2010

Międzynarodowa konferencja: „Człowiek Śródeuropą” – Otto Forst de Battaglia (1889 – 1965)” we współpracy Zakładem Narodowym im. Ossolińskich

Wrocław, 11-12.06.2010

Międzynarodowa konferencja: „Cud nad Odrą – Zażyłe europejskie sąsiedztwo. Wczoraj i dziś” we współpracy z Bundeszentrale für politische Bildung, Berlin

Wrocław, 21-23.10.2010

Międzynarodowa konferencja: „20 lat polsko-niemieckiego sąsiedztwa (1990-2010). Próba bilansu” we współpracy z Deutsches Poleninstitut, Darmstadt

2009

Wrocław, 27.03. 2009

Konferencja naukowa: „Pakt Ribbentrop-Mołotow w kulturze pamięci krajów europejskich – perspektywy i stanowiska” we współpracy z Fundacją „Krzyżowa”, Fundacją Europejskiej Sieci „Pamięć i Solidarność”, Fundacją Badań nad Dyktaturą w Berlinie oraz Akademią Ewangelicką w Berlinie

Wrocław, 7-10.05.2009

Konferencja: „Polsko-niemieckie procesy migracyjne po 1989 r. (Deutsch-polnische Migrationsprozesse nach 1989)” we współpracy z Bundeszentrale für Politische Bildung Berlin

Wrocław, 12-13.05.2009

Konferencja: „Polityka historyczna Wrocławia” we współpracy Instytutem Historycznym UW

Wrocław, 14-16.09.2009

Międzynarodowa konferencja: „Historyczne znaczenie wypłat odszkodowań za pracę przymusową w czasie drugiej wojny światowej” we współpracy z Ruhr- Universität Bochum

Wrocław, 16-20.10.2009

Międzynarodowe Forum Historyczne: „1939 – Hitler, Stalin i Europa Wschodnia we współpracy z Europejską Siecią „Pamięć i Solidarność” w Warszawie, Global and European Studies Institute (GESI) Universität Leipzig, Stiftung „Erinnerung, Verantwortung, Zukunft”

Wrocław, 23-24.10.2009

Międzynarodowa konferencja: „Pamięć dla przyszłości. Droga do europejskiej kultury

pamięci” we współpracy z Kulturstiftung Haus Europa, Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacją „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego

Krzyżowa, 10-11.11.2009

Międzynarodowa konferencja: „Znak Pokoju w Krzyżowej” i “Uścisk dłoni w Verdun”. Drogi do polsko-niemieckiego i niemiecko-francuskiego pojednania i ich symbole w pamięci kolektywnej społeczności” we współpracy z Fundacją Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego i Fundacją Konrada Adenauera

2008

Wrocław, 11-12.01.2008

Konferencja „W kierunku Europy-twierdzy?”

2007

Wrocław, 21-24.03.2007

II Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa: „Dynamika kultury a (r)ewolucja własności intelektualnej”

Wrocław, 3.04.2007

Wykłady otwarte polsko-niemieckiego seminarium: „Geschichte im öffentlichen Raum” we współpracy z Uniwersytetem w Kassel oraz Przedstawicielstwem Fundacji im. Friedricha Eberta w Warszawie

Wrocław, 26.06.2007

Polsko-niemiecka konferencja: „Perspektywy Unii Europejskiej po zakończeniu niemieckiej prezydentur” we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera w Polsce

Warszawa, 27-28.06.2007

Konferencja historyczna: „Willy Brandt a Polska” we współpracy z Instytutem Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego, Bundeskanzler-Willy-Brandt-Stiftung w Berlinie oraz Fundacją im. Friedricha Eberta (Bonn/Biuro w Warszawie)

Krzyżowa, 28-29.09.2007

Międzynarodowa konferencja: „Spotkania nad Bosforem. Turcja w czasie II wojny światowej” we współpracy z Fundacją Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego, Kreisau – Initiative Berlin e.V. Projekt został wsparty finansowo przez Fundację Roberta Boscha oraz Anna Lindh Euro-Mediterranean Foundation for the Dialogue between Cultures

Wrocław, 15-17.11.2007

Konferencja: „111 lat kina we Wrocławiu” we współpracy z Instytutem Nauk o Mediach Uniwersytetu w Trewirze, Polskim Towarzystwem Kulturoznawczym, Instytucją Kultury Odra-Film i Association Frères Lumière

2006**Wrocław, 25-29.10.2006**

Konferencja: „Internationale Deutschlandstudien-Tagung” we współpracy z Duitsland Instituut Amsterdam, Centre d.Études et de Recherches Allemandes (CERA), Paryż i Uniwersytetem w Magdeburgu

2005**Wrocław, 15-17.04.2005**

Konferencja: „Gdzie Wschód, gdzie Zachód? Rola i przyszłość regionów literackich”,

polsko-niemieckie spotkanie pisarzy we współpracy z Katedrą Germanistyki i Saksońską Akademią Sztuk Pięknych i miesięcznikiem „Odra”

Wrocław, 6.05.2005

Symposium z okazji 60-lecia zakończenia II wojny światowej we współpracy z Urzędem Miejskim we Wrocławiu i Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej

Wrocław, 10.05.2005

Organizacja dyskusji w ramach Międzynarodowego Rajdu Młodzieży TRIDEM we współpracy z Deutsch-Polnisches Jugendwerk

Wrocław, 11-15.05.2005

Workshop: „The 2nd German-Polish Seminar on the Constitutional Law of the European Union” we współpracy z Instytutem Maxa Plancka z Heidelbergu oraz Wydziałem Prawa, Administracji i Ekonomii UWr

Wrocław, 16.05.2005

Konferencja: „Partie populistyczne w perspektywie porównawczej”

Wrocław, 17-20.05.2005

Konferencja: „Methodische Probleme der biografischen Forschung im deutsch-polnischen Kontext” we współpracy z Willy-Brandt-Stiftung w Berlinie oraz Fundacją Krzyżowa

Krzyżowa, 19.06.2005

Konferencja: „Ist Deutschland noch eine Zivilmacht?” we współpracy z Fundacją Krzyżowa i Fundacją Heinricha Boella w Warszawie

Wrocław, 23.06.2005

Konferencja: „Jobfit für Europa” dla przedsiębiorców niemieckich z regionu Hannoveru

Wrocław, 7-10.07.2005

Konferencja: „Przełom polityczny 1989/90 w środkowoeuropejskim dyskursie publicznym”

Wrocław, 15-24.07.2005

Akademia letnia: „History take place: Europejskie Miejsca Pamięci: Wrocław” we współpracy z Zeit-Stiftung, Hamburg

Wrocław, 14-15.09.2005

Konferencja Arbeitsgemeinschaft der Bibliotheken und Sammlungen zur Geschichte und Kultur der Deutschen im östlichen Europa: „Deutsch-polnische Bibliotheksbeziehungen” we współpracy z Stiftung Martin-Opitz-Bibliothek (Herne) i Biblioteką Uniwersytecką we Wrocławiu

Wrocław, 23-25.09.2005

Konferencja: „Zivilcourage vor dem Hintergrund der deutschen und der polnischen Geschichte” we współpracy z Aktion Gemeinsinn i Fundacją Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego

Wrocław, 27-30.09.2005

Międzynarodowa konferencja: „Erinnerungsorte und Mythen in Europa. Das Beispiel Schlesien” we współpracy z Instytutem Herdera, Marburg

Wrocław, 4.10.2005

Konferencja: „Przyszłość naszego bezpieczeństwa w Unii Europejskiej – Wspólna Polityka Zagraniczna, Bezpieczeństwa i Obrony, bezpieczeństwo wewnętrzne z Traktatem Konstytucyjnym i bez niego” we współpracy

z MSZ RP, Urzędem Miejskim we Wrocławiu oraz Fundacją im. Konrada Adenauera

Wrocław, 27-30.10.2005

MitOst Festiwal: Neue Grenzen in Europa oder Chancen einer Europäischen Nachbarschaftspolitik we współpracy z Deutsche Gesellschaft für Auswertige Politik (Berlin)

Wrocław, 17-18.11.2005

Konferencja: „Polacy i Niemcy w czasie stanu wojennego” we współpracy z Fundacją „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego i Stiftung zur Aufarbeitung der SED-Diktatur

2004**Wrocław, 28.05.2004**

Konferencja: „Deutsch-Polnisches Begegnungs-Seminar in Halle/Leipzig und Wrocław: Kirche Und Opposition In Der DDR und Der Volksrepublik Polen 23”

Amsterdam, 11-12.06. 2004

Konferencja: „Europa nach der Osterweiterung. Das zweite polnisch – deutsch – niederländische Doktorandentreffen”

Wrocław, 18.06.2004

Konferencja: „Europe and the United States after EU Accession” we współpracy z American Institute for German and European Studies

Wrocław, 2-6.07.2004

Ein trinationales Studentenprojekt: „Europe in 3 Dimensions – deutsche, polnische und französische Betrachtungen über ein zusammenwachsendes Europa”

Wrocław, 23-25.09.2004

Konferencja: „III Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Zrozumieć płęć” we współpracy z Instytutem Psychologii UW, Katedry Literatur Wschodniosłowiańskich Uniwersytetu Viadrina

Wrocław, 29-31.10.2004

Konferencja: „Polski i niemiecki ruch oporu w latach II wojny światowej/Der polnische und deutsche Widerstand waehrend des Zweiten Weltkrieges, Krzyżowa”, we współpracy z Fundacją „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego

Wrocław, 22.12.2004

Konferencja: „Zapobieganie konfliktom etnicznym”

2003**Wrocław, 6-7.06.2003**

Konferencja międzynarodowa: „Populismus in der Mediendemokratie” we współpracy z Zakładem Komunikowania Międzynarodowego ISM na Wydziale Nauk Społecznych UW

Wrocław, 12-15.06.2003

Konferencja międzynarodowa: „Przezwyciężanie dyktatury, polityka pamięci, kultura historyczna – Polska i Hiszpania w perspektywie porównawczej” we współpracy z Geisteswissenschaftliches Zentrum Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas, Leipzig, Instytutem Historycznym UW oraz Fundacją „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego

Wrocław, 21-22.06.2003

Konferencja: „Powstanie Czerwcowe w NRD 1953 roku na tle innych wystąpień antykomunistycznych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej/ Der Juni-Aufstand in der DDR 1953 und andere antikommunistische Aufstände in den Ländern Ostmitteleuropas”

Wrocław, 7-8.12.2003

Konferencja: „Polska i Niemcy wobec bieżących wyzwań procesów integracyjnych”

Wrocław, 27-30.11.2003

Konferencja: „Europa vor der Osterweiterung. Das erste polnisch – deutsch – niederländische Doktorandentreffen”

 SÄCHSISCHE
AKADEMIE DER KÜNSTE

 Uniwersytet
Wrocławski

DAAD

niereczywisty dzień w maju_
Reiner Kunze czyta wiersze z 50. lat

unwirklicher maitag_
Reiner Kunze liest Gedichte aus 50 Jahren

10
10-lecie centrum im. Willy Brandt
10 Jahre Willy Brandt Zentrum

Środa 16 maja 2012, godz. 18:00
Mittwoch, 16 Mai, 2012, 18 Uhr

Miejsce/Ort: Aula Leopoldina, Uniwersytet Wrocławski, Pl. Uniwersytecki 1.

Powitanie: prof. Marek Bojarski, Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego.

Tłumacz: Jakub Ekier, Warszawa.

Moderacja: prof. Marek Żybura, CSNE

Begrüßung: Prof. Dr. Marek Bojarski, Rektor der Universität Wrocław

Übersetzer: Jakub Ekier, Warszawa

Moderation: Prof. Dr. Marek Żybura, WBZ der Universität Wrocław

info: www.wbz.uni.wroc.pl

patronat:

 TOK
Polska
Informacja

organizatorzy:

 GMP

 Konsulat Generalny
Republiki Federalnej Niemiec
we Wrocławiu

 SÄCHSISCHE
AKADEMIE DER KÜNSTE

 Uniwersytet
Wrocławski

DAAD

Tożsamość przez architekturę powojenną
w kontekście europejskim
Architektoniczno-urbanistyczna konferencja

Identität durch Nachkriegsarchitektur
im europäischen Kontext
Architektur und Städtebaugang

Piątek 18 maja 2012, godz. 09:00
Mittwoch, 18 Mai, 2012, 09 Uhr

Miejsce/Ort: Muzeum Architektury/Architekturmuseum
- Wrocław, ul. Bernardyńska 5.

(Tłumaczenie symultaniczne: niemiecki – polski – angielski)
(Simultanübersetzung: Deutsch – Polnisch – Englisch)

Otwarcie:

Dr. Jerzy Ilkosz, dyrektor Muzeum Architektury we Wrocławiu

Dr. Gottfried Zeitz, Konsul Generalny Republiki Federalnej Niemiec we Wrocławiu

Prof. dr Engelbert Lütke Daldrup, Sekretarz „Klasse Baukunst” Saksoskiej Akademii Sztuki

Eröffnung

Dr. Jerzy Ilkosz, Direktor des Architekturmuseums Wrocław

Dr. Gottfried Zeitz, Generalkonsul der Bundesrepublik Deutschland in Wrocław

Prof. Dr. Engelbert Lütke Daldrup, Sekretär der Klasse Baukunst der Akademie

Sächsische Akademie der Künste in Zusammenarbeit
mit dem Architekturmuseum Wrocław

Saksońska Akademia Sztuki we współpracy z
Muzeum Architektury we Wrocławiu.

patronat:

organizatorzy:

Konstula Generalna
Republiki Federalnej Niemiec
we Wrocławiu

Szkoła Letnia 2011

2011

Wrocław-Krzyżowa-Berlin, 10-22.07.2011

Międzynarodowa szkoła letnia TRÓJKĄT WEIMARSKI I IDEA SAŚIEDZTWA. „Sąsiedztwo zobowiązuje” we współpracy z Centre interdisciplinaire d'études et de recherches sur l'Allemagne (CIERA) Paris i Zentrum für Osteuropastudien der Ludwig-Maximilians-Universität München

2010

Krzyżowa, 23.07- 02.08.2010

Międzynarodowa akademia letnia: „Obrazy – Muzyka – Film. Doświadczyć historii poprzez sztukę” we współpracy z Fundacją Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego

Szkoła letnia
Weimarer Dreieck,
Dariusz Wojtaszyn,
Annemarie Franke

Siedziba Fundacji
Krzyżowa dla Porozumienia
Europejskiego w Krzyżowej

Elżbieta Opilowska

Wykłady (2002-2012)

2012

Wrocław, 7.03.2012

Wykład prof. Johanna Arnasona z Uniwersytetu Karola w Pradze: „Norbert Elias i Shmuel N. Eisenstadt” w ramach cyklu wykładów im. Norberta Eliasa

2011

Wrocław, 10.03.2011

Wykład dr Ewy Fiuk (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie) pt. „Jakie były Niemcy jesienią? Historia Frakcji Czerwonej Armii i jej dawne oraz współczesne filmowe multiplikacje”

Wrocław, 7.04.2011

Wykład dr. Konrada Klejsy (Uniwersytet Łódzki) pt. „Pierwsze filmowe opowieści o Clausie von Stauffenbergu (1955) jako przyczynek do badań nad tzw. Opfer- i Widerstandsnarrative”

Wrocław, 16.11.2011

Wykład i spotkanie z dr. Piotrem Filipkowskim w ramach cyklu „Główne nurty badawcze – metodologia – techniki badawcze”: „Historia mówiona i wojna. Doświadczenie obozu koncentracyjnego w perspektywie narracji biograficznych”.

Wrocław, 23.11.2011

Spotkanie z dr hab. Izabellą Kowalczyk w ramach cyklu „Główne nurty badawcze – metodologia – techniki badawcze”: „Podróż do przeszłości – Interpretacje najnowszej historii w polskiej sztuce krytycznej”

2010

Wrocław, 25.01.2010

Wykład dr. Gilada Margalita (Uniwersytet w Hajfie): „Krajobraz pamięci zbombardowanych miast niemieckich”

Wrocław, 25.01.2010

Wykład prof. Andrzeja Gwoździa (Uniwersytet Śląski) w ramach cyklu

Remi Braque i studenci UWr

Kazimierz Kutz,
Andrzej Gwoździ

wykładów „Historia kina niemieckiego” pt. „Wokół manifestu z Oberhausen”

Wrocław, 22.02.2010

Wykład prof. Andrzeja Gwoźdźcia (Uniwersytet Śląski) w ramach cyklu wykładów „Historia kina niemieckiego” pt. „Nowe kino niemieckie”

Wrocław, 4.03.2010

Wykład dr. Krzysztofa Tokarza pt. „Polskie i niemieckie interesy klimatyczne”

Wrocław, 10.03.2010

Wykład prof. Włodzimierza Boleckiego (Instytut Badań Literackich PAN, Warszawa) pt. „Praktyka wydań krytycznych na przykładzie utworów Gombrowicza i Herlinga Grudzińskiego”

Wrocław, 24.03.2010

Wykład prof. Günthera Heydemanna: „Kwitnące krajobrazy czy opuszczone powiaty?”

Wrocław, 29.03.2010

Wykład prof. Andrzeja Gwoźdźcia (Uniwersytet Śląski) w ramach cyklu wykładów „Historia kina niemieckiego” pt. „Co nam zostało z młodego kina niemieckiego?”

Wrocław, 26.04.2010

Wykład prof. Andrzeja Gwoźdźcia (Uniwersytet Śląski) w ramach cyklu wykładów „Historia kina niemieckiego” pt. „Dekada XI Plenum SED. Lata sześćdziesiąte XX wieku w kinie NRD”

Wrocław, 27.04.2010

Wykład prof. Henri Menudier’a (Uniwersytet Paris – III Sorbonne Nouvelle, Paryż) pt. „Niemiecko-francuskie pojednanie a integracja europejska.

Od Adenauera i Schumana do Merkel i Sarkozy’ego”

Wrocław, 28.04.2010

Wykład prof. Wojciecha Kunickiego (Uniwersytet Wrocławski) pt. „Edytorstwo XVIII i XIX-wiecznych tekstów literackich”

Wrocław, 26.05.2010

Wykład prof. Heinricha Oberreutera (Akademie für Politische Bildung, Tutzing): „System partyjny w ruchu – o erozji partii narodowych”

Wrocław, 2.06.2010

Wykład prof. Helmuta Wollmanna (Uniwersytet Humboldtów, Berlin): „Subnarodowe płaszczyzny – porównanie Niemiec, Francji, Wielkiej Brytanii/ Anglii, Włoch i Szwecji – między instytucjonalną stagnacją a dynamiką”

Wrocław, 9.06.2010

Wykład Magdaleny Solskiej, doktorantki Uniwersytetu w Ratyzbonie: „Rozwój partii politycznych i systemów partyjnych na Litwie, Łotwie i w Estonii”

Wrocław, 16.06.2010

Spotkanie i dyskusja: „Impresje o Albanii”. Prezentacja Evelyne Schmidt, doktorantka CSNE im. Willy’ego Brandta UWr

Wrocław, 21.06.2010

Wykład prof. Andrzeja Gwoźdźcia (Uniwersytet Śląski) w ramach cyklu wykładów „Historia kina niemieckiego” pt. „Moje ulubione filmy”

Wrocław, 29.10.2010

Wykład prof. Remi Brague (Uniwersytet Sorbonne, Paryż) pt. „Uzasadnienie dla istnienia człowieka”

Arno Herzig

Izabela Kowalczyk,
studenci UWr

Wrocław, 10.12.2010

Wykład prof. Andrzeja Gwoździa (Uniwersytet Śląski) pt. „Kinematografia stref okupacyjnych Niemiec w latach 1945-1949”

2009

Wrocław, 8.06.2009

Wykład prof. Christopa Klessmanna (Berlin) pt. „60 rocznica utworzenia RFN i NRD – dwie odrębne drogi rozwoju Niemiec po 1945 r.”

Wrocław, 12.06.2009

Wykład prof. Rainera Eckerta (Lipsk): „Pokojowa rewolucja w NRD”

Wrocław, 26.10.2009

Wykład prof. Andrzeja Gwoździa (Uniwersytet Śląski) w ramach cyklu wykładów „Historia kina niemieckiego” pt. „Na styku wojny i pokoju – lata 40. w kinie niemieckim”

Wrocław, 30.11.2009

Wykład prof. Andrzeja Gwoździa (Uniwersytet Śląski) w ramach cyklu wykładów „Historia kina niemieckiego” pt. „Formowanie się kina NRD i poetyki enerdowskiego socrealizmu”

Wrocław, 12.02.2009

Wykład prof. Stefana Troebsta (Uniwersytet Lipski, Lipsk) pt. „Zwangsmigrationen im Europa des 20. Jahrhunderts”

2008

Wrocław, 13.10.2008

Wykład wprowadzający prof. Marka Zybury w ramach cyklu „Tłumacze literatury polskiej

na świecie” pt. „Amicis Poloniae – Heinrich Kunstmann”, we współpracy z Pracownią Literatury Polskiej po 1989 r. IFP UWr

Wrocław, 23.10.2008

Wykład dr. Przemysława Wiszewskiego (Uniwersytet Wrocławski) pt. „Stosunki polsko-niemieckie w średniowieczu”

Wrocław, 28.10.2008

Wykład prof. Norberta Conradsa, wydawcy dzienników wrocławskiego historyka Willy Cohna (1888-1941) pt. „Kein Recht, nirgends: Die Tagebücher...”, połączony ze spotkaniem z członkami rodziny Cohn. We współpracy z Fundacją Friedricha Eberta (Warszawa) i Instytutem Historii UWr

Wrocław, 30.10.2008

Wykład prof. Jerzego Maronia (Uniwersytet Wrocławski) pt. „Stosunki polsko-niemieckie w okresie nowożytnym”

Wrocław, 4.11.2008

Wykład prof. Huberta Orłowskiego pt. „Mit i rzeczywistość niemieckiej drogi odrębnej”, połączony z prezentacją najnowszego tomu PBN „Sonderweg. Spory o ‘niemiecką drogę odrębną’”, we współpracy z Instytutem Historii UWr

Wrocław, 6.11.2008

Wykład prof. Marka Zybury (CSNE) pt. „Literackie kontakty polsko-niemieckie”

Wrocław, 13.11.2008

Wykład dr hab. Krzysztofa Ruchniewicza (Uniwersytet Wrocławski) pt. „Meandry stosunków polsko-niemieckich w XX wieku”

I Zjazd Niemcoznawców

Wrocław, 20.11.2008

Wykład dr hab. Izabeli Surynt (Uniwersytet Wrocławski) pt. „Polacy i Niemcy w XIX wieku”

2007

Wrocław, 3.04.2007

Wykłady otwarte polsko-niemieckiego seminarium pt. „Geschichte im öffentlichen Raum”, we współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim, Uniwersytetem w Kassel oraz Przedstawicielstwem Fundacji im. Friedricha Eberta w Warszawie

Wrocław, 30.03.2007

Wykład prof. Andrzeja Gwoździa (Uniwersytet Śląski) w ramach cyklu wykładów „Historia kina niemieckiego” pt. „Bracia Skladanowscy w kulturze ruchomego obrazu albo jak powstawało kino w Niemczech”

Wrocław, 11.05.2007

Wykład prof. Andrzeja Gwoździa (Uniwersytet Śląski) w ramach cyklu wykładów „Historia kina niemieckiego” pt. „Tajemnice duszy – ekspresjonizm i Kammerspielfilm”

Wrocław, 18.05.2007

Wykład prof. Andrzeja Gwoździa (Uniwersytet Śląski) w ramach cyklu wykładów „Historia kina niemieckiego” pt. „Propaganda w kinie niemieckim do końca drugiej wojny światowej”

Wrocław, 18.05.2007

Wykład Christiana Pentzolda (Technische Universität w Chemnitz): „Discursive Knowledge Constitution in Wikipedia” w ramach cyklu „Kultura i komunikacja”

Wrocław, 22.06.2007

Wykład prof. Andrzeja Gwoździa (Uniwersytet Śląski) w ramach cyklu wykładów „Historia kina niemieckiego” pt. „Od Kulturfilmu do Olimpiady Leni Riefenstahl: kultura czasu wolnego w kinie Niemiec Weimarskich”

2006

Wrocław, 16.10.2006

Wykład prof. Gilberta Merlio (Uniwersytet Sorbonne, Paryż) pt. „Hannah Arendt in Frankreich” we współpracy z Instytutem Badań nad Totalitaryzmem im. Hannah Arendt w Dreźnie

Wrocław, 25.10.2006

Wykład dr. Andreea Schockenhoffa pt. „Rosja – potencjalny partner we wspólnocie wartości?” we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera w Warszawie

Wrocław, 14.11.2006

Wykład prof. Gerharda Besiera (Instytut Badań nad Totalitaryzmem im. Hannah Arendt w Dreźnie) pt. „Das Europa der Diktaturen”, we współpracy z Instytutem Badań nad Totalitaryzmem im. Hannah Arendt w Dreźnie

Wrocław, 4.12.2006

Wykład dr Gregora Gysi, członka Niemieckiego Parlamentu pt. „Szanse i zagrożenia integracji europejskiej a stosunki polsko-niemieckie”

Wrocław, 19.12.2006

Wykład dr Angeliki Schwall-Düren pt. „Polacy i Niemcy – partnerzy w aktywnej polityce wschodniej?”

2005

Wrocław, 20.01.2005

Wykład Michaela Sommera pt. „Przyszłość Europy: socjalna i sprawiedliwa”

Wrocław, 18.02.2005

Wykład prof. Waltera Schmitza (MeZ Drezno) pt. „Wege zur Nation? Zweifel über die Konstruktion einer deutschen Nationalliteratur aus ihrer Notwendigkeit”

Wrocław, 24.02.2005

Wykład prof. Klaus Mertena pt. „Evolution der Kommunikation und Verschwinden der Wahrheit”

Wrocław, 25.02.2005

Wykład prof. Klaus Mertena pt. „Drei Typen des Verständnisses von Kommunikation”

Wrocław, 4.03.2005

Wykład prof. Huberta Orłowskiego (UAM Poznań): „Gietrzwałd 1877. Rzecz o dobrach symbolicznych”

Wrocław, 8.03.2005

Prezentacja przewodnika internetowego „Jungle Book Wrocław”

Wrocław, 10.03.2005

Wykład prof. Gerharda Besiera pt. „Freiheitsverständnis in der angloamerikanischen Welt”

Wrocław, 15.03.2005

Wykład prof. Rolanda Posnera pt. „Kulturtheorie und Semiotik im Rahmen der Globalisierungsprozesse”

Wrocław, 16.03.2005

Wykład Marianne Birthler pt. „15 lat to za mało – doświadczenia w pracy nad dokumentami Ministerstwa Bezpieczeństwa Państwowego”

Wrocław, 23.03.2005

Wykład dr. Theo Sommera pt. „Europa: Supermocarstwo? Super-państwo? Super-niewypał?”

Wrocław, 31.03.2005

Wykład Wolfganga Thiersego pt. „Przyjaźń i partnerstwo w zjednoczonej Europie – Niemcy i Polska 60 lat po zakończeniu II wojny światowej”

Wrocław, 6.04.2005

Dyskusja pt. „Wielka wojna 1914-1918. Dyskusja inspirowana filmem „Bardzo długie zaręczyny” we współpracy z Wrocławskim Towarzystwem Miłośników Historii

Wrocław, 9.04.2005

Wykład dr. Jürgena Joachimsthalera (MeZ Drezno) pt. „Vergangenheiten in Quarantäne. Deutsche Erinnerungsliteraturen”

Wrocław, 26.04.2005

Dyskusja pt. „O czym to świadczy? Media polskie i niemieckie o śmierci Jana Pawła II i wyborze Benedykta XVI”

Wrocław, 28.04.2005

Wykład prof. Stefana Troebsta pt. „Cóż za kobierzec? Postkomunistyczne kultury pamięci w Europie (Środkowo-) Wschodniej”

Wrocław, 10.05.2005

Dyskusja panelowa pt. „Wielokulturowość

.....
 Gerhard Schröder,
 Aleksander Kwaśniewski,
 Leszek Miller,
 Bernhard Brasack

Wrocławia” dla uczestników rajdu Tridem 2005
 z Polsko-Niemiecką Współpracą Młodzieży

Wrocław, 11.05.2005

Wykład prof. Uwe Backesa pt. „Was heisst
 Totalitarismus?”

Wrocław, 13.05.2005

Dyskusja pt. „W szponach Myszki Miki. Prawo
 autorskie w epoce komputerów”

Wrocław, 14.05.2005

Spotkanie autorskie z żoną niemieckiego pisarza
 Jurka Beckera – Christine Becker promujące wy-
 danie listów pisarza „Ihr Unvergleichlichen. Jurek
 Becker Briefe” (Frankfurt/Main 2004)

Wrocław, 16.05.2005

Dyskusja i prezentacja książki pt. „Verwandschaft
 ohne Wahl” / „Powinowactwo bez wyboru”
 Deutsche Welle

Wrocław, 19.05.2005

Wykład Wolfganga Tiefensee pt. „Problemy rozwo-
 jowe postkomunistycznych metropolii na przykładzie
 Lipska”

Wrocław, 20.05.2005

Wykład prof. Germana Ritza (Uniwersytet
 w Zurychu) pt. „Polskie podejście do Innego.
 Między etnicznością a seksem – albo rozkład
 fantazmatu”

Wrocław, 20.05.2005

Wykłady prof. Grażyny Habrajskiej pt. „Rozkład
 predykatywny tekstu – wyodrębnianie bazy in-
 terpretacyjnej” oraz prof. Aleksego Awdiejewa pt.
 „Gramatyka parafrazowania”

Wrocław, 19.09.2005

Dyskusja pt. „Od Schrödera do Merkel? Niemcy
 w dzień o wyborach” we współpracy z Fundacją
 Adenauera

Wrocław, 13.10.2005 r.

Wykład dr. Erharda Epplera pt. „Jakiej chcemy
 Europy?”

Wrocław, 26.10.2005

Wykład Wenera E. Ablassa pt. „Od odnowy do
 jedności”

2004

Wrocław, 23.01.2004

Wykład prof. Grażyny Habrajskiej (Uniwersytet
 Łódzki) pt. „Obrazy ideacyjne w interpretacji
 tekstu”

Wrocław, 14.01.2004

Wykład Karstena D. Voigta pt. „Kryzys czy odnowa?
 Przyszłość stosunków transatlantyckich”

Wrocław, 20.02.2004

Wykład prof. Wolfganga Donsbacha pt.
 „Normative and Empirical Dimensions of PR influ-
 ence on Journalism”

Wrocław, 10.03.2004

Wykład dr Christiny Weiss, Minister ds. Kultury i
 Mediów pt. „O kulturowo-politycznych perspekty-
 wach rozszerzenia Unii Europejskiej”

Wrocław, 16.04.2004

Wykład prof. Egona Bahra pt. „Europa a rozszerze-
 nie o Wschód”

Wrocław, 12.05.2004

Wykład dr. Walthera Stütze pt. „Bezpieczeństwo w XXI w. Europa i Ameryka przed nowymi wyzwaniami”

Wrocław, 14.05.2004

Wykład prof. Anne-Marie Jaegi pt. „Die Bauhaus-Tradition in der Gegenwart”

Wrocław, 24.05.2004

Wykład prof. Arno Herziga (Universität Hamburg) pt. „Historia Żydów w Niemczech”

Wrocław, 28.05.2004

Dyskusja panelowa pt. „Między Wschodem i Zachodem. Wspólna Polityka Zagraniczna i Obrony”

Wrocław, 19.10.2004

Wykład prof. R. Gerarda Kleinfelda, pt. „Przyszłość stosunków niemiecko-amerykańskich”

Wrocław, 29.10.2004

Wykład dr. Johannes Tuchela pt. „Niemiecki ruch oporu przeciw narodowym socjalistom”

Wrocław, 4.11.2004

Wykład dr. Eduarda Mühlego pt. „Hermann Aubin a wrocławskie badania nad niemieckim Wschodem”

Wrocław, 15.11.2004

Debata na temat filmu pt. „Upadek”

Wrocław, 23.11.2004

Wykład Christy Randzio-Plath pt. „Rozszerzenie Unii Europejskiej a unia gospodarcza i walutowa”

Wrocław, 6.12.2004

Dyskusja pt. „Do Brukseli czy do Moskwy – o aktualnych wydarzeniach na Ukrainie”

Wrocław, 10.12.2004

Otwarcie wystawy pt. „Literatura na Śląsku” we współpracy z Mitteleuropa Zentrum für Staats-Wirtschafts- und Kulturwissenschaften an der TU Dresden i Sächsische Staatsministerium des Innern

2003

Wrocław, 10.01.2003

Wykład prof. Dietera Langewiesche pt. „Państwo Centralistyczne – państwo federalne. Modele państw narodowych w Europie XIX i XX wieku”

Wrocław, 31.01.2003

Wykład dr. Paula Walkera (Gobal Green, Washington) pt. „Zamachy terrorystyczne 11 września a wojna przeciw Irakowi. Debata w USA”

Wrocław, 28.02.2003

Wykład prof. Hansa J. Giessmanna pt. Polityka zagraniczna i polityka bezpieczeństwa: „Wyjątkowa droga Niemiec”?

Wrocław, 10.03.2003

Wykład prof. Petera Brandta pt. „Zjednoczenie w perspektywie historycznej”

Wrocław, 17.03.2003

Wykład prof. Theodora Leuenbergera pt. „Wizje i koncepcje dla Europy Środkowej. Systemy gospodarcze w perspektywie porównawczej”

Wrocław, 10.04.2003

Wykład prof. Kurta Tudyki pt. „Europa – auf der Suche nach seiner Organisation – NATO, Europarat, OSZE, EU?”

Wrocław, 24.04.2003

Wykład Waltera Kolbowa pt. „Bundeswehra w okresie zmian – siły zbrojne w i dla Europy”

Wrocław, 13.05.2003

Wykład dr. Michaela Otto pt. „Gospodarka i globalizacja – wyzwanie i odpowiedzialność”

Wrocław, 14.05.2003

Wykład Heidemarie Wieczorek-Zeul pt. „Rozwój i sprawiedliwość”

Wrocław, 21.05.2003

Wykład prof Hans-Petera Schwarza pt. „17.06.1953 – przełom w europejskiej historii powojennej?”

Wrocław, 12.06.2003

Wykład Edelgardy Bulmahn „Edukacja i badania w rozszerzonej Europie”

Wrocław, 26.06.2003

Wykład pt. Christine Hohmann-Dennhard „Prawa obywatelskie i demokracja w Europie”

Wrocław, 13.06.2003

Wykład prof. Jana Kieniewicza pt. „Hiszpania w zwierciadle polskim”

Wrocław, 3.10.2003

Wykład Markusa Meckela pt. „Znaczenie historii w jednoczącej się Europie”

2002

Wrocław, 11.10. 2002

Wykład prof. Heinrich Augusta Winklera pt. „Polskie wyzwolenie a niemieckie zjednoczenie. Trudna droga ku rozwiązaniu dwóch zagadnień stulecia”

Wrocław, 12.12. 2002

Wykład prof. Egona Bahr pt. „Od bilateralnego rozprężenia do europejskiego porządku pokoju”

●
Krzysztof Ruchniewicz,
Rüdiger von Fritsch,
studenci dyplomacji
europejskiej UWr

●
Rüdiger von Fritsch

Debaty i dyskusje (2004-2012)

2012

Wrocław, 6.02.2012

Spotkanie z Konsulem Generalnym Republiki Federalnej Niemiec we Wrocławiu dr. Gottfriedem Zeitzem, inauguracja cyklu wykładów pt. „Praktyka dyplomatyczna i konsularna” we współpracy z Kołem Naukowym Studentów Dyplomacji Europejskiej

Wrocław, 22.02.2012

Spotkanie z Ambasadorem RP w Chorwacji Wiesławem Tarką „Chorwacja 28 krajem Unii Europejskiej” w ramach cyklu wykładów pt. „Praktyka dyplomatyczna i konsularna” we współpracy z Kołem Naukowym Studentów Dyplomacji Europejskiej

Wrocław, 13.03.2012

Spotkanie z Konsulem Honorowym Słowenii Maciejem Kaczmarem, Konsulem Honorowym Słowacji Arkadiuszem Ignasiakiem, Konsulem Generalnym Słowacji we Wrocławiu Marianem Barańskim w ramach cyklu wykładów pt. „Praktyka dyplomatyczna i konsularna” we współpracy z Kołem Naukowym Studentów Dyplomacji Europejskiej

2011

Wrocław, 2.03.2011

Dyskusja z Evą i Hansem Henningiem Hahn pt. „Mit wypędzenia? Wypędzenia w niemieckiej pamięci. Legendy, mity, historia”, we współpracy z Instytutem Zachodnim w Poznaniu

Wrocław, 4.03.2011

Wręczenie „Wrocławskiej Profesury im. Fritza Sterna” byłemu prezydentowi RFN Richardowi von Weizsäckerowi oraz dyskusja plenerowa pt. „Sąsiedztwo zobowiązuje. Polska i Niemcy wobec wyznań globalizacji.” we współpracy z Miastem Wrocław, Uniwersytetem Wrocławskim, Dolnośląską Szkołą Wyższą i Międzynarodowym Instytutem Studiów nad Kulturą i Edukacją DSW

Wrocław, 1-2.04.2011

Warsztaty autorów w ramach przygotowań do „Niemiecko-Polskiej

Historii” pt. „Ponadnarodowa historia?”, we współpracy z Instytutem Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Deutsches Polen Institut w Darmstadt

Wrocław, 4.04.2011

Debata z udziałem europosłów Róży Thun i Piotra Borysa w ramach cyklu spotkań z europosłami we współpracy z Kołem Naukowym Studentów Dyplomacji Europejskiej

Wrocław, 21.04.2011

Debata: „Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa po Traktacie Lizbońskim a Partnerstwo Wschodnie. Szansa czy Zagrożenie?” we współpracy z Instytutem Spraw Publicznych

Wrocław, 18.05.2011

Spotkanie dyskusyjne: „Społeczeństwo wielokulturowe. Migracje i integracje. O niemieckiej debacie wokół książki Thilo Sarrazina w kontekście europejskim”

Wrocław, 3.06.2011

Spotkanie z europosłanką Lidią Geringer d'Oedenberg: „Perspektywa finansowa na lata 2014-2020 oraz priorytety polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej” w ramach cyklu spotkań z europosłami we współpracy z Kołem Naukowym Studentów Dyplomacji Europejskiej

Wrocław, 12.10.2011

Spotkanie dyskusyjne z Ritą Cosby pt. „Polskie pytania do Ameryki. Tworzenie Nowego wizerunku Polski, zmiana stereotypów i budowa kluczowych relacji transatlantycznych”, we współpracy z Pangea Polska i Kołem Naukowym Studentów Dyplomacji Europejskiej

Wrocław, 4.11.2011

Dyskusja z członkami posłów SPD do Landtagu Bawarii poprowadzona przez prof. Ireneusza Pawła Karolewskiego

Wrocław, 14.11.2011

Spotkanie i dyskusja z Wolfgangiem Thierse, wiceprzewodniczącym niemieckiego Bundestagu

Wrocław, 16.11.2011

Spotkanie z ambasadorem RFN w Polsce, Rüdigerem von Fritschem i dyskusja wokół jego książki pt. „Sprawa Toma. Ucieczka w Niemczech”/ „Die Sache mit Tom. Eine Flucht in Deutschland”

2010

Wrocław, 13.01.2010

Spotkanie dyskusyjne i prezentacja filmu: „W martwym punkcie – sekretarka Hitlera” (reż. Andre Heller, Othmar Schmiederer, Austria 2002) w ramach cyklu „Spotkania dyskusyjno-filmowe”. Prezentacja: dr Andrzej Dębski

Wrocław, 17.02.2010

Spotkanie dyskusyjne i prezentacja filmu: „Dziś w nocy umrze miasto” (reż. Jan Rybkowski, Polska 1961) w ramach cyklu „Spotkania dyskusyjno-filmowe”. Prezentacja: mgr Malwina Orepuk

Wrocław, 17.03.2010

Spotkanie dyskusyjne i prezentacja filmu: „Błaszany bębenek” (reż. Volker Schlöndorff, Francja-Jugosławia-Polska-RFN 1979) w ramach cyklu „Spotkania dyskusyjno-filmowe”. Prezentacja: dr Andrzej Dębski

Wrocław, 14.04.2010

Spotkanie dyskusyjne i prezentacja filmu: „Życie na podsłuchu” (reż. Florian Henckel von Donnersmarck, Niemcy 2006) w ramach cyklu „Spotkania dyskusyjno-filmowe”. Prezentacja: dr Dariusz Wojtaszyn

Wrocław, 14.06.2010

Spotkanie dyskusyjne i prezentacja filmu: „Europa” (reż. Lars von Trier, Dania-Francja-Szwecja-Niemcy 1991) w ramach cyklu „Spotkania dyskusyjno-filmowe”. Prezentacja: mgr Dagmara Margiela

2009**Wrocław, 6.01.2009**

Dyskusja panelowa: „O Polsce w Niemczech” wokół książki z udziałem autorów: „Länderbericht Polen” pod red. Dietera Bingena i Krzysztofa Ruchniewicza wydanej przez Bundeszentrale für Politische Bildung (Bonn 2008)

Wrocław, 26.02.2009

Dyskusja panelowa wokół książki „Sonderweg. Spory o niemiecką drogę odrębną,” pod red. Huberta Orłowskiego z udziałem profesorów Huberta Orłowskiego, Wojciecha Kunickiego, Krzysztofa Ruchniewicza i Leszka Szarugi. Moderacja Marek Zybyra

Wrocław, 29.04.2009

Dyskusja panelowa wokół książki Ilko-Saschy Kowalczyka „Endspiel. Die Revolution von 1989 in der DDR” z udziałem autora

Wrocław, 21. 05.2009

Dyskusja panelowa pt. „Wybuch II wojny światowej w pamięci narodów”

Wrocław, 14.10.2009

Spotkanie dyskusyjne i prezentacja filmu: „Zwyczajny faszyzm” (reż. Michaił Romm, ZSRR 1965) w ramach cyklu „Spotkania dyskusyjno-filmowe”. Prezentacja: dr Andrzej Dębski

Wrocław, 18.11.2009

Spotkanie dyskusyjne i prezentacja filmu: „Adolf H. – Ja wam pokażę” (reż. Dani Levy, Niemcy 2007) w ramach cyklu „Spotkania dyskusyjno-filmowe”. Prezentacja: prof. Krzysztof Ruchniewicz

Wrocław, 9.12.2009

Spotkanie dyskusyjne i prezentacja filmu: „Lektor” (reż. Stephen Daldry, USA-Niemcy 2008) w ramach cyklu „Spotkania dyskusyjno-filmowe”. Prezentacja: dr Mirosława Zielińska

2008**Wrocław, 27.10. 2008**

Dyskusja panelowa pt. „Historiografia Śląska dzisiaj” wokół książki Arno Herziga, Małgorzaty Ruchniewicz i Krzysztofa Ruchniewicza „Schlesien. Das Land und seine Geschichte in Bildern, Texten und Dokumenten” (Hamburg 2008) z udziałem autorów oraz prof. prof. Marka Czaplińskiego, Jana Harasimowicza i Rościsława Żerelika we współpracy z Instytutem Historii UWr

Wrocław, 17.11. 2008

Dyskusja panelowa pt. „Między wrogością a „przyjaźnią”. Pierwsze lata stosunków między Polską a radziecką strefą okupacyjną” wokół książki Jerzego Kochanowskiego „Zanim powstała NRD. Polska wobec radzieckiej strefy okupacyjnej Niemiec 1945-49” (Wrocław 2008)

Zdjęcia z filmu „Życie na podsłuchu” (reż. Florian Henckel von Donnersmarck, Niemcy 2006)

Wrocław, 28.11. 2008

Dyskusja panelowa w ramach dorocznych wykładów „Willy Brandt Lectures” z udziałem gości z Polski, Niemiec, Gruzji, Rosji pt. „Europa a Rosja”, we współpracy z Fundacją Eberta

2004

Wrocław, 11–18.05. 2004

Dyskusja panelowa pt. „Odra-Ren 2004. Rzeki graniczne. Rejsy literackie”

Prezentacje książek

2012

Wrocław, 1.03.2012

Sprach- und Kulturmittlertreffen we współpracy z Konsulatem Generalnym Republiki Federalnej Niemiec we Wrocławiu

Wrocław, 5.03.2012

Spotkanie z dr. Januszem Wróblem, autorem książki o repatriacji Polaków z Zachodu w latach 1945-1949 „Na rozdrożu historii”

Wrocław, 29.03.2012

Prezentacja książki prof. Arno Herziga, prof. Krzysztofa Ruchniewicza, dr hab. Małgorzaty Ruchniewicz „Dzieje Śląska”, we współpracy z Instytutem Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego

Warszawa, 29.03.2012

Prezentacja książki prof. Philippa Thera: „Ciemna strona państw narodowych”, we współpracy z Instytutem Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego i Wydawnictwem Poznańskim

Wrocław, 17.04.2012

Spotkanie autorskie z prof. Andrzejem Gwoździem i dr. Konradem Klejsą – autorami książek z serii „Niemcy – Media – Kultura” pt. „Obok kanonu. Tropami kina niemieckiego” oraz „Polska i Niemcy. Filmowe granice i sąsiedztwa”

Wrocław, 18.04.2012

Prezentacja książki połączona z dyskusją: „Ziemie Zachodnie – historia i perspektywy”, we współpracy z Ośrodkiem Pamięć i Przyszłość i Instytutem Historycznym UW

Wrocław, 9.05.2012

Spotkanie z Walterem Lassmannem i dyskusja wokół książki „Moje przeżycia w Twierdzy Wrocław”, we współpracy z Neisse Verlag Dresden

2011**Wrocław, 21.01.2011**

Wykład prof. Joachima von Puttkamera pt. „Ostmitteleuropa im 19. und 20. Jahrhundert“

Wrocław, 12.05.2011

Wykład dr Katarzyny Stokłosy pt. „Polska a niemiecka polityka wschodnia 1945-1990“

Wrocław, 21.06.2011

Wykłady: Marion Brandt pt. „Polacy potrafią! Polski Październik i Solidarność w oczach pisarzy wschodniemieckich“, Magdalena Lasowa-Pudło pt. „Recepcja literatury NRD w Polsce w latach 1949-1990“, Dariusz Wojtaszyn „Sport w cieniu polityki. Instrumentalizacja sportu w NRD“

Wrocław, 7.07.2011

Dyskusja wokół książki Michała Matlaka pt. „Polska w Europie, Europa w Polsce. Rozmowy na kwiatowym dywanie“ z udziałem autora

Wrocław, 26.20.2011

Dyskusja z pisarką i dziennikarką Ullą Lachauer i prezentacja jej książki „Rajska ulica“, we współpracy z Fundacją Pogranicze

2010**Wrocław, 20.01.2010**

Spotkanie z dr. Ulrichem Mählertem i dr. Peerem Pasternack pt. „Doktorat z niemiecko – niemieckiej historii współczesnej“ we współpracy z Stiftung Aufarbeitung der SED-Diktatur

Wrocław, 17.03.2010

Wykład prof. Jana Zielonki (Uniwersytet w Oxfordzie) pt. „Europa jako Imperium“

Wrocław, 10.05.2010

Wykład prof. Władysława Bartoszewskiego, spotkanie autorskie

Wrocław, 24.05.2010

Spotkanie z udziałem autorów: Kazimierz Kutz, „Pięta strona świata“ (Kraków 2010); prof. Andrzej Gwóźdź, „Kutzowisko II“ (Katowice 2009)

2009**Wrocław, 6.06.2009**

Prezentowanie serii wydawniczej pt. „Poznańska Biblioteka Niemiecka“ połączone ze spotkaniem z prof. Hubertem Orłowskim (Poznań)

Wrocław, 29 .06.2009

Prezentacja książki dr. Gerhard Gnaucka, Marcel Reich-Ranickiego pt. „Polskie lata“, Warszawa: WAB 2009

Wrocław, 21.10.2009

Prezentacje książek: Zofia Wóycicka „Przerwana żałoba“, Joanna Wawrzyniak „ZBoWID i pamięć II wojny światowej 1949-1969“

Wrocław, 2.10.2009

Prezentacja książki prof. Wojciecha Kunickiego „... und steigert meine Furcht zum Zorn.“ Leben und Werk des Schriftstellers Hermann Stehr (1864-1940), Leipzig 2009

Wrocław, 26.10.2009

Prezentacja książki dr. Andrzeja Dębskiego „Historia kina we Wrocławiu w latach 1896-1918”, Wrocław 2009

Wrocław, 25.11.2009

Prezentacja książki dr. Elżbiety Opiłowskiej pt. „Kontinuitäten und Brüche deutsch-polnischer Erinnerungskulturen” Görlitz/Zgorzelec 1945-2006, Dresden 2009

2008**Wrocław, 12. 11. 2008**

Prezentacja książki pod red. dr. Andrzeja Dębskiego i prof. Marka Zybury „Wrocław będzie miastem filmowym... Z dziejów kina w stolicy Dolnego Śląska”, (Wrocław 2008) i dyskusja panelowa z udziałem autorów pt. „Kino wrocławskie wczoraj i dziś”

2007**Wrocław, 16.01.2007**

Promocja książki pod redakcją Michaela Minkenberg, Dagmar Sucker i Agnieszki Wenninger pt. „Prawicowy radykalizm i ksenofobia w Polsce i w Niemczech. Nacjonalne i europejskie perspektywy” (Bonn: Informationszentrum Sozialwissenschaften, 2006) z udziałem: Dagmar Sucker oraz dr Agnieszki Wenninger. We współpracy ze Stowarzyszeniem Instytucji Infrastrukturalnych dla Nauk Społecznych (GESIS)

Wrocław, 23.03.2007

Promocja książki Willy Cohna pt. „Kein Recht, nirgends. Tagebuch vom Untergang des Breslauer Judentums 1933-1941” (Böhlau Verlag, Köln und Weimar und Wien, 2006) z udziałem jej redaktora, prof. Norberta Conradsa (Uniwersytet w Stuttgarcie) we współpracy z ‘Silesia Nova’

Wrocław, 18.04.2007

Promocja książki dr. Tytusa Jaskułowskiego pt. „Pokojowa rewolucja w Niemieckiej Republice Demokratycznej w latach 1989-1990” (Oficina Wydawnicza ATUT, 2007). We współpracy z Instytutem Badań nad Totalitaryzmem im. Hannah Arendt przy Uniwersytecie Technicznym w Dreźnie oraz Oficyną Wydawniczą ATUT

Wrocław, 21.05.2007

Promocja książki prof. Roberta Traby „Historia – przestrzeń dialogu” (Warszawa: ISP PAN, 2006), we współpracy z Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk w Berlinie

2006**Wrocław, 16.11.2006**

Promocja książki pt. „Dzieje kultury niemieckiej” (Warszawa: PWN, 2006) z udziałem autorów: prof. Czesława Karolaka, Wojciecha Kunickiego oraz Huberta Orłowskiego. We współpracy z Instytutem Filologii Germańskiej UW oraz Wydawnictwem Naukowym PWN

Spotkania filmowe 2011-2012

2012

Wrocław, 11.01.2012

„A na koniec przyszli turyści” (reż. Robert Thalheim, 2007). Dolnośląskie Centrum Filmowe, seans filmowy w ramach cyklu „Polska oczyma niemieckich reżyserów”

Wrocław, 8.02.2012

„Weselna polka” (reż. Lars Jessen, 2010), Dolnośląskie Centrum Filmowe, seans filmowy w ramach cyklu „Polska oczyma niemieckich reżyserów”

Wrocław, 13.03.2012

„Cudowny świat pralni” (reż. Chans-Christian Schmid, 2009), Dolnośląskie Centrum Filmowe, seans filmowy w ramach cyklu „Spotkania PL-DE”

Wrocław, 10.04.2012

„Polska Wielkanoc” (reż. Jakob Ziemnicki, 2011), Dolnośląskie Centrum Filmowe, seans filmowy w ramach cyklu „Spotkania PL-DE”

Wrocław, 8.05.2012

„Przyjaźń” (reż. Nadine Volpert, 2009) oraz „Wracając do Marka” (reż. Wiesław Saniewski, 2002), Dolnośląskie Centrum Filmowe, seans filmowy w ramach cyklu „Spotkania PL-DE”

Wrocław, 5.06.2012

„Ale życie toczy się dalej” (reż. Karin Kaper i Dirk Szusies, 2011), Dolnośląskie Centrum Filmowe, seans filmowy w ramach cyklu „Spotkania PL-DE”, po seansie spotkanie z twórcami filmu

2011

Wrocław, 10.03.2011

„Jenseits der Grenzen” (1990), prezentacja filmu Gerda Roschera poświęconego ostatnim dniom życia Waltera Benjamina, jak też spotkanie z reżyserem

Wrocław, 12.10.2011

„Ein weites Feld / Rozległe pole” (2011), prezentacja filmu Gerburg Rohde-Dahl i dyskusja z reżyserką

Wrocław, 9.11.2011

„Zimowy ojciec” (reż. Johannes Schmid, 2011), Dolnośląskie Centrum Filmowe, seans filmowy w ramach cyklu „Polska oczyma niemieckich reżyserów”

Wrocław, 2-8.12.2011

Cykl filmowy „Obrazy Historii” pt. „Obrazy Żydów we współczesnym filmie niemieckim”, we współpracy z Towarzystwem Polsko-Niemieckim w Krakowie, Instytutem Goethego w Krakowie, Domem Norymberskim, Instytucją Kultury Odra-Film, Towarzystwem Edyty Stein i Ostpol

2.12.2011 – „Joshua”, reż. Dani Levy (2009) oraz „Siła złego na jednego”, reż. Dani Levy (2005);

3.12.2011 – „Żyrafa”, reż. Dani Levy (1998);

4.12.2011 – „Noc Epsteina”, reż. Urs Egger (2002);

5.12.2011 – „Aimee i Jaguar”, reż. Max Färberböck (1998);

6.12.2011 – „Leo i Klara”, reż. Joseph Vilsmaier (2001);

7.12.2011 – „Moje życie”, reż. Dror Zahavi (2009);

8.12.2011 – „Żyd, który kochał Niemcy”, reż. Petra Lidschreiber (2008) oraz „W poszukiwaniu żydowskiego Breslau”, reż. Stefanie Trambow i Andrea Zsigmond (2009).

Wrocław, 14.12.2011

„Polska Love Serenade” (reż. Monika Wojtyła, 2008), Dolnośląskie Centrum Filmowe, seans filmowy i dyskusja w ramach cyklu „Polska oczyma niemieckich reżyserów”

MIEJCE ZAMIESZKANIA
OLGA SZONOWA fotografie

PLACE OF RESIDENCE
OLGA SHONOVA photography

Wystawy 2006-2011

2011

Wrocław, 9.11.2011

Wystawa „Miejsce zamieszkania” Olgi Szonowej, przygotowana we współpracy z Kołem Związku Sybiraków w Bystrzycy Kłodzkiej

2008

Poznań, 23.01.2008

Prezentacja wystawy na temat podręczników szkolnych, której współtwórcą obok Georg Eckert Institut była m.in. Katedra Historii CSNE, we współpracy z Instytutem Zachodnim

Lublin, 3-31.03.2008

Prezentacja wystawy na temat podręczników szkolnych, której współtwórcą obok Georg Eckert Institut była m.in. Katedra Historii CSNE, we współpracy z IPN

Wrocław, 20.10.2008

Otwarcie wystawy „Historia Polski i stosunków polsko-niemieckich” we współpracy z Deutsches Polen-Institut z Darmstadt. Referaty wprowadzające: dr Manfred Mack/DPI oraz dr Dariusz Wojtaszyn (Sekretarz Biura Koordynatora Naukowego Podręcznika Polsko-Niemieckiego) we współpracy z Biurem Koordynatora Naukowego Podręcznika Polsko-Niemieckiego oraz DODN we Wrocławiu

2007

Wrocław, 19.02.2007

Otwarcie wystawy Schulbücher im Fadenkreuz von Wissenschaft und Politik: 35 Jahre Gemeinsame deutsch-polnische Schulbuchkommission w Berlinie, we współpracy z Georg-Eckert Institut i Niemieckiej Komisji UNESCO, przy wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i niemieckiego MSZ

Wrocław, 4.06.2007

Otwarcie i zwiedzanie wystawy pt. Podręczniki szkolne na celowniku nauki i polityki – 35 lat Wspólnej Polsko-Niemieckiej Komisji

Podręcznikowej, we współpracy z Instytutem Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Instytutem Międzynarodowych Badań nad Podręcznikami im. Georga Eckerta w Brunshwiku. Projekt wystawy został wsparty przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej. Honorowy patronat nad wystawą objęli: Prezydent Miasta Wrocławia, dr Rafał Dutkiewicz, Niemiecki Komitet ds. UNESCO, Polski Komitet ds. UNESCO oraz Polsko-Niemiecka Komisja Podręcznikowa

2006

Wrocław, 12.10.2006

Spotkanie autorskie z prof. Wolgangiem Benzem, autorem książki pt. „Historia Trzeciej Rzeszy. Moderacja: prof. M. Zybura. Otwarcie wystawy pt. „Co nas łączy, co nas dzieli – 60 lat polsko-niemieckiej historii w książce”. We współpracy z Wydawnictwem „Trio”, Centrum Informacji o Książce Niemieckiej (BIZ) w Warszawie, Miejską Biblioteką Publiczną we Wrocławiu oraz EMPIK Megastore Wrocław

Wrocław, 9.11.2006

Otwarcie wystawy pt. „Dresden – Sachsens Drehscheibe zu den Nachbarn im Osten” we współpracy z władzami miasta Drezna, Centrum Europy Środkowej przy Uniwersytecie Technicznym w Dreźnie i Uniwersytetem Ústí nad Labem

2004

Wrocław, 20.10.2004

Otwarcie wystawy pt. „Lipsk 89 – miasto wschodnioniemieckiej rewolucji”

Mija właśnie trzydzieści lat, od kiedy „pewnego ranka nie było Teleranka”. 13 grudnia 1981 roku i późniejsze dni stały się zbiorowym doświadczeniem kilku pokoleń Polaków. Jako „Pokolenie Stanu Wojennego” tytułują siebie i ci, którzy świadomie przeżyli tamten czas, jak i tacy, którzy dopiero pojawili się na świecie i ich kontakt z rzeczywistością stanu wojennego polegał głównie na pochłanianiu „milupa z paczek”. Ta „milupa” stała się swoistym znakiem tamtego czasu. Pojawiła się w Polsce jako jeden z elementów spontanicznego, powszechnego, chaotycznego, ale pełnego werwy i zaangażowania ruchu wspierającego Polskę i Polaków w tym trudnym czasie. Ruchu, który dla jednych był naturalną reakcją solidarności z drugim człowiekiem, dla innych obowiązkiem humanitarnym, albo sposobem na odkupienie win z 1939 roku. **Ten ruch to „Polenilfe”.**

Schirmherren/Honorowy patronat:

Lech Wałęsa und/i Norbert Blüm

Herausgeber / Redakcja
Barbara Cöllien, Buntros/ Dudek, Krzysztof Ruchniewicz

POLENHILFE

Als Schmuggler für Polen unterwegs

POMOC DLA POLSKI

Zostali przemytnikami dla Polaków

POLENHILFE
Als Schmuggler für Polen unterwegs

POMOC DLA POLSKI
Zostali przemytnikami dla Polaków

DZIEKUJEMY

Katwa-700, Orla-1500, Budajani-1000, Bez-1000+600
Gniwko-2000, Al-1000, Zolna-1400, Wiktoria-500+1500, Albert-1000
Zolka-7500, Wlarius-2000, DM-3100, Bra-
Katedra-2000, Nr-2000, Lampe-7000
Studium-2000, Mak-2000, Ko-
18000, Anglik-2000, Kirk
Wiewiórka-0.5 kg kawy
Grupa Solidarności
Na FPR: Oligo-
SW nr 14/158 zamk. 3 VII 1987
Wydawnictwa i prasa niezależna

Polen-Hilfe: „Eine echte Volksbewegung“

Mehr als 200 Millionen Mark an Gut und Geld spendeten Bundesbürger, noch immer verschicken sie bis zu 35 000 Geschenkpakete pro Tag – was die Westdeutschen während der letzten Monate unternahm, um not-

leidenden Polen zu helfen, ist beispiellos. Doch nun beginnt die Hilfsbereitschaft nachzulassen: „Wer spenden wollte, der hat gespendet“ – bei unverändert schlechter Versorgungslage im krisengeschüttelten Polen.

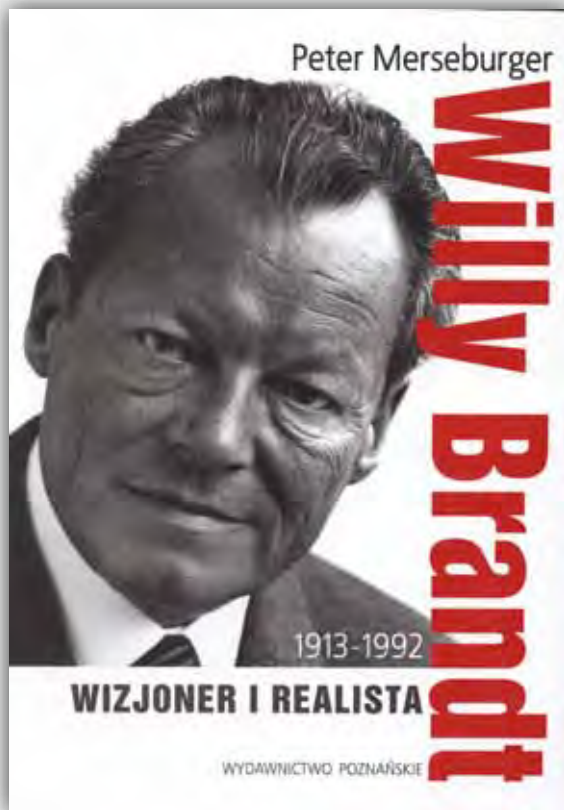
1000, na Góra
Bronka, Ka-
wowski Freiburg
mat, SPK 777a
Si odka Babcia 2000.
Nakt ad ok. 20000
acje, przekaz rodzinie, zrozjomy!

Schirmherren/Honorowy patronat:

Lech Wałęsa und/i Norbert Blum

Erwachsene Nachbarschaft
Die deutsch-polnischen Beziehungen
1991 bis 2011

Herausgegeben von Dieter Bingen, Peter Oliver Loew,
Krzysztof Ruchniewicz und Marek Zybura

Veröffentlichungen
des Deutschen Polen-Instituts
Harrassowitz Verlag

Theodor Mommsen
Rudolf Eucken
Paul Heyse
Gerhart Hauptmann
Carl Spitteler
Tomasz Mann
Hermann Hesse
Nelly Sachs
Heinrich Böll
Elias Canetti
Günter Grass
Elfriede Jelinek

**Niemieckojęzyczni laureaci
Literackiej Nagrody Nobla**

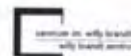
Magdalena Lasowy-Pudło

**Recepcja literatury NRD
w Polsce
w latach 1949-1990**

Robert Grzeszczak, Ireneusz Paweł Karolewski (Eds.)

**The Multi-Level and
Polycentric European Union**
Legal and Political Studies

LIT

Publikacje CSNE (2002-2012)

Serie wydawnicze

Breslauer Trouvaillen

Mein theurer Theodor: Gustav Freytags Briefe an Theodor Molinari 1847-1867 / Gustav Freitag; nach den Handschriften hrsg. und kommentiert von Izabela Surynt und Marek Zybur. Dresden: Neisse Verlag, 2006. 230 s.; 22 cm. (Breslauer Trouvaillen; Bd. 1).

ISBN 3-934038-63-8

Hochverehrter Herr Doctor: Jean Paul d'Ardeschahs Briefe an Carl Hauptmann 1909-1913 / Jean Paul d'Ardeschah, hrsg. und kommentiert von Izabela Surynt und Marek Zybur. Dresden: Neisse Verlag, 2007. 188 s.: il.; 22 cm. (Breslauer Trouvaillen; Bd. 2). ISBN 978-3-940310-12-5

Studia Brandtiana

Die „Wende“: die politische Wende 1989/90 im öffentlichen Diskurs Mittel- und Osteuropas / Izabela Surynt, Marek Zybur (Hg.). Hamburg: DOBU Verlag, 2007. 373 s.; 24 cm. (Studia Brandtiana; Bd. 1).

ISBN 3-934632-23-8

Narrative des Nationalen: deutsche und polnische Nationsdiskurse im 19. und 20. Jahrhundert / hrsg. von Izabela Surynt und Marek Zybur; [Aut. Oliver Geisler et al.]. Osnabrück: Fibre Verlag, 2010. 398, [1] s.; 24 cm. (Studia Brandtiana; 2). ISBN 978-3-938400-55-5

Germanistik in Polen: zur Fachgeschichte einer literaturwissenschaftlichen Auslandsgermanistik – 18 Porträts / hrsg. von Wojciech Kunicki und Marek Zybur. Osnabrück: Fibre Verlag, cop. 2011. 400 s.: il.; 23 cm. (Studia Brandtiana; 3). ISBN 978-3-938400-56-2

Studia Brandtiana Translationes

O politycznym i ideologicznym zawłaszczaniu twórczości Josepha von Eichendorffa / Martin Hollender; wstęp i red. nauk. polskiego wyd. Marek Zybur; [przekł. zbiorowy pod red. Marka Zybyury: Jacek Dąbrowski [et al.]; Centrum im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: „ATUT” – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2005. 713 s.; 25 cm. (Studia Brandtiana. Translationes; vol. 1). ISBN 83-7432-097-4

Realność mediów masowych / Niklas Luhmann; przekł. Joanna Barbacka; posł. Michael Fleischer; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Gajt Wydawnictwo, 2009. 133 s.; 24 cm. (Studia Brandtiana. Translationes; vol. 2). ISBN 978-83-88178-72-6

Willy Brandt 1913-1992: wizjoner i realista / Peter Merseburger; przekł. Anna Wziątek; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Fundacja im. Friedricha Eberta, Przedstawicielstwo w Polsce. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2011. 705, [1] s., [28] s. tabl.; 25 cm. (Studia Brandtiana. Translationes; vol. 3). ISBN 978-83-7177-809-4

Ciemna strona państw narodowych: czystki etniczne w nowoczesnej Europie / Philipp Ther; przekł. Tomasz Gabiś; przedm. Włodzimierz Borodziej; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2012. 488 s.; 21 cm. (Studia Brandtiana. Translationes; vol. 4). ISBN 978-83-7177-850-6

Niemcy, Media, Kultura

Obok kanonu: tropami kina niemieckiego / Andrzej Gwóźdź. Wrocław: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta: Oficyna Wydawnicza ATUT, 2011. 329, [1] s.: il.; 22 cm. (Niemcy, Media, Kultura). ISBN 978-83-7432-716-9

Polska i Niemcy: filmowe granice i sąsiedztwa / red. Konrad Klejsa; Schamma Schahadat Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT, 2012. 338, [1] s.: il.; 22 cm. (Niemcy, Media, Kultura). ISBN 978-83-7432-800-5

Niemcy (nie)znane?

Polityka zagraniczna zjednoczonych Niemiec: kontynuacja czy zmiana? / pod red. Ireneusza Pawła Karolewskiego. Wrocław: Gajt Wydawnictwo, 2011. 162, [2] s.; 24 cm. (Niemcy (Nie)znane?). ISBN 978-83-62584-07-9

Polsko-niemieckie transgranicza – rozmyte konfiguracje tożsamości / pod red. Zbigniewa Kurcza i Elżbiety Opiłowskiej. Wrocław: Gajt Wydawnictwo, 2011. 113, [3] s.: il.; 24 cm. (Niemcy (Nie)znane?). ISBN 978-83-62584-09-3

Trudne sąsiedztwo: z dziejów relacji polsko-niemieckich w XX i początkach XXI wieku / pod red. Katarzyny Jedynakiewicz-Mróż. Wrocław: Gajt Wydawnictwo, 2011. 87, [1] s.; 24 cm. (Niemcy (Nie)znane?). ISBN 978-83-62584-11-6

„Wily Brandt Lectures“

Polskie wyzwolenie, niemieckie zjednoczenie: trudna droga do rozwiązania dwóch kwestii stulecia = Polnische Befreiung und deutsche Vereinigung: der mühsame Weg zur Lösung von zwei Jahrhundertfragen / Heinrich August Winkler. Warszawa: Fundacja im. Friedricha Eberta. Przedstawicielstwo w Polsce, 2002. 25, 27 s.: il. kolor.; 21 cm. (Wykład ku czci Willy Brandta = Willy-Brandt-Vorlesung; 2002). ISBN 8386088-65-6

Państwo centralistyczne – państwo federalne: modele państw narodowych w Europie XIX i XX wieku = Zentralstaat – Föderativstaat: Nationalstaatsmodelle in Europa im 19. und 20. Jahrhundert / Dieter Langewiesche; [tł. z jęz. niem. Adam Peszke]. Warszawa: Fundacja im. Friedricha Eberta – Przedstawicielstwo w Polsce; [Wrocław]: CSNE im. Willy'ego Brandta, cop. 2003. 32, 32 s.: il.

(gł. kolor.); 21 cm. (Wykład ku czci Willy Brandta = Willy-Brandt-Vorlesung; 2003). ISBN 83-86088-70-2

Unia Europejska i NATO: aktualne zagadnienia polityki europejskiej = Europäische Union und NATO: Aktuelle Fragen der europäischen Politik / Hans-Ulrich Klose; [tł. z jęz. niem. Adam Peszke]. Warszawa: Friedrich Ebert Stiftung – Przedstawicielstwo w Polsce: CSNE im. Willy'ego Brandta, 2004. 29, 31 s.; 21 cm. (Wykład ku czci Willy Brandta = Willy-Brandt-Vorlesung; 2004). ISBN 83-86088-73-7

Jakiej chcemy Europy? = Welches Europa wollen wir? / Erhard Eppler; [tł. z jęz. niem. Barbara Ostrowska]. Warszawa: Fundacja im. Friedricha Eberta. Przedstawicielstwo w Polsce: CSNE im. Willy'ego Brandta, 2005. 21, 21 s.: il.; 21 cm. (Wykład ku czci Willy Brandta = Willy-Brandt-Vorlesung; 2005). ISBN 83-86088-76-1

Niemcy i Polacy – partnerzy w kształtowaniu aktywnej polityki wschodniej? = Deutsche und Polen – Partner für eine aktive Ostpolitik? / Angelica Schwall-Düren; [tł. Adam Peszke]. Warszawa: Fundacja Ericha Brosta przy Fundacji im. Friedricha Eberta. Przedstawicielstwo w Polsce: CSNE im. Willy'ego Brandta, cop. 2006. 25, 29 s.: il. kolor.; 21 cm. (Wykład ku czci Willy Brandta = Willy-Brandt-Vorlesung; 2006). ISBN 83-86088-81-8

Quo vadis, Europa? Unia Europejska pomiędzy rozszerzeniem a pogłębieniem = Quo vadis, Europa? Die Europäische Union zwischen Erweiterung und Vertiefung / Heinrich August Winkler; [tł. Adam Peszke]. Warszawa: Fundacja im. Friedricha Eberta, Przedstawicielstwo w Polsce:

CSNE im. Willy'ego Brandta, 2007. 34, 34, [1] s.: il. kolor. (Wykład ku czci Willy Brandta = Willy-Brandt-Vorlesung; 2007). ISBN 9788386088829

Długa droga na Zachód: pożegnanie z kwestią niemiecką: dyskusja z Adamem Krzemińskim, Robertem Trabą i Klaussem Ziemerem = Der Lange Weg nach Westen: Abschied von der deutschen Frage: Diskussion mit Adam Krzemiński, Robert Traba, Klaus Ziemer / Heinrich August Winkler; [tł. Adam Peszke]. Warszawa: Fundacja im. Friedricha Eberta. Przedstawicielstwo w Polsce, 2008. 38, 42 s.: il.; 21 cm. (Wykład ku czci Willy Brandta = Willy-Brandt-Vorlesung; 2008). ISBN 9788386088836

1989 – ponadnarodowa rewolucja i jej następstwa = 1989 – eine transnationale Revolution und ihre Folgen / Jürgen Kocka; [tł. Adam Peszke]. Warszawa: Fundacja Ericha Brosta przy Fundacji im. Friedricha Eberta. Przedstawicielstwo w Polsce: CSNE im. Willy'ego Brandta, 2009. 36, 34 s.: il. kolor.; 21 cm. (Wykład ku czci Willy Brandta = Willy-Brandt-Vorlesung; 2009). ISBN 978-83-860888-7-4

Unia Europejska w zglobalizowanym świecie: wyzwania i szanse dla Polski i Niemiec = Die Europäische Union in der globalisierten Welt: Herausforderungen und Chancen für Polen und Deutschland / Gerhard Schröder; [tł. Piotr Żwak]. Warszawa: Fundacja im. Friedricha Eberta. Przedstawicielstwo w Polsce: CSNE im. Willy'ego Brandta, 2011. 28, 28 s.: il.; 21 cm. (Wykład ku czci Willy'ego Brandta = Willy-Brandt-Vorlesung; 2010). ISBN 978-83-860-8888-1

Warsztaty

Friederike Kempner (1828-1904): Leben und Werk einer schlesischen Dichterin / Rudolf

Urban. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2005. 71 s.: il.; 21 cm. (Warsztaty / Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta; nr 1). ISBN 83-7432-071-0

Lustracja w Polsce i w Niemczech: próba porównania / Agnieszka Opalińska. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Towarzystwo Oświatowe, 2005. 63, [1] s.; 20x21 cm. (Warsztaty / Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta; nr 2). ISBN 83-7432-096-6

Debata publiczna na temat powstania Centrum przeciw Wypędzeniom w prasie polskiej i niemieckiej / Agnieszka Łada. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Towarzystwo Oświatowe, 2006. 141, [2] s.: il.; 21 cm. (Warsztaty / Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta; nr 3). ISBN 83-7432-116-4

Burgos 1975/76 – Inowrocław 1989/90: życie codzienne w miastach prowincjonalnych po upadku dyktatur = Burgos 1975/76 – Inowrocław 1989/90: Provinzalltag nach der Diktatur / Hanna Buchner. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Towarzystwo Oświatowe, 2006. 97, [2], 103, [2] s.; 21 cm. (Warsztaty / Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta; nr 4). ISBN 83-7432-144-X

Pogranicze polsko-czesko-niemieckie z perspektywy organizacji pozarządowych / Paulina Hojny. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2006. 94, [1] s.: il.; 21x21 cm. (Warsztaty / Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta; nr 5). ISBN 83-7432-141-5

Beschreiben des Unbeschreibbaren: Komik und Holocaust im Schaffen von Jurek Becker und Edgar Hilsenrath / Evelyn Schmidt. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2007. 95, [1] s.; 21 cm. (Warsztaty / Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta; nr 6). ISBN 978-83-7432-220-1

Konkurrenz der Konzepte?: die „Aktion Sühnezeichnen in der DDR“ zwischen christlichem Schuldverständnis und offiziellem Antifaschismus / Claudia Schneider. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2007. 81, [1] s.; 21 cm. (Warsztaty / Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta; nr 7). ISBN 978-83-7432-235-5

Polen und „Europa“: Europabilder und nationale Identität im Beitrittsprozess zur Europäischen Union / Irene Hahn. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2007. 87, [1] s.; 21x21 cm. (Warsztaty / Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta; nr 8). ISBN 978-83-7432-236-2

Cross-border interactions: Polish-German stereotype: media image and change / ed. by Anna Rzym, Joanna Lutostańska. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2010. 156, [1] s.: il.; 21 cm. (Warsztaty / Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta). ISBN 978-83-7432-646-9

Święty kraj?: szkice o historii i pamięci Dolnego Śląska/ pod red. Dagmary Margieli-Korczewskiej i Krzysztofa Ruchniewicza. Wrocław: Oficyna Wydawnicza „ATUT” – Wrocławskie

Wydawnictwo Oświatowe, 2011. 241, [1] s.: il.; 21 cm. (Warsztaty / Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta). ISBN 978-83-7432-770-1

Raporty

Niemieckie roszczenia majątkowe wobec Polski: analizy prawne / Urszula Kiejna [et al.]. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2004. 64 s.; 30 cm. (Raporty Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; Raport 1). ISBN 83-229-2537-9

Current legal issues concerning embryo research in the UK = Aktualne problemy prawne dotyczące badań na embrionach w Wielkiej Brytanii / Atina Krajewska. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2004. 64 s.; 30 cm. (Raporty Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; Raport 2). ISBN 83-229-2542-5

Dokąd prowadzi „niemiecka droga“?: o polityce zagranicznej Niemiec 2001-2004 / Piotr Buras. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005. 60 s.; 30 cm. (Raporty Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; Raport 3). ISBN 83-229-2565-4

Der polnische Parlamentsbeschluss zu Reparationsforderungen an Deutschland im Spiegel der deutschen Presse = Uchwała Sejmu RP w sprawie reparacji od Niemiec w świetle niemieckiej prasy / Ulrike Notarp. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005. 48 s.; 30 cm. (Raporty Centrum Studiów Niemieckich

i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; Raport 4). ISBN 83-229-2575-1

Czy Niemcy powinni dłużej pracować?: wydłużenie czasu pracy jako instrument rozwiązywania problemów gospodarki RFN / Sebastian Płóciennik. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005. 40 s.: il.; 30 cm. (Raporty Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; Raport 5). ISBN 83-229-2597-2

Prawa informacyjno-konsultacyjne pracownika w przedsiębiorstwach wspólnotowych / Agnieszka Zaleśna. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005. 60 s.; 30 cm. (Raporty Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; Raport 6). ISBN 83-229-2660-X

Postkommunistische Erinnerungskulturen im östlichen Europa: Bestandsaufnahme, Kategorisierung, Periodisierung = Postkomunistyczne kultury pamięci w Europie Wschodniej: stan, kategoryzacja, periodyzacja / Stefan Troebst; [przekł. z jęz. niem. Piotr Buras]. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005. 60 s.; 30 cm. (Raporty Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; Raport 7). ISBN 83-229-2612-X

GUŁag w radzieckim systemie represji 1930-1953 / Stanisław Ciesielski. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005. 56 s.; 30 cm. (Raporty Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; Raport 8). ISBN 83-229-2666-9

Kresy Wschodnie II Rzeczypospolitej: przekształcenia struktury narodowościowej: 1931-1948 / pod red. Stanisława Ciesielskiego. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego 2006. 76 s.; 30 cm. (Raporty Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; Raport 9). ISBN 83-229-2689-8

NRD – Polityka, Społeczeństwo, Kultura

Pokojowa rewolucja w Niemieckiej Republice Demokratycznej w latach 1989-1990: geneza, przebieg, efekty / Tytus Jaskułowski; CSNE im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2007. 410, [1] s.; 21 cm. (NRD – Polityka, Społeczeństwo, Kultura; [1]). ISBN 978-83-7432-193-8

Władza i opozycja w NRD 1949-1988: próba zarysu / Tytus Jaskułowski; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2007. 310, [1] s.: il.; 21 cm. (NRD – Polityka, Społeczeństwo, Kultura; [2]). ISBN 978-83-7432-295-9

Zanim powstała NRD: Polska wobec radzieckiej strefy okupacyjnej Niemiec, 1945-1949 / Jerzy Kochanowski. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT-Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2008. 194, [3] s.; 21 cm. (NRD – Polityka, Społeczeństwo, Kultura; [3]). ISBN 978-83-7432-348-2

Patron: życie i dzieło Güntera Särchena dla pojednania niemiecko-polskiego / Rudolf Urban;

Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. 249, [1] s.: il.; 21 cm. (NRD – Polityka, Społeczeństwo, Kultura; [4]). ISBN 978-83-7432-534-9

Przyjaźń nakazana?: stosunki między NRD i Polską w latach 1949-1990 / pod red. Basila Kerskiego [et al.]; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2009. 483, [1] s.; 21 cm. (NRD – Polityka, Społeczeństwo, Kultura; [5]). ISBN 978-83-7432-575-2

Antropologia niedoboru w NRD i PRL 1971-1989 / Małgorzata Mazurek; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Oficyna Wydawnicza „ATUT” – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2010. 149, [1] s.; 21 cm. (NRD – Polityka, Społeczeństwo, Kultura; [6]). ISBN 978-83-7432-576-9

„Polacy potrafią!": polski Październik i Solidarność w oczach pisarzy wschodnioniemieckich / Marion Brandt; przeł. Jacek Dąbrowski; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2010. 487, [1] s.: il.; 21 cm. (NRD – Polityka, Społeczeństwo, Kultura; [7]). ISBN 978-83-7432-680-3

Ostatnie miesiące NRD / Tytus Jaskułowski; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2010. 501, [1] s.; 21 cm. (NRD

– Polityka, Społeczeństwo, Kultura; [8]). ISBN 978-83-7432-603-2

Recepcja literatury NRD w Polsce w latach 1949-1990 / Magdalena Lasowy-Pudło; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Oficyna Wydawnicza „ATUT” – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2010. 495, [1] s.: il.; 21 cm. (NRD – Polityka, Społeczeństwo, Kultura; [9]). ISBN 978-83-7432-681-0

Sport w cieniu polityki: instrumentalizacja sportu w NRD / Dariusz Wojtaszyn; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2011. 166, [4] s.: il.; 21 cm. (NRD – Polityka, Społeczeństwo, Kultura; [10]). ISBN 978-83-7432-718-3

Polonica Leguntur

Polska i Polacy w pracach Ottona Forst de Battaglie / Krzysztof Huszcza. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2002. 378, [6] s., [1] k. portr.: 1 il.; 21 cm. (Polonica Leguntur: literatura polska w krajach języka niemieckiego; 1). ISBN 83-242-0128-9

„Patagończyk w Berlinie”: Witold Gombrowicz w oczach krytyki niemieckiej / wybór i oprac. Marek Zyburą; przy współpr. Izabeli Surynt. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2004. 634 s., [1] k. il.; 21 cm. (Polonica Leguntur: literatura polska w krajach języka niemieckiego; 2). ISBN 83-242-0265-X

„Nasz nauczyciel Tadeusz”: Tadeusz Różewicz i Niemcy / red. Andreas Lawaty, Marek Zyburą; przekł. tekstów z jęz. niem. Jacek Dąbrowski. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2003. 373 s.; 21 cm. (Polonica Leguntur: literatura polska w krajach języka niemieckiego; 3). ISBN 83-242-0273-0

„Życie i papier”: autobiograficzny projekt Zofii Nałkowskiej: „Dzienniki” 1899-1954 / Magdalena Marszałek; wstęp German Ritz. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2004. 217, [3] s.; 21 cm. (Polonica Leguntur: literatura polska w krajach języka niemieckiego; 4). ISBN 83-242-0291-9

„Niektórzy lubią poezję”: wiersze Wisławy Szymborskiej w Niemczech / Beata Halicka; wstęp Andreas Lawaty. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2005. 315 s., [1] k. tabl.: fot., rys.; 21 cm. (Polonica Leguntur: literatura polska w krajach języka niemieckiego 5). ISBN 83-242-0359-1

Gęba Erosa: tajemnice stylu Witolda Gombrowicza / Olaf Kühl; przekład Krzysztof Niewręda, Maria Tarnogórska; wstęp Włodzimierz Bolecki. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2005. XII, 326 s.; 21 cm. (Polonica Leguntur: literatura polska w krajach języka niemieckiego; 6). ISBN 83-242-0357-5

„Z chłopca król”: cztery wieki tradycji tematu literackiego w Polsce / Brigitte Schultze; przekł. Jacek Dąbrowski; wstęp Maria

Podraza-Kwiatkowska. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2006. 479, [4] s.; 21 cm. (Polonica Leguntur: literatura polska w krajach języka niemieckiego; 7). ISBN 83-242-0603-5

Magia zbliżenia i tajemnica dystansu: Krystiana Lupy poszukiwania „nowych mitów” w teatrze / Uta Schorlemmer; przekł. Kalina Jabłecka-Mróż, Tomasz Jabłecki; wstęp Jerzy Łukosz. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2007. XIV, [3], 443 s.; 21 cm. (Polonica Leguntur: literatura polska w krajach języka niemieckiego; 8). 978-83-242-0785-5

Radość pytania: wiersze Wisławy Szymborskiej / Gerhard Bauer; przekł. Łukasz Musiał; wstęp Alois Woldan. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2007. 339, [1] s.; 21 cm. (Polonica Leguntur: literatura polska w krajach języka niemieckiego; 9). ISBN 978-83-242-0652-0

Pisma wybrane / Heinrich Kunstmann; wyboru dokonał, przekł. przejrzał i posłowiem opatrzył Marek Zybura. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2009. 514, [4] s., [1] k. tabl.; 21 cm. (Polonica Leguntur: literatura polska w krajach języka niemieckiego; 10). ISBN 978-83-242-0956-9

Strącona bogini: rzecz o Marii Komornickiej / Brigitta Helbig-Mischewski; przekł. Katarzyna Długosz, Brigitta Helbig-Mischewski, Krzysztof Pukański. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2010. 565, [7] s.; 21 cm. (Polonica Leguntur:

literatura polska w krajach języka niemieckiego; 11). ISBN 978-83-242-0823-4

Humanizm performatywny: polemika z filozofią w praktyce literackiej Witolda Gombrowicza / Alfred Gall; przeł. Grzegorz Sowinski. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2011. 499, [1] s.; 21 cm. (Polonica Leguntur: literatura polska w krajach języka niemieckiego; 12). ISBN 978-83-242-1257-6

Poeta romantyczny i nieromantyczne czasy: Juliusz Słowacki w drodze do Europy – pamiętniki polskie na tropach narodowej tożsamości / German Ritz; przekł. Małgorzata Łukasiewicz. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2011. 318, [1] s.; 21 cm. (Polonica Leguntur: literatura polska w krajach języka niemieckiego; 13). ISBN 978-83-242-1287-3

Polska myśl historyczna a humanistyczna historia narodowa (1500-1700) / Hans-Jürgen Bömelburg; przekł. Zdzisław Owczarek; wprowadzenie Andreas Lawaty. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2011. 854, [1] s.; 21 cm. (Polonica Leguntur: literatura polska w krajach języka niemieckiego; 14). ISBN 978-83-242-1601-7

Monografie

Konstrukcja rzeczywistości / Michael Fleischer; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwa Uniwersytetu Wrocławskiego, 2002. 354 s.; 24 cm. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 2498). ISBN 83-229-2379-1

Dla kogo telewizja?: model publiczny w postkomunistycznej Europie Środkowej / Beata Ociepka; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego; Centrum im. Willy'ego Brandta, 2003. 252 s.: rys., wykr.; 24 cm. (Acta Universitatis Wratislaviensis; nr 2445). ISBN 83-229-2321-X

Warszawa – Berlin – Bonn: stosunki polityczne 1949-1958 / Krzysztof Ruchniewicz; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2003. 395, [1] s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 3). ISBN 83-229-2379-1

Powstanie czerwcowe w NRD w 1953 roku na tle innych wystąpień antykomunistycznych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej / pod red. Krzysztofa Ruchniewicza; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2003. 197 s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 4). ISBN 83-229-2432-1

Zrozumieć płęć II: studia interdyscyplinarne / pod red. Alicji Kuczyńskiej i Elżbiety Katarzyny Dzikowskiej; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwa Uniwersytetu Wrocławskiego, 2004. 527 s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 5). ISBN 83-229-2428-3

Polskie wizje Europy w XIX i XX wieku / wyboru dokonał Peter Oliver Loew; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu

Wrocławskiego, 2004. 284 s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 6). ISBN 83-229-2476-3

Europa, Niemcy, USA i Rosja w polskim systemie kultury / Michael Fleischer; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2004. 147 s.; 24 cm + 1 dysk optyczny (CD-ROM). (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 7). ISBN 83-229-2468-2

Proces akcesji Polski do Unii Europejskiej w zakresie przepływu osób a doświadczenia Niemiec / Mariusz Wojtan; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2004. 349, [2] s.: mapy, wykr.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 8). ISBN 83-229-2494-1

Europejska integracja gospodarcza w polityce RFN: (1949-2000) / Sebastian Płóciennik; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2004. 418 s.: wykr.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 9). ISBN 83-229-2483-6

Kognitywny wizerunek Wrocławia / Michael Fleischer; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2004. 89 s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 10). ISBN 83-229-2501-8

Parlamenty państw członkowskich w Unii Europejskiej / Robert Grzeszczak; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2004. 256 s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 11). ISBN 83-229-2508-5

Diktaturbewältigung und nationale Selbstvergewisserung: Geschichtskulturen in Polen und Spanien im Vergleich / hrsg. von Krzysztof Ruchniewicz, Stefan Troebst; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2004. 276, [3] s.: il., wykry.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 12). ISBN 83-229-2504-2

Polska i Niemcy wobec wyzwań procesów integracyjnych / pod red. Leona Olszewskiego i Krzysztofa Wójtowicza; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2004. 222, [2] s.: il.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 13). ISBN 83-229-2587-5

Skandinavien, Polen und die Länder der östlichen Ostsee: Vergangenheit, Gegenwart, Zukunft / hrsg. von Jarosław Suchoples, Manfred Kerner; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005. 449, [2] s.: il.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 15). ISBN 83-229-2637-5

Die deutsche politische Rede: eine exemplarische kultur- und diskurstheoretische Untersuchung anhand ausgewählter Reden von J. Rau, G. Schröder, K. Wowereit, J. Fischer, E. Stoiber, F. Merz und R. Koch / Ulrike Notarp; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005. 109, [3] s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 16). ISBN 83-229-2600-6

Obserwator trzeciego stopnia: o rozsądnym konstruktywizmie / Michael Fleischer; przekł. Dominika Wączek, Joanna Barbacka; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005. 151 s.: 1 rys.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 17). ISBN 83-229-2593-X

Francja i Niemcy – siły napędowe europejskiej integracji / pod red. Leona Olszewskiego; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2006. 318 s.: il.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 18). ISBN 83-229-2712-6

Einführung in die analytische Philosophie und Wissenschaftsgeschichte / Ulrike Notarp; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2006. 112 s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 19). ISBN 83-229-2715-0

Opowiedziany naród: literatura polska i niemiecka wobec nacjonalizmów XIX wieku / pod red. Izabeli Surynt i Marka Zybury; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2006. 332 s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 20). ISBN 83-229-2738-X

Bibliografia niemcoznawcza 1997-2004: książki, artykuły naukowe, publicystyka / Piotr Buras [et al.]; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2006. 144 s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 21). ISBN 83-229-2720-7

Entgrenzungen: das 20. Jahrhundert nordeuropäischer Geschichte im Spiegel der deutschen Forschung / hrsg. von Jarosław Suchoples, Alexander Mionskowski; Willy Brandt Zentrum. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2007. 178, [2] s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 22). ISBN 978-83-229-2860-8

Obraz Polski i Polaków w prasie i literaturze Niemieckiej Republiki Demokratycznej w okresie powstania Solidarności i stanu wojennego / Dariusz Wojtaszyn; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2007. 259, [1] s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 23). ISBN 978-83-229-2880-6

Informacja genetyczna a zakres autonomii jednostki w europejskiej przestrzeni prawnej / Atina Krajewska; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2008. 314 s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 24). ISBN 978-83-229-2906-3.

Procesy reform w Niemczech i Unii Europejskiej = Reformprozesse in Deutschland und der Europäischen Union / red. Robert Grzeszczak, Maria Piotrowska; [teksty pol. na jęz. niem. tł. „Germanica”, teksty niem. na jęz. pol. tł. Magdalena Kurkowska]; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2009. 374, [1] s.: il.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 25). ISBN 978-83-229-2892-9

Historia kina we Wrocławiu w latach 1896-1918 / Andrzej Dębski; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2009. 415, [3] s., [32] s. tabl.: il.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 26). ISBN 978-83-229-3019-9

Europejska przestrzeń sądowa = L'espace judiciaire européen / red. Agnieszka Frąckowiak-Adamska, Robert Grzeszczak; Centrum im. Willy'ego Brandta. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2010. 392 s.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 27). ISBN 978-83-229-3076-2

Prawicowy populizm a eurosceptycyzm: (na przykładzie Listy Pima Fortuyna w Holandii i Ligi Polskich Rodzin w Polsce) / Aleksandra Moroska. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2010. 407 s.: il.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 28). ISBN 978-83-229-3110-3

Doradztwo w polityce zagranicznej Polski i Niemiec: inspiracje dla Polski na przykładzie wybranych ośrodków eksperckich / Monika Sus. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2011. 270 s.: il.; 24 cm. (Monografie Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; 29). ISBN 978-83-229-3208-7

Pozostałe publikacje

2012

The multi-level and polycentric European Union: legal and political studies / ed. by Robert Grzeszczak and Ireneusz Paweł Karolewski. Münster: LIT, 2012. 174 s.; 21 cm. (Region – Nation – Europa; 69). ISBN 978-3-643-90181-1

2011

Człowiek Śródeuropy – Otto Forst de Battaglia (1889-1965) / redakcja Krzysztof Huszcza, Adolf Juzwenko i Marek Zybura. Wrocław: Quaestio, 2011. 155, [1] s.; 22 cm. (Seria Biblioteka Austriacka; t. 40). ISBN 978-83-62571-18-5

Erwachsene Nachbarschaft: die deutsch-polnischen Beziehungen 1991 bis 2011 / hrsg. von Dieter Bingen, Peter Oliver Loew, Krzysztof Ruchniewicz,

Marek Zybura Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2011. 459 s. (Veröffentlichungen des Deutschen Polen-Instituts Darmstadt; Bd. 29). ISBN 978-3-447-06511-5

Listy 1959-1993 / Heinrich Kunstmann, Tymoteusz Karpowicz; oprac. i do druku podał Marek Zybura; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2011. 512 s.: il.; 20 cm. ISBN 978-83-7432-577-6

Narrative Bewältigung von Schuld und Trauma in der deutschsprachigen Autobiographik vor 1989/1990 / Mirosława Zielińska; Willy-Brandt-Zentrum für Deutschland- und Europastudien der Universität Wrocław. Dresden: Neisse Verlag; Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2011. 284, [1] s.; 21 cm. ISBN 978-3-86276-023-7; ISBN 978-83-7432-715-2

Polenilfe: als Schmuggler für Polen unterwegs = Pomoc dla Polski: zostali przemytnikami dla Polaków / red. Barbara Cöllén, Bartosz Dudek i Krzysztof Ruchniewicz; [tł. Antje Ritter-Jasińska et al.]; Deutsche Welle – Redakcja Polska, Stowarzyszenie Polskich Dziennikarzy w Niemczech, Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Dresden: Neisse Verlag; Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2011. 250, [2] s.: il.; 23 cm. ISBN 978-3-86276-035-0; ISBN 978-83-7432-787-9

Polska w Europie, Europa w Polsce: rozmowy na kwiatowym dywanie / Michał Matlak. Wrocław: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego: Oficyna Wydawnicza Atut, cop. 2011. 146 s.: il.; 21 cm. ISBN 978-83-7432-746-6

Sąsiedztwo zobowiązuje: polskie i niemieckie (pre)teksty literacko-kulturowe / Marek Zybur; wstęp Leszek Szaruga. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2007. 287, [2] s.; 21 cm. (Obszary Literatury i Sztuki). ISBN 978-83-7177-506-2

Schriftsteller und Gesellschaft: Beiträge zu „östlichen“ deutschen Literaturen / Klaus Werner; Willy-Brandt-Zentrum für Deutschland- und Europastudien der Universität Wrocław. Dresden: Neisse Verlag Silvia und Detlef Krell; Wrocław: Quaestio, 2011. ISBN 978-83-62571-13-0; ISBN 978-3-86276-027-5

Stanisław Lenartowicz: twórca osobny / pod red. Rafała Bubnickiego, Andrzeja Dębskiego. Wrocław: Wydawnictwo Gajt, 2011. 248 s., [8] s. tabl.: il.; 24 cm. ISBN 978-83-62584-03-1

2010

Radykalny konstruktywizm: antologia / red. Bogdan Balicki [et al.]; Centrum im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Gajt Wydawnictwo, 2010. 365, [3] s.; 24 cm. ISBN 9788388178993

2009

Amicus Poloniae: teksty ofiarowane Profesorowi Heinrichowi Kunstmannowi w osiemdziesiątą piątą rocznicę urodzin / red. Krzysztof Ruchniewicz, Marek Zybur; Centrum Studiów Niemieckich

i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Wydawnictwo „Via Nova”, 2009. 480 s.: il.; 25 cm. ISBN 978-83-60544-53-2

„Das Friedenszeichen von Kreisau“ und „Der Händedruck von Verdun“: Wege zur deutsch-polnischen und deutsch-französischen Versöhnung und ihre Symbole im kollektiven Gedächtnis der Gesellschaften / hrsg. von Elżbieta Opiłowska, Krzysztof Ruchniewicz und Marek Zybur. Wrocław: im Auftr. der Stiftung „Kreisau“ für Europäische Verständigung [etc.]: Oficyna Wydawnicza „Atut” – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2009. 206, [1] s.: il.; 23 cm. ISBN 978-83-7432-550-9

Geschichte verstehen – Zukunft gestalten: ausgewählte Aspekte der deutsch-polnischen Beziehungen in den Jahren 1933-1949: ergänzende Unterrichtsmaterialien für das Fach Geschichte / hrsg. von Kinga Hartmann; [Aut. Małgorzata Ruchniewicz et al.]. 2., überarb. und erw. Aufl. Dresden; Wrocław: Neisse Verlag, 2009. 341, [1] s.: il. (gł. kolor.); 24 cm + płyta DVD. ISBN 978-3-940310-44-6

Józef Mackiewicz i krytycy: antologia tekstów / pod red. Marka Zybury. Łomianki: Wydawnictwo LTW, 2009. 703 s.: il.; 25 cm. ISBN 978-83-7565-093-8

Lekcja ciszy Karla Dedeciusa w głosach krytyki niemieckiej / przeł. i do dr. podał Marek Zybur; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Wydawnictwo GAJT, 2009. 93 s.; 21 cm. ISBN 978-83-88178-80-1

„Znak pokoju w Krzyżowej” i „Uścisk dłoni w Verdun”: drogi do polsko-niemieckiego i niemiecko-francuskiego pojednania i ich symbole w pamięci zbiorowej społeczeństw / pod red. Elżbiety Opilowskiej, Krzysztofa Ruchniewicza i Marka Zybura. Wrocław: na zlec. Fundacji Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego [etc.]: Oficyna Wydawnicza „Atut” – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2009. 189, [1] s.: il.; 23 cm. ISBN 978-83-7432-549-3

Zrozumieć historię – kształtować przyszłość: wybrane aspekty stosunków polsko-niemieckich w latach 1933-1949: materiały pomocnicze do nauczania historii / pod red. Kingi Hartmann; [aut. Małgorzata Ruchniewicz et al.]. Wyd. 2 popr. i uzup. Wrocław; Drezno: Wydawnictwo Gajt, 2009. 314 s.: il. (w tym kolor.); 24 cm + 1 dysk wideo (DVD-ROM; 12 cm). ISBN 978-83-88178-56-6

2008

Wrocław będzie miastem filmowym...: z dziejów kina w stolicy Dolnego Śląska / red. Andrzej Dębski, Marek Zybura; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Wydawnictwo GAJT, 2008. 383, [1] s.: il.; 24 cm. ISBN 978-83-88178-62-7

2007

Długa droga na Zachód: dzieje Niemiec. T. 1, 1806-1933 / Heinrich August Winkler; przeł. Viktor Grotowicz, Marta Kopij i Wojciech Kunicki. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2007. 592, [2] s.; 25 cm. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 2928). ISBN 978-83-229-2825-7

Długa droga na Zachód: dzieje Niemiec. T. 2, 1933-1990 / Heinrich August Winkler; przeł. Krzysztof Huszcza i Viktor Grotowicz. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2007. [2], 705, [1] s.; 25 cm. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 2928). ISBN 978-83-229-2825-7

Drogi i Kochany Panie!: listy pisarzy polskich do Ottona Forst de Battaglii / oprac. i do druku podał Marek Zybura; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Gajt Wydawnictwo, 2010. 95, [1] s.: il.; 21 cm. ISBN 978-83-88178-90-0

Geschichte verstehen – Zukunft gestalten: die deutsch-polnischen Beziehungen in den Jahren 1933-1949: ergänzende Unterrichtsmaterialien für das Fach Geschichte / Małgorzata Ruchniewicz [et al.]; hrsg. von Kinga Hartmann. Dresden; Wrocław: Neisse Verlag, 2007. 299 s.: il. (niektóre kolor.); 24 cm. ISBN 978-3-934038-99-8

Krótką historią kultury europejskiej / Hans-Georg Pott; przekł. Jacek Dąbrowski; wstęp i red. pol. wyd. Marek Zybura; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2007. 132 s.; 21 cm. ISBN 978-83-7432-237-9

Krótką historią NRD / Ulrich Mählert; [oprac. red.: Krzysztof Uściński na podstawie tł. Anny i Tomasza Soróbków]; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2007. 152 s.; 24 cm.

(Acta Universitatis Wratislaviensis; no 2944).
ISBN 978-83-229-2803-5

Ogólna teoria komunikacji / Michael Fleischer;
[przekład Małgorzata Burnecka, Michael
Fleischer]; Centrum im. Willy'ego Brandta.
Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu
Wrocławskiego, 2007. 323, [1] s.: il.; 24 cm. (Acta
Universitatis Wratislaviensis; no 2974).
ISBN 978-83-229-2864-6

Der Patron: Günter Särchens Leben und Arbeit
für die deutsch-polnische Versöhnung / Rudolf
Urban. Dresden: Neisse Verlag, 2007. 294 s., [1] k.
tabl. luz.: il.; 22 cm. ISBN 978-3-940310-03-3

Słownik współczesnych pisarzy niemieckojęzycz-
nych: pokolenia powojenne / pod red. Jürgena
Joachimsthalera i Marka Zybury; [aut. esejów
wstępnych Edward Białek et al.; aut. haseł Robert
Achatz et al.; tł. Eliza Borg et al.]. Warszawa:
Wydawnictwo „Wiedza Powszechna”, 2007. LXXII,
[2], 445, [1] s., [32] s. portr.; 22 cm.
ISBN 978-83-214-1374-7

Z Gorzanowa w świat szeroki....: studia i materiały
ofiarowane profesorowi Arno Herzigowi w 70-le-
cie urodzin / pod red. Krzysztofa Ruchniewicza
i Marka Zybury; Centrum Studiów Niemieckich
i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu
Wrocławskiego. Wrocław: Wydawnictwo GAJT,
2007. 335 s., [1] k. portr. kolor.; 24 cm. ISBN 978-
83-88178-44-3

Zrozumieć historię – kształtować przyszłość:
stosunki polsko-niemieckie w latach 1933-1949:
materiały pomocnicze do nauczania historii /
Małgorzata Ruchniewicz [et al.]; pod red. Kingi

Hartmann. Wrocław; Drezno: „Gajt”, 2007. 270 s.: il.
(w tym kolor.); 24 cm. ISBN 978-83-88178-45-0

2006

Niemieckojęzyczni laureaci Literackiej Nagrody
Nobla: [Theodor Mommsen, Rudolf Eucken, Paul
Heyse etc.]: praca zbiorowa / pod red. Krzysztofa
Ruchniewicza i Marka Zybury; Centrum im.
Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego.
Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT –
Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2006. 285
s.: il.; 21 cm. ISBN 83-7432-119-9

Postęp, kultura i kolonializm: Polska a niemiecki
projekt europejskiego Wschodu w dyskursach
publicznych XIX wieku / Izabela Surynt; Centrum
Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego
Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław:
Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie
Wydawnictwo Oświatowe, 2006. 121, [2] s.; 21 cm.
ISBN 83-7432-131-8

Umsiedlung der Polen aus den ehemaligen polnis-
chen Ostgebieten nach Polen in den Jahren 1944-
1947 / hrsg. und eingel. von Stanisław Ciesielski;
Ausw. der Dokumente Włodzimierz Borodziej [et
al.]; Red. und Bearb. der deutschen Fassung Klaus-
Peter Friedrich; [Übers. Markus Krzoska, Christian
Prueffer, Kai Witzlack-Makarevich]. Marburg:
Verlag Herder-Institut; Wrocław: Willy Brand
Zentrum für Deutschland- und Europastudien
an der Universität Wrocław, 2006. XIII, [1], 681 s.;
24 cm. (Quellen zur Geschichte und Landeskunde
Ostmitteleuropas; 6). ISBN 3-87969-323-4

2005

Jungle book: Wrocław cityguide for internatio-
nal students / [eds. Sebastian Płóciennik, Marta

Wiatroszak; authors and co-authors Nicolas Arroum et al.]. Wyd. 2. Wrocław: GAJT: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005. 88 s.: fot., mapy, portr., wykr.; 21 cm. ISBN 83-88178-27-X

Jungle book: Wrocław leitfaden für internationale studenten / [Hrsg. Sebastian Płóciennik; Autoren und Ko-autoren: Nicolas Arroum et al.]. Wrocław: „Gajt”: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego, [2005]. 99, [1] s.: il. kolor.; 21 cm. ISBN 83-88178-34-2

Republika bez gorsetu: Niemcy po wyborach 18 września 2005 roku / Klaus Bachmann, Piotr Buras, Sebastian Płóciennik; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2005. 160, [3] s.: il.; 21 cm. ISBN 83-7432-081-8

2004

Vademecum historii najnowszej w Polsce: przewodnik po archiwach, instytucjach badawczych, bibliotekach, towarzystwach, muzeach i miejscach pamięci = Vademekum Zeitgeschichte Polen: ein Leitfaden durch Archive, Forschungsinstitutionen, Bibliotheken, Gesellschaften, Museen und Gedenkstätten / wyd. przez Krzysztofa Ruchniewicz [et al.] na zlec. Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta na Uniwersytecie Wrocławskim i Stiftung zur Aufarbeitung der SED-Diktatur; ze słowem wstępnym Franciszka Połomskiego i Markusa Meckela;

[tł. Kalina Mróz-Jabłeczka et al.]. Wrocław: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta; Berlin: Stiftung zur Aufarbeitung der SED-Diktatur, 2004. XXI, 103 s.; 21 cm.

2003

Baza terminologii Unii Europejskiej: przygotowano we współpracy z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej / Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta; autor programu Wojciech Zieliński. Wrocław: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta, [2003]. 1 CD-ROM

Deutschland, Polen, Europa: Willy-Brandt-Vorlesungen 2002-2003: Universität Wroclaw / Willy Brandt-Zentrum für Deutschland- und Europastudien / [red.] Hans Joachim Gießmann, Krzysztof Ruchniewicz. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft, 2003. 159 s. (Demokratie, Sicherheit, Frieden; 160). ISBN 3-8329-0442-5

Deutschland, Polen, Europa: Willy-Brandt-Vorlesungen 2002-2003: Universität Wroclaw / Willy Brandt-Zentrum für Deutschland- und Europastudien / [red.] Hans Joachim Gießmann. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft, 2003. 192 s. (Demokratie, Sicherheit, Frieden; 178). ISBN 3-8329-0442-5

Wrocław w Czechach – Czesi we Wrocławiu: literatura, język, kultura / red. nauk. Zofia Tarajło-Lipowska i Jarosław Malicki; Uniwersytet Wrocławski. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe, 2003. 417 s., [40] s. tabl.: il., portr.; 24 cm. ISBN 83-89247-61-5

Prezydenci / Rada Naukowa / Rada Kuratorów (2002-2012)

Prezydenci CSNE 2002-2007

Prof. dr hab. Franciszek Połomski (2002-2007)
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii UWr

Prof. dr dr Dieter S. Lutz (2002-2003)
Dyrektor Instytutu Badań nad Pokojem, Przewodniczący Niemieckiej
Fundacji Badań nad Pokojem

Prof. dr hab. Heinrich August Winkler (2004-2005)
Uniwersytet Humboldtów w Berlinie

Rada Naukowa 2002-2007

Prof. dr hab. Romuald Gelles (2002)
JM Rektor UWr

Prof. dr hab. Zdzisław Latajka (2002-2005)
JM Rektor UWr

Prof. dr hab. Leszek Pacholski (2005-2008)
JM Rektor UWr

Prof. dr hab. Theodor Berchem
Prezydent DAAD

Prof. dr hab. Mirosław Dymarski (2005-2007)
Instytut Politologii UWr

Prof. dr hab. Karol Jonca
Kierownik Katedry Doktryn Politycznych i Prawnych

Prof. dr dr Hans-Joachim Paffenholz
Uniwersytet w Duisburgu

Prof. dr hab. Walter Schmitz
Dyrektor centrum Europy Środkowej ds. Nauk
o Państwie, Nauk ekonomicznych i kulturoznaw-
stwa

Prof. dr hab. Anna Wolff-Powęska (2002-2005)
Dyrektor Instytutu Zachodniego w Poznaniu

Prof. dr hab. Wojciech Wrzesiński Dyrektor
Instytutu Historycznego UWr

Prof. dr hab. Klaus Ziemer
Dyrektor Niemieckiego Instytutu Historycznego
w Warszawie

Rada Kuratorów 2009-

Prof. dr hab. Marek Bojarski
Rektor UWr

Prof. dr hab. Stefan E. Hormuth (2009-2010)
Prezydent DAAD

Prof. dr hab. Margret Wintermantel (od 1.1.2012)
Prezydent DAAD

Prof. dr Dieter Bingen
Deutsches Polen-Institut

Prof. dr hab. Zdzisław Latajka
Wydział Chemii UWr

Prof. dr Ton Nijhuis
Duitsland Institut w Amsterdamie

Prof. dr hab. Attila Pok
Węgierska Akademia Nauk

Prof. dr hab. Stefan Troebst
Geisteswissenschaftliches Zentrum
Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas e.V.
an der Universität Leipzig (GWZO)

Prof. dr hab. Krzysztof Wójtowicz
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii UWr

Pracownicy DAAD szczególnie związani z CSNE

Dr Christian Bode
Sekretarz Generalny DAAD (2002-2010)

Dorothea Fitterling
Kierownik Wydziału „Nord” – Północna półkula świata (2002-2007)

Dr Annette Julius
Kierownik Wydziału „Nord” – Północna półkula świata (2007-2012)

Dr Helmut Blumbach
Kierownik Sekcji ds. Europy Wschodniej (2002-2004)

Hans Golombek
Dyrektor Przedstawicielstwa DAAD w Warszawie (2002-2004)
Kierownik referatu ds. Europy Środkowo-Wschodniej (2004-)

Dr Peter Hiller
Dyrektor Przedstawicielstwa DAAD w Warszawie (2004-2007)

Dr Randolph Oberschmidt
Dyrektor Przedstawicielstwa DAAD w Warszawie (2007-2012)

Marie-Luise Nünning
Referent ds. Projektów w Europie Środkowo-Wschodniej (2007-)

Antje Schlamm
Referent ds. Germanistyki za granicą / Studiów
Niemcoznawczych (2010-)

Wykaz pracowników Centrum (2002-2007/9)

Pracownicy naukowi

Prof. dr hab. Klaus Bachmann
Mgr Piotr Buras
Dr Christian Lotz
Prof. dr hab. Elżbieta Dzikowska
Prof. dr hab. Michael Fleischer (2002-2007 z-ca dyrektora CSNE)
Dr hab. Robert Grzeszczak
Prof. dr hab. Teresa Łoś-Nowak (2007-2008 p.o. dyrektor CSNE)
Dr Ulrike Notarp
Prof. dr hab. Beata Ociepka
Prof. dr hab. Leon Olszewski
Prof. dr hab. Maria Piotrowska
Dr Sebastian Płóciennik
Prof. dr hab. Krzysztof Ruchniewicz (2002-2007 dyrektor CSNE)
Dr Jarosław Suchoples
Prof. dr hab. Iza Surynt
Dr Artur Tworek
Dr Mariusz Wojtan
Prof. dr hab. Krzysztof Wójtowicz
Prof. dr hab. Marek Zybura (2008-2009 p.o. dyrektor CSNE)

Administracja

Mgr Alicja Kuropatwa
Mgr Tomasz Moskal
Dr Kalina Mróz-Jabłeczka
Mgr Agnieszka Tuchorska

Biblioteka

Mgr Teresa Miązek (2004-2008)
Dr Małgorzata Preisner-Stokłosa (2002-2003)
Mgr Agata Tyszkiewicz (2002-2003)
Mgr Piotr Wejman (2009-)

Wykaz pracowników Centrum (2009-)

Pracownicy naukowi

Prof. dr hab. Ireneusz Paweł Karolewski
Dr Elżbieta Opiłowska
Prof. dr hab. Krzysztof Ruchniewicz (2009- dyrektor CSNE)
Prof. dr hab. Willfried Spohn (2010-2012)
Dr Monika Sus
Dr Dariusz Wojtaszyn
Dr Mirosława Zielińska
Prof. dr hab. Marek Zybura

Naukowcy wizytujący

Dr Andrzej Dębski (2009-)
Prof. dr hab. Stefan Troebst (2010)

Administracja

Mgr Agnieszka Kapuściarek
Mgr Joanna Kulig
Mgr Tomasz Moskal
Mgr Agnieszka Przybyszewska (2009-2011)

Biblioteka

Mgr Piotr Wejman

Redakcja portalu internetowego www.niemcy-online

Mgr Alicja Kuropatwa
Mgr Tomasz Sikora (red. naczelny)

Pracownicy CSME im. Willy'ego Brandta UW.
Piotr Wejman, Dominik Hanyś, Barbara Jaśkiewicz, Jarosław Józefowski, Andrzej Dębski, Monika Sus, Elżbieta Opilowska, Anna Kurpiel, Mirosława Zielińska, Marek Zybura, Agnieszka Kapiściarek

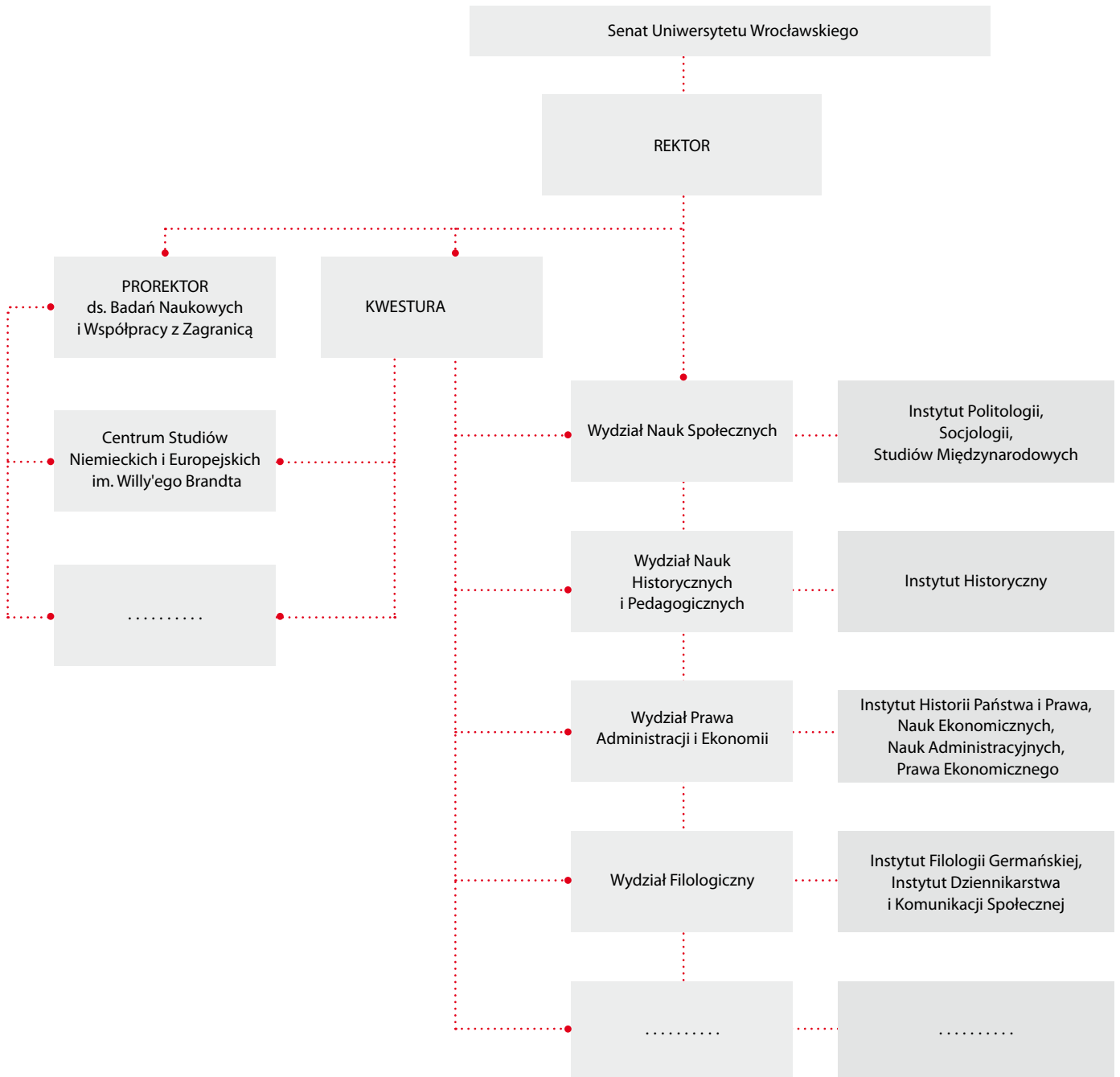
Wykaz absolwentów seminarium doktorskiego CSNE

Doktoranci, którzy obronili dysertację doktorską	Tytuł pracy doktorskiej	Promotor	Data obrony
Rudolf Urban	„Patron”. Życie i praca Güntera Särchena	Prof. M. Zybura	2007 Instytut Historyczny UWr
Joanna Barbacka	Strona internetowa jako medium językowej autoprezentacji uniwersytetu i manifestacja kultury organizacji	Prof. G. Habrajska, Uniwersytet Łódzki	2007 Uniwersytet Łódzki
Radosław Janowski	Czynniki konkurencji gospodarki niemieckiej w latach 1980-2001	Prof. L. Olszewski	2007 Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Atina Krajewska	Status prawny DNA w prawie europejskim oraz jego ujęcie w prawie krajowym państw członkowskich	Prof. J. Kolasa, Wydział Prawa UWr	2007 Uniwersytet Wrocławski
Rafał Próchniak	Znaczenie oprogramowania o otwartym kodzie źródłowym oraz otwartych treści dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy na przykładzie RFN	Prof. L. Olszewski	2007 Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Sebastian Strzelecki	Efekt interfejsu. Recepcja ekranowa hipertekstów literackich	Prof. R. Kluszczyński, Uniwersytet Łódzki	2007 Uniwersytet Opolski
Agnieszka Zaleśna	Instytucje dialogu społecznego w prawie wspólnotowym	Prof. K. Wójtowicz	2008 Wydział Prawa UWr
Andrzej Dębski	Historia kina we Wrocławiu w latach 1896-1918	Prof. M. Zybura	2008 Wydział Filologiczny Uniwersytet Śląski
Magdalena Lasowy	Główne problemy recepcji literatury NRD w Polsce w latach 1949-1990	Prof. I. Surynt	2008 Wydział Filologiczny UWr
Magdalena Parus-Jaskulska	Tożsamość narodowa w Polsce i Niemczech po przełomie 1989/1990. Analiza przemówień okolicznościowych polityków polskich i niemieckich	Dr hab. B. Dobek-Ostrowska, Instytut Politologii, Wydział Nauk Społecznych	2008 Uniwersytet Wrocławski
Aleksandra Moroska	Prawicowe partie populistyczne wobec integracji europejskiej na przykładzie wybranych państw Unii Europejskiej	Prof. K. Bachmann	2009 Instytut Politologiczny, Wydział Nauk Społecznych UWr
Renata Sput	Monografia Oberschlesischer Anzeiger (1802-1944)	Prof. K. Ruchniewicz	2010 Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych UWr

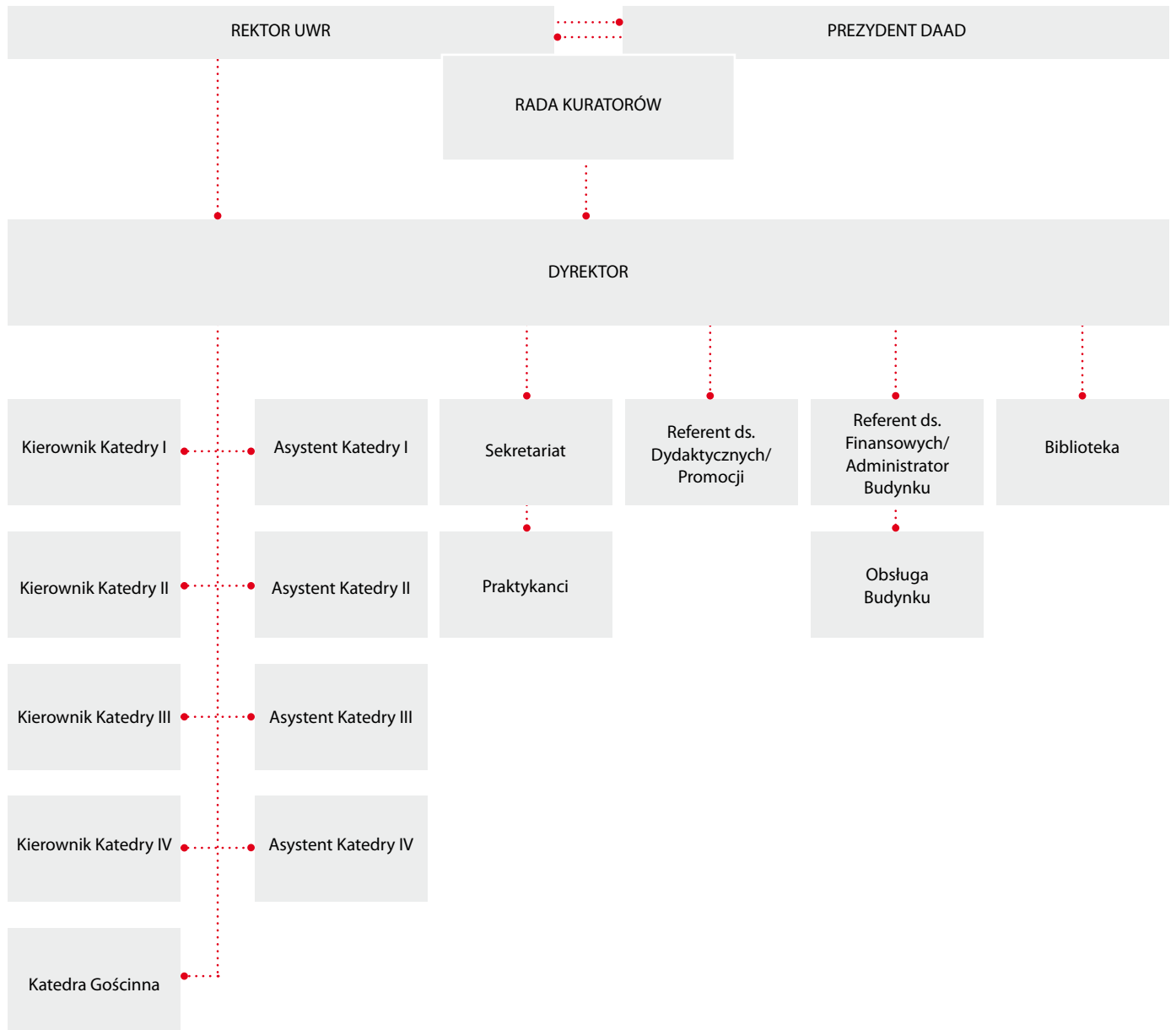
Doktoranci, którzy obronili dysertację doktorską	Tytuł pracy doktorskiej	Promotor	Data obrony
Piotr Sput	Prezentacja militarna w Raciborzu (1971-1919). Historia raciborskiego garnizonu, jego funkcje i wpływ na przemiany społeczno-socjalne, polityczne i ekonomiczne miasta w tymże okresie	Prof. J. Maroń, Instytut Historyczny UWr	2010 Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych UWr
Marek Zalisko	Instrumenty prawne w obszarze współpracy sądowej w sprawach cywilnych i handlowych w Unii Europejskiej	Prof. J. Gołaczyński, Wydział Prawa UWr	2011 Wydział Prawa UWr
Evelyna Schmidt	Ausbruch wider Willen. Dissoziierte Identitäten in der Prosaliteratur der DDR und der Volksrepublik Polen	Prof. M. Zybura	2011 Instytut Filologii Germańskiej Wydział Filologiczny UWr
Katarzyna Baran	Konstrukcje kobiecości w powieści historycznej XIX wieku na przykładzie utworów Marie Louise von Francis	Prof. I. Surynt	2011 Instytut Dziennikarstwa i Kom. Społ.
Teofil Moskal	Sieci bezpieczeństwa finansowego. Aspekty prawne	Prof. E. Fojcik-Mastalska	2011 Wydział Prawa i Administracji UWr
Beata Michałek	„Pomiędzy Commonwealth a Europą”. Władze Wlk. Brytanii wobec integracji europejskiej w latach 1947-1964	Prof. A. Małkiewicz	2011 Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Schemat organizacyjny UWr

Schemat organizacyjny CSNE

Redakcja: Krzysztof Ruchniewicz we współpracy z Agnieszką Kapuściarek i Joanną Kulig

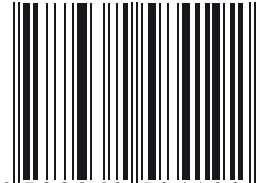
Opracowanie graficzne: Katarzyna Sowa

Zdjęcia i ©: CSNE, Jerzy Katarzyński, Krzysztof Ruchniewicz, Olga Szonowa

(<http://www.placeofresidence.org/?cat=14>) i Łukasz Wolak

ISBN 978-83-62584-19-2

9 788362 584192

Centrum Studiów
Niemieckich i Europejskich
im. Willy'ego Brandta
Uniwersytetu Wrocławskiego

ul. Strażnicza 1-3
PL 50-206 Wrocław

Tel. +48-71-375 95 01
Fax +48-71-327 93 61

E-mail: wbz@uni.wroc.pl
www.wbz.uni.wroc.pl